НАРОДНА АРМІЯ

18 травня, 2017

#20 (5500)

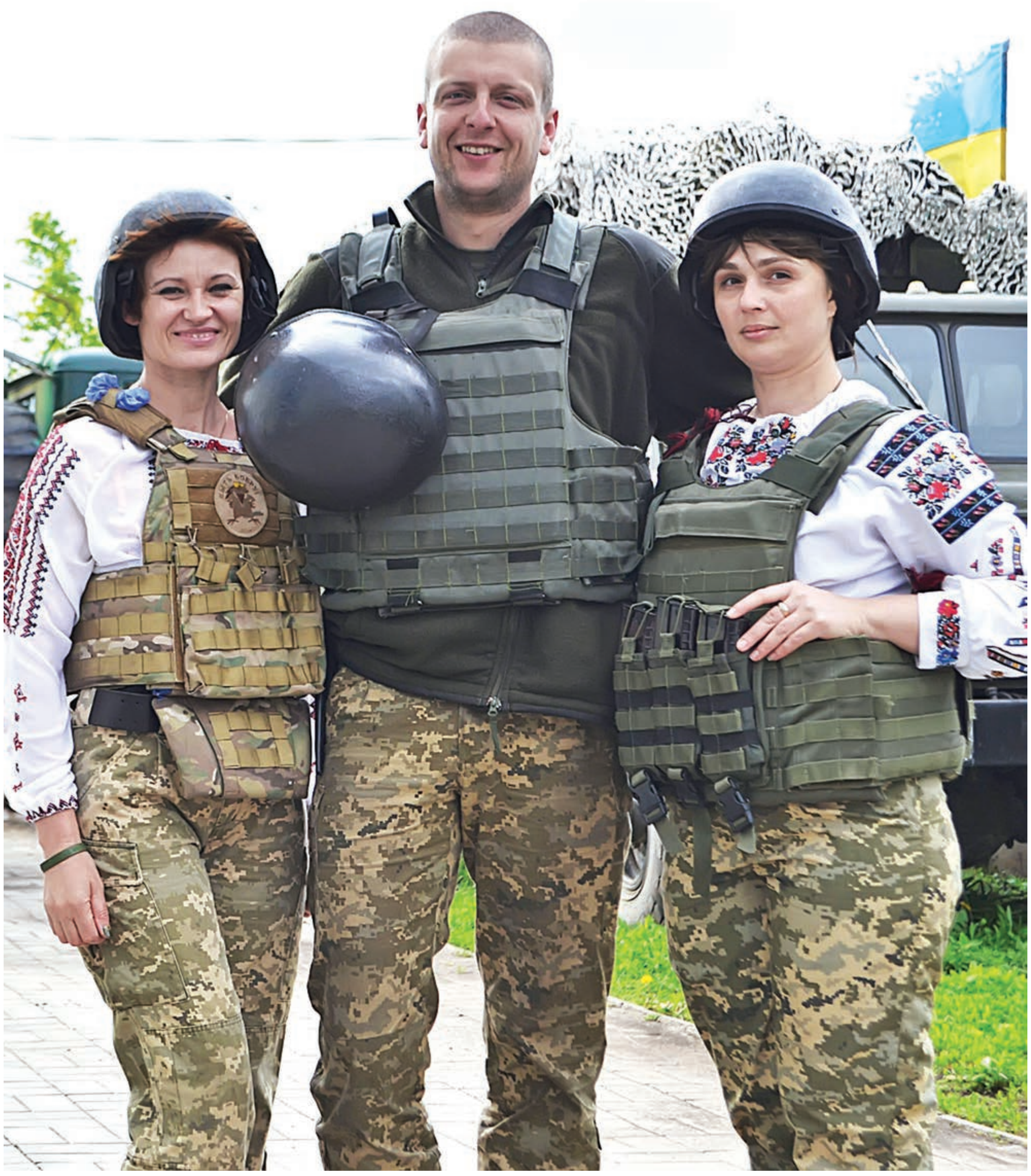
«ДОЗОР-Б»: «РЕАНІМАЦІЯ» РЕАЛЬНА!

На Львівському бронетанковому заводі триває робота з удосконалення бойової броньованої машини «Дозор-Б»

стор. 6

18 ТРАВНЯ — ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ ВИШИВАНКИ

ВИШИВАНКА — ОБЕРІГ, В ЯКОМУ СИЛА НАЦІЇ!

У НАПЛІЧНИКАХ УКРАЇНСЬКИХ ЗАХИСНИКІВ НА ДОНБАСІ ПОРЯД ІЗ НАЙНЕОБХІДНІШИМИ РЕЧАМИ — ВИШИТІ СОРОЧКИ, ЯКІ Є СИМВОЛОМ НЕПОХИТНОСТІ ДУХУ ТА ВІДВАГИ

Вишиванка. Для когось це звичайна вишита сорочка, яку сьогодні модно одягати при нагоді. Але для справжніх патріотів України це національна святиня, яка поєднала в собі духовне багатство, високу мудрість і зв'язок багатьох поколінь, що не переривається впродовж віків.

стор. 2

СТВОРЕНО ЦЕНТР ПІДГОТОВКИ БОЙОВИХ МЕДИКІВ ЗА СТАНДАРТАМИ НАТО

На базі навчального центру Сухопутних військ Збройних Сил України, що на Чернігівщині, готують бойових медиків тактичного рівня «взвод–рота» в режимі «поле бою»

стор. 16

НЕСПОДІВАНОК В УКРАЇНСЬКОМУ НЕБІ НЕ БУДЕ

Радіотехнічні війська Повітряних Сил ЗС України активно нарощують свої бойові можливості шляхом технічного переоснащення

стор. 4

ПРИЗОВНИКА ЗНАЙДУТЬ ЗА ЕЛЕКТРОННИМ «ДОСЬЄ»

Створення електронного реєстру у військкоматах, до якого заноситимуть дані військовозобов'язаних віком від 18 до 60 років, кардинально покращить військовий облік та проведення мобілізації (у разі потреби) і призов строковиків

стор. 15

«ЧУБ І БОРОДУ НЕ ЧІПАЙТЕ! ЯК ПРИЙДУ ДО ТЯМИ, ЩОБ УСЕ БУЛО НА МІСЦІ!»

Дивом уцілілий ледь притомний снайпер Андрій Нагірний наказував медикам не псувати зачіску

стор. 10

«ВІН ПОВЕРНУВСЯ. ТАК, ЯК ТИ НАПИСАВ У ЛИСТІ, ВІН ПОВЕРНУВСЯ ДОДОМУ ЖИВИЙ...»

Зворушлива історія про те, як хлопчик із Тернопільщини написав листа, який підтримував медика-добровольця в АТО

стор. 9

ЧИ ПОТРІБЕН УКРАЇНІ ПІДВОДНИЙ ФЛОТ?

Ефективною зброєю на Чорному морі можуть бути навіть невеликі підводні човни й підводні апарати-роботи. Наявність лише кількох субмарин може стати серйозним стримувальним фактором для морських сил ворога

стор. 17

ДЕ І ЯК РОДИНІ ВІЙСЬКОВОГО ОЗДОРОВИТИ ДИТИНУ ВЛІТКУ

За два тижні — літні шкільні канікули. Де зможуть оздоровитися діти військовослужбовців і як це позначиться на сімейному бюджеті?

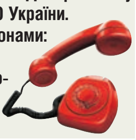
стор. 20

ГАРЯЧА ЛІНІЯ

З метою оперативного розв'язання нагальних проблем військовослужбовців Збройних Сил України, учасників антитерористичної операції 25 травня 2017 року в Центральному друкованому органі Міністерства оборони України «Народна армія» відбудеться гаряча телефонна лінія за участю керівництва Департаменту військової освіти, науки, соціальної та гуманітарної політики МО України.

Чекаємо ваших дзвінків 25 травня з 16:00 до 17:30 за телефонами: (044) 489-50-06, (098) 639-88-58.

Читачі, які з певних причин не матимуть можливості зателефонувати до редакції, можуть завчасно надіслати свої запитання електронною поштою: n_army@army.kiev.ua

ГЕНЕРАЛ АРМІЇ УКРАЇНИ СТЕПАН ПОЛТОРАК:

«НІ РОСІЯ, НІ БУДЬ-ЯКА ІНША ДЕРЖАВА НЕ МАЮТЬ ПРАВА ВИРІШУВАТИ, ЯКИМ ШЛЯХОМ РУХАТИСЯ УКРАЇНІ»

Під час офіційного візиту Міністра оборони України до Федеративної Республіки Німеччина відбулися переговори та зустрічі глави вітчизняного оборонного відомства України з Федеральним міністром оборони ФРН доктором Урсулою фон дер Ляєн, керівником Управління міжнародних відносин, зовнішньої безпеки та глобальних питань відомства Федеративного канцлера Німеччини, радником Федерального канцлера з питань зовнішньої політики та безпеки доктором Крістофером Хойзгеном, з представниками української громади.

Міністр оборони України висловив вдячність за те, що з першого дня російської агресії проти України німецький народ та уряд підтримували нашу країну на всіх міжнародних майданчиках.

— Для нас важливо відчувати підтримку та продовжувати взаємодію щодо протидії зовнішнім загрозам та викликам, — наголосив Міністр оборони України.

Як повідомили в Управлінні комунікацій та преси МО України, у ході зустрічі були обговорені питання щодо стану виконання Мінських угод як основного фактору врегулювання конфлікту на Сході України.

— Розвиток безпекової ситуації в Україні — одне із основних питань, яке постійно обговорюють у Німеччині. Україна — велика незалежна країна, народ якої і має самостійно вирішувати своє майбутнє. На жаль, РФ продовжує грубо порушувати Мінські домовленості, нею ж і підписані, — зазначив під час зустрічі пан Хойзген.

Також Крістофер Хойзген зауважив, що уряд Німеччини підтримує реформування Збройних Сил України та національної економіки країни для розбудови сильної української держави. Досягнути міцного перемир'я — першочергове завдання Мінських домовленостей — має бути виконане.

Своєю чергою Міністр оборони України Степан Полторак наголосив, що ні Росія, ні будь-яка інша держава не мають права вирішувати, яким шляхом рухатися Україні. «Я також упевнений, що конфлікт на Сході України має бути вирішений виключно демократичним шляхом», — зазначив генерал армії України Степан Полторак.

Окрім цього, Міністр оборони України зауважив, що на сьогодні Збройні Сили України повністю контролюють ситуацію в районі проведення АТО і не порушують Мінських домовленостей.

— Якщо нашим військовослужбовцям і доводиться відкривати вогонь, то лише у випадках, коли є загроза життю особового складу, — зазначив Міністр оборони України Степан Полторак.

Під час зустрічі з представниками української громади в Берліні, Міністр оборони України Степан Полторак висловив вдячність за підтримку Збройних Сил України та допомогу військовослужбовцям.

За значний особистий внесок та надання всебічної практичної допомоги в реабілітації поранених захисників п'ятеро представників української громади в Німеччині були нагороджені відзнакою Міністерства оборони України «Знак пошани».

Ще четверо волонтерів — представників товариств та спілок відзначені пам'ятними «Подяками Міністерства оборони України».

ВОЇНАМ НА ПЕРШІЙ ЛІНІЇ ОБОРОНИ — ПЛЮС 7,5 ТИС. ГРИВЕНЬ

Уже цього місяця військовослужбовцям Збройних Сил, які виконують завдання в районі проведення антитерористичної операції, нарахують винагороду за безпосередню участь в АТО за підвищеними розмірами.

На виконання доручення Президента України щодо підвищення рівня грошового забезпечення військовослужбовцям, які виконують завдання в районі АТО, в оборонному відомстві видано відповідний наказ від 06.05.2017 року № 258. Тепер винагорода тим, хто знаходиться на першій лінії оборони, з 1 квітня цього року становить 7500 грн, на другій лінії — 3500 грн.

Нагадаємо, що минулого року розміри виплат становили 4200 грн для першої лінії і 1200 грн — для другої. З початком 2017-го винагорода була збільшена до 6000 грн та 2400 грн відповідно.

— Мінімальний розмір грошового забезпечення військовослужбовця контрактної служби нині становить близько 7000 гривень. Після підвищення за виконання завдань на першій лінії оборони в районі АТО військовослужбовець отримуватиме не менше 14500 грн на місяць, — інформує начальник управління організаційного та соціальних виплат Департаменту фінансів Міністерства оборони України В'ячеслав Салахов. — Нарахування винагороди в підвищеному розмірі здійснять тим, хто виконує завдання на передовій з 1 квітня поточного року. Виплати будуть проведені цього місяця до 20 травня.

ОФІЦІЙНО

Президент України Петро Порошенко підписав Указ № 133/2017, яким затвердив рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 квітня 2017 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)». Його текст опубліковано на сайті Президента.

У списку юридичних осіб, які потрапляють під санкції, — українські та російські фірми, які надають доступ інтернет-користувачам до соціальних мереж «ВКонтакте» та "Одноклассники», а також до сервісів Mail.ru та Yandex.ru.

Інтернет-провайдерам України заборонено надавати доступ до ресурсів, які фігурують у цьому санкційному списку.

УРЯД ВИДІЛИВ 28 МЛН ГРН НА ДЕРЖАВНУ ПРОГРАМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОЛОДІ ТА РОДИН УЧАСНИКІВ АТО ЖИТЛОМ

28 млн грн на фінансування Державної програми забезпечення молоді житлом неодмінно уможливить проведення пільгового кредитування будівництва та придбання житла молодими родинами. При цьому перевага буде надана насамперед сім'ям учасників АТО. Про це заявив під час засідання уряду віце-прем'єр-міністр — Міністр регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України Геннадій Зубко, коментуючи ухвалення відповідної постанови.

Віце-прем'єр-міністр також повідомив, що за програмою пільгового кредитування молодіжного житлового будівництва в місцеві бюджети на 2017 рік було закладено понад 101 мільйон гривень.

ДО КІНЦЯ РОКУ ВІЙСЬКО ОТРИМАЄ БЛИЗЬКО 2400 ОДИНИЦЬ ОСНОВНИХ ВИДІВ ОВТ

Цього року для Збройних Сил України закуплено майже 22 тис. одиниць боєприпасів і 135 нових одиниць озброєння та військової техніки.

Серед нових і модернізованих зразків — авіаційна, броньована, радіолокаційна, автомобільна та інженерна техніка, артилерійські системи. На озброєння Збройних Сил України прийнято дев'ять зразків ОВТ, повідомляє сайт МО України.

З початку року ремонтно-відновлювальні підрозділи Збройних Сил України повернули в стрій понад 5300 одиниць озброєння та військової техніки. Державні підприємства оборонно-промислового комплексу відновили близько 2100 одиниць ОВТ й майже 80 одиниць блоків, вузлів та агрегатів.

До кінця 2017 року в Збройні Сили України заплановано постачити близько 2400 одиниць основних видів озброєння та військової техніки, а також понад 3,5 млн одиниць боєприпасів різних номенклатур.

ВИШИВАНКА — ОБЕРІГ, В ЯКОМУ СИЛА НАЦІЇ!

Здавалось би, війна — то далеко не найкращий час одягати вишиванку. Але історія доводить протилежне. Кілька століть тому козаки, ідучи в бій, неодмінно одягали вишиту сорочку, яка була їхнім своєрідним оберегом. Носили її під своїм одностроєм і вояки доби визвольних змагань — січові стрільці та українські повстанці. Відтоді минуло багато часу, але національні традиції залишилися незмінними: сьогодні багато українських захисників на Донбасі у своїх рюкзаках, поряд із найнеобхіднішими речами, знаходять місце й для вишитої сорочки. Особливо вона цінна, коли її вишила мама або кохана.

Свої вишиванки молодший лейтенант Олена Мокренчук та її донька старший солдат Крістіна, які нині серед захисників Авдіївки, бережуть як найціннішу реліквію. Бо це пам'ять про загиблого взимку цього року під Авдіївкою їхнього бойового побратима командира роти лейтенанта Леоніда Дергача, який до війни працював викладачем юридичного факультету Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича.

— Ми всі дуже поважали Леоніда, — розповідає Олена Мокренчук. — Чесний, відвертий і доброзичливий, він ніколи не вагався, приймаючи складні рішення, і для всіх завжди був яскравим прикладом служіння Батьківщині. Саме завдяки його підрозділу наприкінці січня — на початку лютого 2017 року вдалось утримати позицію «Орел», відбиту у ворога за кілька днів до того. В одному з тих боїв офіцер загинув. Ці сорочки, які подарувала нам його мати Алевтина Іванівна на згадку про свого сина-героя, є своєрідним символом непохитності духу й відваги. І в день нашої перемоги над агресором ми одягнемо саме їх.

У своїх рюкзаках тримають вишиванки санінструктор молодший сержант Сніжана Загребельна й старший солдат Олександр Кравцевич. І нехай нагода одягати їх випадає нечасто, енергія, якою вони «заряджають» своїх господарів, додає сили й завзяття під час виконання найризикованіших завдань. Кримчанка за походженням солдат Олександра Безсонова давно мріяла про вишиванку. Ось тільки з'явилась вона в її гардеробі лише минулого року. Тепер ця улюблена річ, як і в її бойових побратимів, здебільшого чекає на кращі часи. Але дівчина напевно знає, що у визволений Крим вона повернеться саме в цьому вбранні.

Для тимчасової виконувачки обов'язків начальника медичної служби одного з батальйонів бригади, підрозділи якої нині обороняють Авдіївку, сержанта Надії Корнійчук вишивання сорочки — то не лише захоплення, а й своєрідна психологічна релаксація.

— Процес вишивання помітно знімає психологічну втому, — ділиться Надія. — 15 діб по три години — і ось ця яскрава сорочка готова. Війна — важка чоловіча робота, але досить часто її доводиться виконувати й жінкам. Аби не зламатись морально, треба вміти знайти собі віддушину, яка б допомагала відновити внутрішні сили. Для мене це вишивання бісером. Свою сорочку закінчила, тож сьогодні будь-яку вільну хвилинку намагаюсь приділити вишиванню ікони для своєї дитини. Сподіваюся, що вона стане для неї справжнім оберегом.

Андрій ЯЦИК

Початок на 1-й стор.

5 ЗАГИБЛИХ МИРНИХ ЛЮДЕЙ І ДВОЄ СИРІТ —

ТАКА ЦІНА ЧЕРГОВОГО «ВІЗИТУ» «РУССКОГО МИРА» В АВДІЇВКУ

Наслідки обстрілу російсько-терористичних військ житлового району Авдіївки

Місце ймовірної позиції бойовиків, з якої вівся вогонь по населеному пункту

Субота добігала кінця. Теплий вечір проводжав за обрій сонце, яке безхмарним небом неквапно котилося на захід. Прифронтова Авдіївка раз по раз здригалася через глухі вибухи. Утім майже ніхто з перехожих не звертав на них уваги. Звикли. У дворі все ще безтурботно дзвеніли дитячі голоси, а з вікон багатоповерхівок долинала музика. Здається, місто вже давно призвичаїлося до періодичної канонади «десь на задньому плані». Загалом день видався тут досить спокійним. Кажуть, буває значно гірше

Залишивши на якийсь час задушливе приміщення, я викроїв кілька хвилин, аби зателефонувати додому: «Як справи, як погода, які плани на завтра…» Звичайнісінька буденна розмова: за кілька днів відрядження навіть добряче скучити не встигли, хіба що донька-першокласниця наполегливо перекрикувала в телефонній слухавці маму, нагадуючи про обіцяну казку на ніч. За кілька хвилин атмосферу телефонної ідилії перервав незвичний гул, чимось схожий на приглушене дзижчання величезної комахи. Невидимий «незваний гість», наче розрізавши навпіл авдіївське небо, пролетів з боку окупованого Донецька десь у напрямку Старої Авдіївки. Ще за кілька секунд до вуха докотився гуркіт розриву, значно гучніший за ті, які я чув раніше. Одразу в кількох припаркованих неподалік авто спрацювала сигналізація, у будинку здригнулись вікна. Годинник зафіксував п'ятнадцять хвилин на восьму годину вечора…

— Хлопці, там щось дивне прилетіло. Чули? — повертаюсь у приміщення прес-центру.

— Еге ж, — відповідає Ігор. — Мабуть, десь неподалік...

За якусь мить із боку дороги чути галас сирени. Поміж кущами вдається розгледіти біло-червоні кольори.

— Швидка, — зауважує Антон. — Схоже на щось серйозне. Піду зателефоную в СЦКК, може вони в курсі.

Сам телефоную до знайомого в бригаду:

— У вас там усе нормально? Усі живі-здорові? Є якась інформація про нещодавній обстріл?

— Та наче до нас нічого не прилітало, — чую стривожений голос із слухавки. — Я б уже знав.

Наразі в Спільному центрі з контролю та координації вдалося дістати лише загальну інформацію: «Потрапляння боєприпаса в приватний сектор у Старій Авдіївці. Є загиблі серед мирного населення». Наша журналістська група в повній екіпіровці заскочила в автомобіль і помчала до місця трагедії.

Дорогою назустріч на великій швидкості з увімкненими проблисковими вогнями промчала та сама карета швидкої допомоги. Як з'ясувалося згодом, це вона саме відвозила в лікарню 27-річного сина власниці будинку, якому вдалося вижити після обстрілу. Невдовзі санітарним гелікоптером його доправлять до спеціалізованого медичного закладу Дніпра. Забігаючи наперед, скажу, що, попри всі зусилля українських лікарів, урятувати його так і не вдалося. У ніч із неділі на понеділок, не приходячи до тями, він помер.

За якихось 10 хвилин від моменту вибуху ми — на місці. На дорозі біля помешкання вже стоять автівки МВС. Поруч — із півтора десятка місцевих жителів із прилеглих будинків. У їхніх очах — жах, відчай і сльози. Довколишнє повітря сповнене їдким запахом горілого пороху…

На подвір'ї вже працює слідча оперативна група. Експерти ретельно оглядають кожен клаптик землі, стіни та посічене осколками дерево в пошуках залишків боєприпасу, що якусь мить тому забрав людські життя. Усе це потрібно для його ідентифікації.

Заходимо у двір. У вічі одразу впадає зруйнований дах іншої будівлі, яка була поруч із житловим будинком. Праворуч від неї — вхід у сам будинок із розбитим ущент піддашком, вирвані вхідні броньовані двері, а над ними — пробита осколками газова труба, з якої все ще «свистить» газ. Просять, щоб ніхто не курив, — може статися вибух. На стіні, праворуч від входу в помешкання, зяє доволі велика діра від влучання снаряда. По всьому подвір'ї валяються рештки альтанки, яку фактично знесло вибуховою хвилею, відламані гілки дерева, розтрощений шифер, бите скло, уламки цегли й штукатурки, перевернутий закривавлений стіл…

Усе довкола покрите пилюкою. Власне, через неї не одразу й вдається розгледіти чотири понівечених людських тіла, які лежать неподалік під деревом. У мить вибуху всі ці люди вечеряли в альтанці за столом. З'ясувати тепер, хто є хто, дуже складно навіть знайомим, яких запросили на впізнання.

Трохи оговтавшись, люди розповідають подробиці інциденту. За словами сусідів загиблих, на початку цього року родина, рятуючись від обстрілів, виїхала в Київ. Днями вона знову повернулася сюди, аби вирішити якісь нагальні питання. Цього суботнього вечора в гості до них завітали родичі. Тут і сталася біда…

Картина, чесно кажучи, не для слабких нервів.

Оглянувши помешкання, експерт-криміналіст констатує, що сам будинок, коли не казати про пробиту в стіні діру, серйозних пошкоджень не зазнав, тільки повилітали шибки. Вибухова хвиля й смертоносна злива осколків полетіли на подвір'я та будівлю з понівеченим дахом.

До речі, усередині хатини на час трагедії перебувало двоє малолітніх дітей, які безтурботно дивилися телевізор. Це й врятувало їм життя. За свідченням очевидців трагедії, одразу після падіння снаряда вони почули дитячий плач, а коли прийшли, то побачили жахливе видовище. На порозі будинку стояли двоє босоногих переляканих дівчаток, вони навряд чи усвідомлювали, що раптово стали сиротами. Поруч лежали понівечені тіла. Сусіди одразу забрали малят до себе й викликали службу порятунку.

— У районі розриву снаряда навіть близько не було й не могло бути українських військових! — каже керівник військово-цивільної адміністрації Авдіївки полковник Павло Малихін, який прибув на місце трагедії. — Це добре відомо ворогу. Навіщо стріляти туди, де живуть мирні люди? Те, що сталося сьогодні, трактувати інакше, як зумисний злочин проти цивільного населення з боку терористів так званої «ДНР», я не можу.

ЗА СВІДЧЕННЯМ ОЧЕВИДЦІВ ТРАГЕДІЇ, ОДРАЗУ ПІСЛЯ ПАДІННЯ СНАРЯДА ВОНИ ПОЧУЛИ ДИТЯЧИЙ ПЛАЧ, А КОЛИ ПРИЙШЛИ, ТО ПОБАЧИЛИ ЖАХЛИВЕ ВИДОВИЩЕ. НА ПОРОЗІ БУДИНКУ СТОЯЛИ ДВОЄ БОСОНОГИХ ПЕРЕЛЯКАНИХ ДІВЧАТОК, ВОНИ НАВРЯД ЧИ УСВІДОМЛЮВАЛИ, ЩО РАПТОВО СТАЛИ СИРОТАМИ. ПОРУЧ ЛЕЖАЛИ ПОНІВЕЧЕНІ ТІЛА

Жодних сумнівів щодо того, звідки прилетів смертоносний снаряд, не виникало і в зневірених місцевих мешканців. Звісно, якщо українські захисники не навчили свої боєприпаси з відведених озброєнь літати втричі далі та різко змінювати напрямок руху під час польоту, аби на зворотному шляху зруйнувати кілька будинків жителів Авдіївки… Це справа рук вояків з-за «поребрика». Тих, котрі, не замислюючись, готові піддати небезпеці мирних людей.

Це була чергова цинічна кривава провокація Кремля проти України, тоді як у Києві саме готувалися провести фінальну частину міжнародного співочого конкурсу «Євробачення-2017», що відбулося цього року без Росії. На жаль, Кремль віддав нам свій «голос» укотре смертоносним залізяччям.

Певен, злочинцям рано чи пізно доведеться відповідати і за сиріт, і за скалічених, і за загиблих та закатованих. Тож буде справедливим, коли адекватну оцінку злочинному режимові та його поплічникам виставить уся світова спільнота.

P.S.: *Коли верстався номер, стало відомо, що зранку 17 травня бойовики знову обстріляли житловий квартал на південній околиці Авдіївки. Пошкоджено три приватні будинки по вул. Спортивній. За попередньою інформацією, противник використовував 82-мм міномети. Постраждалих серед місцевих мешканців немає.*

Андрій ЯЦИК

Радіолокаційна станція на бойовому чергуванні

НЕСПОДІВАНОК В УКРАЇНСЬКОМУ НЕБІ НЕ БУДЕ

РАДІОТЕХНІЧНІ ВІЙСЬКА ПОВІТРЯНИХ СИЛ ЗС УКРАЇНИ АКТИВНО НАРОЩУЮТЬ СВОЇ БОЙОВІ МОЖЛИВОСТІ ШЛЯХОМ ТЕХНІЧНОГО ПЕРЕОСНАЩЕННЯ

Щоденно радіотехнічні війська (РТВ) Повітряних Сил Збройних Сил України супроводжують до 1300 цілей у повітряному просторі нашої країни. Саме вони, по суті, є головним джерелом інформації щодо ситуації в повітрі над Україною та навколо неї, зокрема й у районі проведення антитерористичної операції (АТО). Щодня на бойове чергування з охорони та оборони вітчизняного повітряного простору заступають до 1100 військовиків РТВ. Про це газеті повідомив начальник РТВ Командування Повітряних Сил генерал-майор Сергій Вишневський

Генерал-майор Сергій Вишневський

Нині, коли триває гібридна агресія Росії проти нашої країни, а імовірність переростання її в широкомасштабну залишається доволі високою, вітчизняні РТВ виконують завдання щодо постійного моніторингу повітряного простору. Якщо агресор вирішить атакувати Україну, застосувавши засоби повітряного нападу, вони першими повинні це виявити.

Зважаючи на те, що Росія навіть сьогодні досить активно використовує повітряний простір для своїх провокаційних дій, а також застосовує у збройному протистоянні на Донбасі чимало безпілотних літальних апаратів (БПЛА), значущість щоденної копіткої ратної праці цих, доволі часто «невидимих», фахівців важко переоцінити. Тим більше, що у вітчизняному суспільстві сьогодні викликає певне занепокоєння саме реальний стан вітчизняної ППО (особливо в технічній сфері) з огляду на суттєву кількісну та якісну перевагу агресора в засобах повітряного нападу, а також ще радянське походження основних типів озброєння та військової техніки, які здебільшого використовуються вітчизняною системою ППО та РТВ зокрема.

— Наші фахівці входять до складу угруповання АТО, і ми досить уважно контролюємо за допомогою зосереджених в тому районі відповідних сил та засобів повітряний простір як безпосередньо в зоні проведення операції, так і над районами, які прилягають до цієї зони, звісно, зовсім не забуваючи й про решту українського неба, — розповідає генерал-майор Сергій Вишневський. — Ці підрозділи оснащені достатньою кількістю бойової техніки та озброєння для виконання завдань за призначенням, більше того — суттєво посилені в цьому відношенні, тому навряд чи ворогу в разі нападу за допомогою засобів повітряного нападу вдасться це зробити несподівано для наших військ.

За його словами, вагоме значення в цьому, звичайно, мають декілька ключових факторів. Одним із головних є рівень технічного оснащення підрозділів РТВ, які виконують ці завдання (наявність та ступінь працездатності відповідної штатної техніки та озброєння підрозділів РТВ). Нинішня ситуація за цими параметрами в українських РТВ хоча й вважається з кількох причин складною, але протягом останніх трьох років має стійку тенденцію до покращення. Принаймні про це свідчать певні показники.

— Радіотехнічні підрозділи, які контролюють повітряний простір на східному напрямку (переважно це окремі радіолокаційні взводи та роти), отримали значний технічний потенціал для нарощення системи радіолокаційної розвідки на цьому напрямку та покращення радіолокаційного поля, — продовжує Сергій Вишневський.

Причому це стало головним чином результатом гідних поваги зусиль вітчизняних виробників (йдеться насамперед про науково-виробничий комплекс «Іскра»), які у складних економічних умовах, коли державне фінансування відповідних розробок та виробництва в попередні роки було по-справжньому мізерним, зуміли не тільки зберегти виробничий потенціал, а й значною мірою його наростити і створити замкнуте виробництво вже нових вітчизняних зразків радіолокаційної техніки (передусім незалежне від постачальників з країни-агресора) з досить високими тактико-технічними характеристиками, які в окремих випадках є унікальними у світі.

ЛИШЕ ПРОТЯГОМ ТРЬОХ ОСТАННІХ РОКІВ РАДІОТЕХНІЧНІ ВІЙСЬКА ОТРИМАЛИ НА ОЗБРОЄННЯ 35 НОВИХ ТА МОДЕРНІЗОВАНИХ РАДІОЛОКАЦІЙНИХ СТАНЦІЙ (РЛС) РІЗНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ. ДО КІНЦЯ РОКУ ВІТЧИЗНЯНІ РТВ МАЮТЬ ОТРИМАТИ ВІД ОБОРОННО-ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ ЩЕ 30 НОВИХ ТА МОДЕРНІЗОВАНИХ РЛС

Це, наприклад, РЛС серії 80К60 (мобільний 3D-радіолокатор кругового огляду малих, середніх та великих висот з підвищеною точністю виявлення висоти, координатним та трасовим виходами, який працює автономно або у складі автоматизованих систем керування), відомі РЛС серій 19Д6 (36Д6) (мобільний трикоординатний радіолокатор кругового огляду для виявлення та державного розпізнавання цілей на малих та середніх висотах в умовах впливу активних та пасивних перешкод противника з видачею координатної та трасової інформації), новітній автономний наземний радіозапитувач, що працює в системах радіолокаційного впізнавання НАТО Mk XA (Mk XII), радіолокаційного впізнавання «Пароль» і міжнародній системі управління повітряним рухом (УПР) RBS. Фахівці Mk XA «Укрспецтехніка» розробили та вже здійснюють постачання у війська новітньої РЛС П-18 «Малахіт» (високомобільний радар кругового огляду, призначений для автоматичного виявлення, супроводу та визначення азимута, дальності й курсової швидкості повітряних об'єктів, у тому числі виконаних за технологією «Стелс», визначення напрямку (пеленгів) на постановників активних перешкод, видачі інформації споживачам в автоматичному та ручних режимах). Уся ця техніка — українська, розроблена та створена вітчизняними фахівцями, і вже не тільки виробляється серійно, а й активно постачається у війська.

Так, лише протягом трьох останніх років радіотехнічні війська отримали на озброєння 35 нових та модернізованих радіолокаційних станцій (РЛС) різного призначення. До того ж ця динаміка технічного переозброєння і, відповідно, суттєвого покращення бойових можливостей РТВ 2017 року не тільки зберігається, а й навіть зростає. До кінця року вітчизняні РТВ мають отримати від оборонно-промислового комплексу України ще близько 30 нових та модернізованих РЛС (основного типу штатної бойової техніки радіотехнічних військ). І ці сподівання небезпідставні, адже РТВ з початку нинішнього року вже отримали для оснащення своїх підрозділів 7 РЛС.

Також слід зазначити, що РТВ нарощують бойові спроможності не тільки через отримання на озброєння нових РЛС, а й шляхом модернізації техніки радянського виробництва. І досить високими темпами. Так, добре відому і досить поширену у вітчизняному війську РЛС 19Ж6 ще радянської розробки (під назвою «дев'ятнашка», до речі, також виробництва «Іскри») армійці за допомогою запорізьких фахівців активно модернізують до рівня 35Д6М темпами не менше 20 одиниць на рік.

Чи достатні такі темпи технічного переоснащення вітчизняних РТВ, покажуть час або реальні бойові дії (будемо сподіватися, що до них не дійде). Але, пам'ятаючи про те, що сьогодні такі засоби повітряного нападу (ЗПН), як крилаті ракети, здатні прориватися навіть крізь «найновітніші» системи ППО (як це було, наприклад, нещодавно в Сирії з розгорнутою там російською системою) на малих та граничної малих висотах, а також зважаючи на наявність в агресора саме таких ЗПН типу новітніх КР «Калибр» із дальністю дії у 2500 км, таке суттєве технічне підсилення вітчизняних радіотехнічних військ та їхніх бойових можливостей є вкрай актуальним.

Костянтин МАШОВЕЦЬ

ДЛЯ НАС ВИ — ПЕРЕМОЖЦІ,

АБО ЯК УКРАЇНСЬКІ ВОЯКИ ДЕБЮТУВАЛИ НА ТАНКОВОМУ БІАТЛОНІ НАТО В НІМЕЧЧИНІ

Днями на полігоні навчального центру Командування підготовки 7-ї армії США (Графенвер, Німеччина) відгомоніли лязкотом траків, бухканням гармат змагання «Танковий виклик сильної Європи-2017» (Strong Europe Tank Challenge 2017). За право називатися кращою танковою командою боролися представники Австрії, Німеччини, України, Польщі, США і Франції. Синьо-жовті кольори захищали танкісти взводу капітана Романа Багаєва однієї з окремих механізованих бригад. Попри протокольне п'яте місце, яке посіли наші хлопці на панцирниках, дебют українців можна сміливо вважати достойним

Українці показали один з кращих результатів стрільби штатним снарядом

Одразу зауважимо, що вікторію тут святкував танковий взвод з Австрії (виступав на Leopard 2A4), на другу сходинку п'єдесталу зійшла німецька команда (на Leopard 2A6), а за ними — американці (на Abrams M1A2 SEP). Решта учасників опинилися поза призовим сектором. Французькі майстри залізного біатлону (на Leclerc) обійшли українських колег (на Т-64БВ), які своєю чергою обійшли поляків (на Leopard 2A5).

Для кращого танкового взводу України, що торік переміг під час змагань серед «залізних» підрозділів, суперництво в панцир-біатлоні з найліпшими екіпажами армій країн НАТО апріорі було серйозним викликом. Передовсім тому, що всі учасники від Альянсу й Австрії мали сучасну техніку, а в основу змагань покладені тактичні особливості й підходи натовських стандартів. Приміром, у завданні «Виклик вогню» екіпаж мав виконати функцію, котра у ЗСУ покладена на розвідку. І тут у наших були втрати по балах.

Очільник Командування підготовки 7-ї Армії ЗС США бригадний генерал Тоні Агуто чітко означив суть усього, що відбулося: «Всі учасники — вже переможці, адже вони найкращі у своїх країнах. Без сумніву, кожен екіпаж залишить Графенвер з новими знаннями і досвідом».

Панцир-біатлон для чотирьох українських екіпажів почався з того, що вони мали без жодного пробного заїзду продемонструвати, наскільки влучно стріляють у наступі й тактично грамотно діють. І вони показали один з кращих результатів стрільби штатним снарядом. Потім під командою капітана Багаєва продемонстрували майстерність в обороні й точне водіння бойових машин на ділянці з перешкодами в режимі руху вперед та на задньому ході.

Начальник Генерального штабу — Головнокомандувач ЗС України генерал армії України Віктор Муженко навідався в Графенвер, аби підтримати своїх вояків. Він зауважив, що попри солідну технічну перевагу іноземних танків над Т-64 за швидкістю заднього ходу українці показали чудовий результат у маневруванні й витиснули з вітчизняної техніки максимум можливостей. Нагороджуючи танкістів відзнаками Генштабу, Віктор Муженко сказав: «Україна пишається вами. Організатори вражені вашою влучністю і швидкістю ведення вогню. Однак ми програємо у виконанні тактичних завдань відповідно до натовських стандартів. Це ми можемо виправити». І додав, що побачив чимало цікавих елементів, зокрема щодо обладнання полігонів, які доцільно вводити у практику навчання наших військ.

Українські солдати були єдиними серед учасників танкового біатлону, хто має бойовий досвід

Генерал армії України Віктор Муженко навідався в Графенвер, аби підтримати своїх

Експерти зауважують: українців не варто надто критикувати, бо наші на Т-64БВ виступили ліпше, аніж бронзові призери торішніх змагань на значно сучасніших Leopard 2A5. Та й позиція в заліку доволі умовна, адже французи обійшли нас у турнірній таблиці на кілька балів на незрівнянно дорожчих та технологічніших Leclerc.

УКРАЇНЦІ НА Т-64БВ ВИСТУПИЛИ ЛІПШЕ, АНІЖ БРОНЗОВІ ПРИЗЕРИ ТОРІШНІХ ЗМАГАНЬ НА ЗНАЧНО СУЧАСНІШИХ LEOPARD 2A5

Звісно, такі змагання — значною мірою формальна діагностика спроможності, реально її перевірити може лише справжній бій. Тож недаремно командувач Сухопутних військ ЗС США в Європі тризірковий генерал Бен Ходжес сказав, що українські солдати — єдині серед учасників, хто має бойовий досвід боротьби з ворожими танками.

— Досвід українського взводу, який воював проти російських танків, надзвичайно корисний для нас. Це один з мотивів запрошення України до змагань. Сподіваюсь, вони братимуть у них участь і надалі, — наголосив генерал Бен Ходжес.

— Інфраструктура полігона, ділянки, на яких проводили етапи змагань, були підготовлені дуже якісно, — ділиться враженнями керівник української делегації представник Управління бойової підготовки Командування Сухопутних військ ЗС України полковник Артем Ларіонов. — Визначальним чинником результату стали сучасна техніка і досвід команд, які неодноразово тут брали участь у перегонах, добре знали ділянки змагань. На жаль, на результат наших хлопців негативно вплинуло те, що вони недостатньо добре знали англійську мову, й хоча перекладачі виконували свою роботу, але на це витрачався дорогоцінний час. А ще сталася нібито передбачувана, але неприємність — під час умовної оборони загорілося поле з мішенями, що призвело до незарахування п'яти балів.

— На ваш погляд, з якою підготовкою, технікою, досвідом потрібно їхати на такі танкові перегони, аби досягти більшого успіху?

— Варто більше уваги приділяти чіткому виконанню процедур зв'язку й системі доповідей, досконалішій роботі з картою — і все за стандартами НАТО. Ну, і вивчати англійську мову — передусім командній ланці. За вогневим ураженням ми були серед кращих, дещо програли у швидкості при проведенні вправи з водіння танків через гірші ТТХ наших бойових машин.

Примітно, що танкісти з інших країн виказували постійну цікавість до нашої техніки, особливо до автоматичного механізму заряджання. Багато розпитували про бойовий досвід, висловлювали підтримку. А після вправ зі стрільб однозначно підсумували: нашому противнику не пощастило. Принаймні, їм не хотілося б бути на його місці…

Геннадій КАРПЮК

ЗМАГАННЯ НА КРАЩИЙ ТАНКОВИЙ ЕКІПАЖ ПРОВЕЛИ І В РАЙОНІ АТО

У межах заходів підготовки військ танкісти військових частини оперативно-тактичного угруповання «Донецьк» змагалися за звання кращого танкового екіпажу. Змагання проводилися в кілька етапів, у програмі була й бойова стрільба.

Заступник командира ОТУ «Донецьк» зазначив, що танкові екіпажі змагалися на машинах трьох типів, які є на озброєнні Збройних Сил України — Т-64, Т-80, Т-72.

Ці танки мають різні конструктивні особливості, але на результат змагань це не вплинуло. Передусім все залежало від рівня підготовки екіпажів, а не від типу танка.

Судіть самі, на Т-80 змагалися екіпажі двох десантних частин. Один виборов друге місце, а другий посів останнє. Два екіпажі на Т-72 теж продемонстрували різні результати.

Екіпажі, які вибороли перше, друге та третє місця в цих бойових заїздах, візьмуть участь у змаганнях танкістів з усіх військових частин, які виконують завдання в районі проведення антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей.

Ігор ПАРУБСЬКИЙ

На заводі сподіваються, що до кінця 2017 року буде випущено принаймні два оновлені зразки бронемашини

«ДОЗОР-Б»: «РЕАНІМАЦІЯ» РЕАЛЬНА!

НА ЛЬВІВСЬКОМУ БРОНЕТАНКОВОМУ ЗАВОДІ ТРИВАЄ РОБОТА З УДОСКОНАЛЕННЯ БОЙОВОЇ БРОНЬОВАНОЇ МАШИНИ «ДОЗОР-Б»

Цю бронемашину не раз успішно презентували на різних майданчиках і для різної аудиторії. Утім це не допомогло прискорити епопею із серійним випуском одного з первістків вітчизняної лінійки тактичних колісних бойових машин. Ідеться про ТКБМ «Дозор-Б», який за планами мали б серійно виготовляти на базі Львівського бронетанкового заводу, що входить до складу державного концерну «Укроборонпром»

Передісторія така. У вересні 2015 року на Львівському БТЗ було відкрито цех із серійного виробництва «Дозорів», однак під час державних випробувань приймальна комісія виявила майже півсотні недоліків виробу. Які висновки зробило підприємство та чи відбудеться «реанімація» проекту «Дозор-Б» на потужностях Львівського бронетанкового заводу, з'ясовував кореспондент «Народної армії».

Насамперед треба зазначити, що друге дихання проекту «Дозор» цілком можливе. У лютому поточного року Державний концерн «Укроборонпром» анонсував виготовлення десятків ТКБМ «Дозор-Б» для української армії завдяки фінансуванню в рамках державного оборонного замовлення ДП «Львівський бронетанковий завод». Однак перед тим, як відновити процес випуску сучасних бронемашин, підприємство вкотре має перегорнути не один стос паперів.

За словами керівника ДП ЛБТЗ Романа Тимківа, у питанні серійного виробництва «Дозорів» підприємство нині перебуває на етапі переддоговірної роботи з Міністерством оборони. У державне оборонне замовлення включено чергову партію ТКБМ. І для того, щоб вийти на договірні відносини, формують розрахунково-калькуляційні матеріали для визначення ціни, яка буде в контракті. Фактично має бути визначено суму: скільки «Дозор-Б» коштуватиме для оборонного відомства. За попередніми підрахунками вартості матеріалів, складових частин і робіт, одиниця ТКБМ львівського виробництва коштуватиме 6–8 млн грн. Остаточна сума залежатиме від побажань Міноборони щодо комплектування виробу бойовими модулями й додатковим обладнанням.

— Це процедура, яка може затягнутися на місяці, — каже Роман Мирославович. — Сьогодні визначено більше 20 співвиконавців проекту. Вони розташовані в різних куточках України. Здебільшого — на Харківщині. Усі матеріали й документи перебувають на контролі військового представництва, адже саме на основі його висновків планують роботу підприємств. Сподіваємося, що до кінця травня це питання закриємо.

Наступний крок — укладання угоди з Міністерством оборони. Оскільки ДП ЛБТЗ — єдине сертифіковане для виробництва «Дозору-Б» підприємство, то й виробничий цикл у Львові буде повним: зі стапелів сходитимуть готові до використання бронемашини.

ІМПОРТНИЙ БРОНЬОВАНИЙ МАТЕРІАЛ ЗДАТНИЙ ЗАХИСТИТИ ЕКІПАЖ І ДЕСАНТ ВІД ОБСТРІЛУ ЗІ СТРІЛЕЦЬКОЇ ЗБРОЇ З ВІДСТАНІ ДО 30 М

Окреме питання, на якому акцентував увагу директор заводу, — суворе дотримання вимог замовника та відповідний контроль виробництва. Підприємство має оновлену робочу конструкторську документацію, якій присвоєно літеру О1. Тим, кого не посвячено в тонкощі: О1 — це фактично пакет креслень і супровідних технічних документів для запуску серійного виробництва.

— Машина буде такою, якою її бачить Міноборони. До останнього гвинтика. Ті кілька машин, які ми випустили в експортній комплектації, до уваги не беруться, адже їх орієнтовано на зовнішній ринок. Це базова модель, яку змінюватимуть під побажання кожного із замовників зовнішнього ринку. Для внутрішнього споживача здійснено ґрунтовну роботу з урахуванням «листа недоліків» і практичного використання військовими «Дозору-Б» в районі АТО. Ми зацікавлені в тому, щоб наша машина стала для українських бійців синонімом надійності, захищеності й вогневої потужності, — каже директор заводу.

У розмові Роман Тимків порушив гостре питання якості використовуваної броні у виробничому процесі «Дозору-Б». Директор підприємства зазначив, що на цьому етапі завод має контракт на постачання плит Armstal-500 виробництва польської компанії. Як варіант можливе використання аналогів броньованої сталі бельгійського або фінського виробництва. Попри критику окремих експертів, імпортний броньований матеріал відповідає вимогам виробництва та експлуатації виробу. І, за висновками випробувань, він здатний захистити екіпаж і десант від обстрілу зі стрілецької зброї з відстані до 30 м.

— Чому саме імпорт, а не вітчизняна, так звана 71-ша, бронесталь? Насамперед різниця в підготовці металу. Імпортні зразки не потребують технологічного процесу термічного загартування та відпуску. Для цього потрібна спеціальна камера, яка є тільки на Лозівському КМЗ — у єдиного в Україні й до того ж комерційного виробника. Імпортні зразки, які ближче й швидше можна доставити у Львів, можуть одразу йти в роботу: на розріз і зварювальний стенд. Потім готовий корпус ТКБМ потребуватиме лише процесу зняття напруги металу. А це можливо в заводських умовах, — зазначає Роман Тимків. — Окрім того, у новій проектно-конструкторській документації враховано досвід і висновки державних випробувань виробу, стандарти балістичного й протимінного захисту корпусу.

Герман Сметанін — головний конструктор ДП ЛБТЗ. Раніше він працював у Харківському конструкторському бюро з машинобудування імені О. О. Морозова, яке, власне, і розробляло «Дозор-Б». Тож про виявлені й ліквідовані «хвороби» «Дозору-Б» головний конструктор розповідає детально.

— Передусім в оновленій конструкції ТКБМ ліквідовано високий рівень шуму в салоні та розв'язано проблеми з вентиляцією машини. Під час активного використання бронеавтомобіль всередині не нагріватиметься. Також ліквідовано проблему ковзкості броньованого покриття корпусу. На обшивку й скоби нанесено спеціальне покриття, тому екіпаж і десант, переміщуючись по броні, не відчуватиме дискомфорту взимку, — каже конструктор.

А от коробку передач вирішено було залишити автоматичну. За словами Германа Сметаніна, американська трансмісія, передбачена в конструкції, під час тестових випробувань спричинила певну полеміку. Мовляв, вона ламатиметься, і в полі її не відремонтуєш. Але це хибна думка: трансмісія міцна й ремонтопридатна навіть у польових умовах. До того ж коробка-автомат, на думку розробників, придатніша для керування ТКБМ у стресових ситуаціях реального бою.

Окремий аспект — бортове озброєння машини. Зважаючи на те, що в Україні на сьогодні розроблено кілька типів бойових модулів, установлюватимуть погон, або ж турель, з урахуванням остаточних побажань замовника, тобто Міноборони.

Єдиний робочий екземпляр ТКБМ «Дозор-Б», який є нині на Львівському бронетанковому заводі, виставковий, і його готують до участі в міжнародній виставці озброєнь.

— Готуючись задовольняти внутрішній попит, не слід забувати й про зовнішній ринок. Особливо коли твоя продукція викликає зацікавленість, — каже радник директора заводу й керівник проекту «Дозор-Б» на ДП ЛБТЗ Ігор Малець.

Він разом із начальником цеху виробництва тактичних колісних бойових машин Юрієм Жеховичем готують бронеавтомобіль до відправлення.

Поруч, на стапелі та обертовому стенді, припадають пилом два незавершені кузови «Дозору-Б». На стелажах — запас кузовних деталей. Станки й зварювальна техніка — у чохлах. Утім працівники підприємства стверджують, що реанімувати налагоджений уже виробничий цикл — справа кількох місяців.

— Матеріально-виробничу базу в нас збережено, як і основний кістяк кваліфікованого персоналу, який поки що перекинуто в цех, де тривають роботи з відновлення та модернізації танків Т-72 за оборонним замовленням, — розповідає Ігор Малець. — Лише стапелів для виготовлення кузовів ми маємо 10 штук. Тобто ми одночасно можемо виготовляти до 10 машин. Навіть працюючи в одну зміну, цех може виготовляти не менше як сім одиниць ТКБМ щомісяця.

Якщо кількість оборонного замовлення буде солідною, цех поповнюватиметься сучасним обладнанням. Для поліпшення процесу виробництва підприємство планує придбати спеціальну камеру для зняття напруги металу. Процес зварювання броні також налагоджено. Зокрема завдяки спеціальному обертальному стенду, у якому корпус ТКБМ розміщується та обертається в проекціях, передбачених стандартами й вимогами здійснення зварювальних робіт. До того ж представники заводу планують запросити фахівців Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона для сертифікації працівників.

Керівництво й працівники заводу сподіваються, що до кінця 2017 року буде випущено принаймні два «сигнальні» зразки. Єдине, у чому можна не сумніватися на сьогодні, то це в прагненні працівників Львівського бронетанкового заводу перетворити вітчизняний «бронедовгобуд» на серійну й запитувану у військах машину.

Володимир СКОРОСТЕЦЬКИЙ

ОБЛАДУНКИ СУЧАСНИХ ВОЯКІВ

ОБОВ'ЯЗКОВИМИ ЕЛЕМЕНТАМИ ЕКІПІРУВАННЯ БІЙЦІВ СУЧАСНИХ АРМІЙ СВІТУ Є БРОНЕЖИЛЕТИ. НАСКІЛЬКИ ВОНИ НАДІЙНО ЗАХИЩАЮТЬ ВОЇНІВ ТА ЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ЇХНЬОГО ВИГОТОВЛЕННЯ?

Необхідність індивідуальних засобів бронезахисту в бойових умовах є настільки очевидною, що не підлягає обговоренню. Сьогодні всі підрозділи української армії, які виконують завдання в районі проведення АТО, повністю забезпечені такими засобами. Тому навіть важко уявити, що кілька років тому, на початку антитерористичної операції, Збройні Сили гостро відчували брак бронежилетів

Під час виконання бойових завдань бронежилет є обов'язковим елементом сучасного бойового екіпірування бійця, який забезпечує захист його торса від впливу холодної та вогнепальної зброї, а також від осколків снарядів, мін і гранат. Про характеристики матеріалів, з яких виготовляють сучасні бронежилети, особливості їхньої конструкції, переваги та недоліки добре знають фахівці Центрального науково-дослідного інституту озброєння та військової техніки ЗС України (ЦНДІ ОВТ ЗСУ). Адже саме вони вивчають світові тенденції, аналізують досвід АТО, формують технічні завдання для вітчизняних виробників засобів індивідуального бронезахисту та ретельно випробовують виготовлене ними захисне спорядження перед тим, як воно потрапить у війська.

— Робота науковців та виробників з удосконалення засобів індивідуального захисту для наших воїнів не припиняється, — розповідає начальник відділу захищеності та живучості озброєння та військової техніки ЦНДІ ОВТ ЗСУ полковник Олександр Чернозубенко. — За час проведення АТО наші фахівці взяли участь у перевірці балістичної стійкості більш ніж 50 зразків різних бронежилетів вітчизняного та іноземного виробництва, які виготовлялися або закуповувалися для підрозділів, що виконують бойові завдання на Сході країни.

Нині базовим для підрозділів ЗС України є вітчизняний бронежилет «Корсар М3», вироблений НВП «Темп-3000». Саме його різні модифікації («Корсар М3м», «Корсар М3с») є найпопулярнішими в армійських підрозділах, що виконують завдання в районі проведення АТО. Цікаво, що «Корсар М3» розроблений 2002 року для українських військовослужбовців, які брали участь у миротворчих місіях на Балканах, в Іраку, Сьєрра-Леоне.

За своїми захисними властивостями бронежилети розподіляються на класи. У світі найбільш поширені чотири типи класифікації бронежилетів: радянська (її адаптований варіант використовується в Україні), американська NIJ, німецька DIN та європейська CEN.

Відповідно до Держстандарту України В 4103–2002 розрізняють дев'ять класів захисту (див. табл.). Американська класифікація NIJ має менше розгалуження. Це дозволяє виокремити лише два класи бронежилетів для військових, які отримали позначення III та IV класу захисту. Так, американський III клас захисту відповідає вітчизняному 4-му класу. А IV — 6-му класу, який гарантує захист від снайперських бронебійних куль для СВД та інших бронебійних куль меншого калібру для АК-74 та АКМ. Тобто бронежилети IV американського класу забезпечують захист від усіх найбільш поширених сучасних куль. Аналогом IV класу захисту за американською системою класифікації є IV клас за DIN (німецька) та за CEN (європейська).

Бронежилет виготовляється з матеріалів, здатних затримати кулю або осколки і розсіяти їхню енергію: балістичної тканини (парарамідне волокно, ще відоме, як келар або тварон) та жорстких бронепластин, які можуть бути металевими (зі сталі, титану або сплавів на основі алюмінію), керамічними (на основі оксиду алюмінію, карбіду бору або карбіду кремнію) або виготовленими з надвисокомолекулярного поліетилену.

Залежно від класу конструкція бронежилета може мати додаткові елементи. Так, для забезпечення захисту шиї передбачається захисний комір, а для пахової ділянки — спеціальна секція. Також до складу бронежилета можуть бути включені наплічники для захисту від елементів ураження.

Металеві бронепластини вирізняються високою стійкістю і можуть витримувати багаторазові влучання. Їх використовують у бронежилетах 3-го — 5-го класів захисту. Виробництво бронежилетів з такими елементами захисту відносно дешеве. До недоліків металевих пластин можна віднести те, що вони суттєво збільшують вагу бронежилета. Крім того, металоелементи (при непробитті) мають велику рикошетну дію. Тобто існує імовірність ураження незахищених частин тіла бійця та оточуючих. Для цього в сучасних бронежилетах використовують антирикошетні вставки, що також збільшує вагу бронежилета.

ВІДСУТНІСТЬ ПРИХОВАНИХ ДЕФЕКТІВ КЕРАМІЧНИХ ЗАХИСНИХ ЕЛЕМЕНТІВ МОЖНА ПЕРЕВІРИТИ ЗА ДОПОМОГОЮ РЕНТГЕНА

На сьогодні науковці та виробники активно працюють над новими технологіями обробки металів, які дозволять виготовляти полегшені види сталі та її сплавів.

Зовсім інші характеристики мають **бронеелементи з керамічних матеріалів** (їх використовують у бронежилетах 6-го класу захисту). Керамічна пластина легша за металеву та є дуже міцною. Проте керамічні бронелементи мають суттєвий недолік — низьку живучість. Адже після двох-трьох влучань кераміка розлітається на друзки й практично не забезпечує захисту. До того ж уламки броні при влучанні кулі можуть завдати додаткових поранень бійцю. Також особливістю бронежилетів із керамічними пластинами є велика ймовірність зниження їхніх захисних властивостей під час тривалого зберігання. Цікаво, що відсутність прихованих дефектів керамічних захисних елементів можна перевірити за допомогою рентгена. Керамічні бронелементи дорогі у виробництві.

ДСТУ В 4103-2002				
Клас захисту	Засіб ураження	Тип кулі	Маса (г)	Швидкість (м/с)
Спеціальний	Холодна зброя	—	—	Енергія удару — 40 Дж
1	Пістолет ПМ, куля 9 мм пістолетного набою 57-Н-181с	У сталевій оболонці зі сталевим осердям	5,9	315±10
1-А	Пістолет АПС, куля 9 мм пістолетного набою 57-Н-181с	У сталевій оболонці зі сталевим осердям	5,9	330±10
2	Пістолет ТТ, куля 7,62 мм пістолетного набою 57-Н-134с	У сталевій оболонці зі сталевим осердям	5,5	430±15
2-А	Мисливська гладкоствольна зброя, куля Бреннеке мисливського набою 12 калібру	Свинцева, без оболонки	35,0	400±15
3	Автомат АК-74, куля 5,45 мм набою 7Н6	У сталевій оболонці зі сталевим осердям	3,4	910±15
	Автомат АКМ, куля 7,62 мм набою 57-Н-231 зразка 1943 г.	У сталевій оболонці зі сталевим осердям	7,9	730±15
4	Автомат АК-74, куля 5,45 мм набою 7Н10	У сталевій оболонці зі сталевим термозміцненим осердям	3,6	910±15
	Гвинтівка СВД, куля 7,62 мм гвинтівкового набою 57-Н-323с	У сталевій оболонці зі сталевим осердям	9,6	850±15
5	Автомат АКМ, куля БЗ 7,62 мм набою 57-Н-231	У сталевій оболонці зі сталевим термозміцненим осердям	7,4	745±15
6	Гвинтівка СВД, куля Б-32 7,62 мм гвинтівкового набою 57-Н-323с	У сталевій оболонці зі сталевим термозміцненим осердям	10,4	830±15
Примітка: бронежилети, які захищають від вогнепальної зброї, уберігають також і від осколків ручної гранати.				

Бронежилет «Корсар М3м»

Слід також зауважити, що ані металеві, ані керамічні пластини не рятують від заперешкодної дії кулі. Річ у тому, що куля має інтенсивну заброньову дію. Навіть якщо бронежилет не пробито, куля за рахунок того, що під її впливом бронепластина прогинається, все одно завдає відчутного удару по людському тілу. Це може спричинити тяжке поранення з повною втратою боєздатності або призвести до смерті внаслідок пошкодження органів та внутрішньої кровотечі. Щоб запобігти цьому, в сучасних бронежилетах застосовують демпферні пластини.

Іще один матеріал, який використовують для виготовлення бронепластин, — **надвисокомолекулярний поліетилен**. Такі бронеелементи є відносно легкими та міцними. Вони ефективно зменшують заброньову дію кулі. Проте в поліетилену є обмеження щодо гнучкості, циклів перегинів, а також стійкості до високих температур. Чого немає, скажімо, в параарамідної тканини. До речі, бронежилети 1-го і 2-го класів захисту виробляють виключно з балістичної тканини, тому вони мають маленьку вагу та габарити, що дозволяє носити їх під верхнім одягом.

На сьогодні науковцям не вдалося винайти універсальний матеріал, який поєднував би всі згадані позитивні характеристики. Тож при виготовлені бронежилетів їхні захисні властивості збільшують за допомогою так званої модульної конструкції. Так, тканинний бронежилет 1-го або 2-го класу захисту оснащують спеціальними кишенями з балістичної тканини, в які вставляють сталеві (керамічні) бронепластини для захисту життєво важливих внутрішніх органів людини (серця, легенів, печінки тощо). Таким чином можна створити бронежилет 3-го — 6-го класів захисту.

Також широко застосовується інтеграція бронежилета з іншими елементами спорядження бійця, які виконують роль пасивної броні. Такі бронежилети оснащують стандартним набором кишень та підсумків для перенесення боєприпасів та різноманітного спорядження. Тож куля, що влучить, наприклад, у підсумок із набоями, деформується та витратить частину своєї енергії на подолання перешкоди.

Основними вимогами, яким має відповідати сучасний армійський бронежилет, є:

забезпечення захисту основних життєво важливих внутрішніх органів та частин тіла бійця від куль певного калібру (елементів ураження);

надійність конструкції: його бронеелементи мають бути легкими й одночасно міцними, не допускається їхнє руйнування на уламки під час влучання кулі (елементів ураження);

забезпечення достатньої вентиляції для людського тіла;

ергономічність: має надійно сидіти на тілі, не обмежувати рухи вояка під час пересування та ведення інтенсивних бойових дій, швидко надягатися/зніматися.

На закінчення хочу зазначити, що жоден бронежилет не здатний гарантувати стовідсоткового захисту. Проте, як засвідчує досвід антитерористичної операції на Сході України, ураження на полі бою завдаються не тільки кулями. Під час бою серйозних поранень можуть завдати осколки, різноманітні уламки та каміння. Бронежилет навіть низького класу захисту успішно втримає такі вражаючі елементи. У цьому й полягає його велика цінність, яка дозволяє знизити втрати особового складу. Тож, не гарантуючи абсолютного захисту, він таки врятував тисячі життів.

Андрій ЛИСЕНКО

ВОНИ ЗАХИЩАЮТЬ УКРАЇНУ

Комбат Дмитро Герасименко на війні з травня 2014 року. Брав участь у звільненні від російських окупантів Маріуполя, Павлополя, Пищевика. У боях він завжди був для підлеглих прикладом мужності і незламної волі

Його кличуть «Академіком». І недаремно... Бійці довіряють своєму командиру

За плечима військового капелана отця Андрія Зелінського і багатокілометрові марші, і стрибки з парашутом. А нещодавно він склав іспит і став «чорним беретом»

Командир відділення Олександр на війні з 2014 року і не збирається додому до її закінчення

Старший лейтенант Петро Олексюк за освітою юрист. 2015 він добровольцем пішов на війну. Зараз його підрозділ тримає оборону всього за 150 метрів від бойовиків

Він кадровий військовий, на війні з перших днів. І поки ворог в нашому домі, його місце на передовій

Андрій Ярковий командує відділенням морської піхоти. Разом з підлеглими вивчив Маріупольський напрямок, що називається, вздовж і поперек

Вадим — молодший сержант, командир відділення. За рік війни зрозумів, що він і армія — одне ціле. Тепер мріє стати офіцером

Ігор Рудманський мріяв оформити карту поляка та побувати на батьківщині предків. Але війна все змінила. Наразі він обороняє Водяне

«ВІН ПОВЕРНУВСЯ. ТАК, ЯК ТИ НАПИСАВ У ЛИСТІ, ВІН ПОВЕРНУВСЯ ДОДОМУ ЖИВИЙ...»

ЗВОРУШЛИВА ІСТОРІЯ ПРО ТЕ, ЯК ХЛОПЧИК ІЗ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ НАПИСАВ ЛИСТА, ЯКИЙ ПІДТРИМУВАВ МЕДИКА-ДОБРОВОЛЬЦЯ В АТО

«Дорогий солдатику! Мені 9 років. Мене звати Денис. Раніше я був веселим, усміхненим хлопчиком. Я думав, війна десь далеко. Але кілька днів тому я зрозумів, що вона зовсім поруч. Під Іловайськом загинув мій тренер Роман Ілляшенко. Я був на похороні, там були тисячі людей. Бережи себе, солдатику. Пам'ятай, що вдома тебе також чекають. Повертайся скоріше додому...»

За щирі слова, які надихали медика на війні, його дружина подарувала школяреві з Чорткова путівку на відпочинок в Угорщину

Михайло Стасів дочитав листа від тернопільського школяра й поклав його в кишеню біля серця: «Повернуся, неодмінно повернуся…» Медик навіть не підозрював, скільки випробувань і яка доля чекає на нього та на цей цупкий аркуш із гарним малюнком на звороті.

Майже 20 років скальпель Михайла, відомого хірурга з Тернополя, рятував життя пацієнтам у міській лікарні швидкої допомоги. 2014 року, уже працюючи заступником головного лікаря Центру первинної медико-санітарної допомоги, почув, що на Сході країни не вистачає медиків. Тому вирішив не сидіти в затишному кабінеті, а піти на війну, бо інакше він не міг.

У серпні 2014-го Михайло Стасів прийшов у місцевий військкомат і вже за кілька тижнів став військовим медиком 128-ї окремої гірсько-піхотної бригади. Наступні 13 місяців він був у вирі війни: обстріли, бої, недосипання, ризик і хвилювання за кожного пораненого бійця.

Щирий лист від тернопільського хлопчика потрапив до рук Михайла у жовтні 2014-го під Дебальцевим. Незнайомий маленький адресант наказав йому повернутися додому. Цю фразу, як молитву, він щоразу промовляв подумки, коли над ним нависала небезпека. І він повернувся неушкодженим. А через півроку Михайла не стало: серце не витримало всього пережитого.

Правду про його війну дружина Ольга дізналася лише після похорону — розповіли побратими чоловіка. Почуте, незважаючи на пекучий біль, сповнить її серце гордістю за свого коханого. Він надто беріг її, аби розповідати все, що бачив і пережив.

— Запевняв мене, що вибухи й постріли чує десь дуже далеко, а сам насправді давно був на передовій, — згадує дружина.

Не розповів Михайло й про те, що під Дебальцевим майже щоночі просто з позицій вивозив з-під вогню ворожих «Градів» і танків поранених бійців. Що, попри небезпеку та застереження, їздив з увімкненими фарами: між безпекою і швидкістю завжди вибирав останнє…

Як і кожен фронтовий медик, Михайло Стасів мав свою війну та свої битви за кожного пораненого. Він єдиний, хто наважився на джипі прорватися крізь вогонь бойовиків до наших військових під Санжарівкою. Кілька разів вибуховою хвилею та осколками в машині вибивало шибки, але щоразу він і його пасажири залишалися живими.

— Зважаючи на таку відчайдушність, бійці найчастіше викликали по рації саме його, «водія на джипі», — розповідає Ольга зі слів побратима чоловіка. — Він міг за будь-яких умов надати допомогу, зупинити найскладнішу кровотечу, оперувати в бліндажі. Він був відважним чоловіком.

Це була вже друга його війна. Першу він побачив іще зовсім молодим в Афганістані. Вона визначила подальший життєвий шлях Михайла Стасіва. Повернувшись, він напевно знав, ким має стати: медиком і неодмінно хірургом. Хто б міг подумати, що в його житті буде набагато ближчий і не менш небезпечний Схід.

— Про ту війну він також нічого не розповідав. Але все своє подальше життя був переконаний, що важливішої роботи, аніж рятувати життя людям, на світі не існує. Був переконаний, що від кількох хвилин і навіть секунд залежить, чи плакатимуть родичі пацієнта, а чи дякуватимуть Богові й медикам за його порятунок, — говорить Ольга.

НЕЗНАЙОМИЙ МАЛЕНЬКИЙ АДРЕСАНТ НАКАЗАВ ХІРУРГУ ПОВЕРНУТИСЯ ДОДОМУ. ЦЮ ФРАЗУ, ЯК МОЛИТВУ, ВІН ЩОРАЗУ ПРОМОВЛЯВ ПОДУМКИ, КОЛИ НАД НИМ НАВИСАЛА НЕБЕЗПЕКА

Як пам'ять про коханого чоловіка вона зберігає речі, які Михайло привозив із війни. Чашку з Дебальцевого, медовий пряник із написом «Все буде добре» — девізом її чоловіка — і листи. Ті самі, що оберігали його й надихали. Спочатку вони висіли разом з іконами в нього в бліндажі, а коли обстріли вже надто активізувалися, носив їх із собою. Постійно хвилювався, щоб із ними нічого не сталося, тому за першої ж нагоди передав їх додому.

— Коли вперше читала листа з намальованою україночкою на звороті, то не могла не заплакати. Дуже щирим і відвертим був той хлопчик, — зізнається дружина хірурга.

Жінка пригадує, як під час короткої відпустки чоловіка вони поїхали в Карпати на відпочинок і прихопили із собою ті листи.

— Ми читали їх, і щоразу вони зворушували до сліз. Михайло казав, що треба обов'язково знайти цього хлопчика й подякувати, адже саме його лист був для нього особливим — справжнім оберегом, — згадує Ольга. — А ще він мріяв вставити той лист у рамку. Тоді цього зробити не встиг, бо знову вирушив в район АТО.

Після демобілізації Михайло не признавався, що його турбує серце. А вона, щаслива, що він повернувся, не здогадувалася про небезпеку…

Через рік по його смерті дружина написала зворушливе оповідання про свого чоловіка. На конкурсі «Книга добра» за свій твір вона отримала приз — путівку на відпочинок в Угорщині. Тоді жінка зрозуміла, що настав час розшукати хлопчика, слова якого так припали до душі її чоловікові.

Завдяки соцмережам і тернопільським ЗМІ хлопчика вдалося швидко розшукати. Автором листа виявився житель Чорткова тепер уже 12-річний Денис Обшарський. Три роки тому війна забрала його улюбленого тренера, прощатися з яким вийшло все місто: учні, родичі, друзі, знайомі. Під враженням від втрати Денис написав шість листів незнайомим захисникам, але тільки в одному щиро признався, що втратив дорогу людину. І саме в ньому він наказав «дорогому солдатику» повертатися скоріше додому. Стати цим «солдатиком» випало Михайлу Стасіву.

Лист був не тільки оберегом, він поєднав абсолютно незнайомих людей — удову медика й хлопчика з його мамою. Відтепер вони друзі, які підтримують одне одного. На зустріч Денис прийшов із квітами для Ольги. Вони обнялися, наче рідні, і плакали…

— Він повернувся. Так, як ти написав у листі, він повернувся додому живий... І це був щасливий для нас час, — сказала дружина хірурга. — Маю подякувати тобі від себе й мого чоловіка. А ця путівка — для тебе. Я знаю, твій «дорогий солдатик» був би задоволений…

Ольга МОСЬОНДЗ

«ЧУБ І БОРОДУ НЕ ЧІПАЙТЕ! ЯК ПРИЙДУ ДО ТЯМИ, ЩОБ УСЕ БУЛО НА МІСЦІ!»

ДИВОМ УЦІЛІЛИЙ ЛЕДЬ ПРИТОМНИЙ СНАЙПЕР АНДРІЙ НАГІРНИЙ НАКАЗУВАВ МЕДИКАМ НЕ ПСУВАТИ ЗАЧІСКУ

— Мішень у прицілі, поправка на вітер, холостий хід спускового гачка, зупинка дихання і… постріл. Це непроста робота. Тут усе бачиш. Лежить людина, а можливо, іде й розмовляє. А ти натискаєш — і вона падає. Рух твого пальця відмінусував ще одного ворога…
Удома — будинок, діточки, дружина, яка рахує дні, щоб тебе побачити. А ти все продовжуєш тиснути. Не раз, не два, а сотні разів за ці роки. Ні, ти не вбивця. Це не є вбивством, коли йде війна. Продовжуєш тиснути, аби твої діти бавились і ходили в садок, аби дружина обійняла, як повернешся, й у твоєму рідному місті був мир… Колись це все, мабуть, забудеться. А зараз ти дивишся в приціл гвинтівки і натискаєш на гачок…

Так описує свою роботу снайпер Андрій Нагірний, кавалер орденів «За мужність», «Народний герой України», один із головних героїв фільму «Добровольці Божої чоти», який презентували в США. Ще якийсь місяць тому лікарі не давали йому шансів. Жодних! Десятки осколків у тілі, один з яких пробив легеню, ще два потрапило в шию, інший пролетів крізь мозок. Хірурги тільки руками розводили та обіцяли зробити все можливе.

— Чуба підстригти, бороду поголити. Готуємо до термінової операції, — казали медики з лікарні імені Мечникова, дивлячись на знімки пацієнта.

— Ей! Чуб мій, борода моя. Як прийду до тями, щоб усе було на місці! — ледь притомний «Фазан» наказував не псувати зачіску.

Дві бригади хірургів кілька годин поспіль оперували Андрія. Бій за життя закінчився лише пізньої ночі, 17 осколків так і залишилося в тілі чоловіка, виймати їх було дуже небезпечно.

— Коли такі важкі виживають, почуваєшся трішки Богом, — пошепки констатував медик.

А тим часом за тисячу кілометрів від легендарного воїна вже мчала вагітна третьою дитиною дружина…

Андрій Нагірний

Прийшовши до тями, Андрій жестом показав медикам «лайк» за збережену, але все-таки трохи зіпсовану зовнішність, і запитав:

— А коли на передову повернутися можна?

Андрій швидко одужував, а медики вкотре здивувались, як життя ламає стереотипи. І хоча шматок титану в черепі й уламки в тілі даються взнаки, чоловік упевнено резюмує:

— Житиму!

Можливо, він і хотів би забути, та в найменших деталях пам'ятає події того дня, коли зазнав поранення.

— Це був кінець березня. Ми шукали нові позиції в районі Мар'їнки. Під час обходу я зайшов у покинутий будинок, щоб подивитися, чи можна там працювати. Це було дуже вигідне місце для позиції, відстань до ворога там сягає близько трьохсот метрів. Непотріб під ногами, дивлюся, щоб не було розтяжок. Аж раптом почув характерний звук: спрацював запал гранати. Час немов зупинився: я в деталях бачив, як вона розривалася. Наче в сповільнених кадрах фільму... Друзі швидко мене підхопили, поклали в машину. Я ж намагався намацати, звідки така кількість крові… Зрозумів, що з голови й що краще не рухатися. Товариш постійно говорив зі мною, запитував імена, дні народження — усе, що спадало на думку. Ось так аж до самої операції я й залишався притомним. Коли сказали, що летимо в Дніпро в лікарню імені Мечникова, одразу зрозумів: усе буде добре, там і не таких витягали.

Воювати Андрій розпочав іще в серпні 2014 року. Разом із побратимами тримав оборону донецького аеропорту, потім були Піски, Авдіївка, шахта «Бутівка», Мар'їнка… Каже, що кожна з гарячих точок була складною по-своєму: місцевість, рельєф.

«Фазан» признається, що за три роки на фронті він десятки разів переконувався, що народився в сорочці. Небезпечних ситуацій було безліч, практично щодня ризикував не повернутися.

«Я Ж І ПІШОВ ВОЮВАТИ ДЛЯ ТОГО, АБИ ДІТЯМ НЕ ЗАЛИШИТИ ЦІЄЇ ВІЙНИ І ЇМ НЕ ДОВЕЛОСЯ ЗДОБУВАТИ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ КРАЇНИ…»

— Переважно ми працювали з дистанції в триста метрів, найближча відстань за моєї практики — сімдесят метрів. Тож ви розумієте… Найважче в роботі снайпера — не влучити, а добре підготуватися до пострілу. Була ситуація, коли ми знайшли ціль, яка полювала на нас. Ми зайняли позицію о шостій ранку й чекали. Та, очевидно, ворожий снайпер був профі, годинами лежав нерухомо в лютий холод. Якоїсь миті я навіть подумав, що це манекен. Провокували його на постріл, але марно. Знищили ціль тільки після п'ятнадцятої години. У снайперських дуелях витримка й холоднокровність завжди були вирішальними, і цього разу наші нерви виявилися міцнішими. До кожного виходу готуєшся ретельно. Іноді тільки підготовка займає більше як два тижні. Безперервно спостерігаєш і записуєш, о котрій годині перезмінки, скільки осіб виходить на позицію. Ти маєш чітко знати, коли та в якій точці тобі потрібно бути. Хаотична стрілянина нікому не потрібна.

— Якщо цього разу народиться син, в армію віддасте? — запитую наостанку татуся двох донечок.

Чоловік відповідає дуже серйозно:

— Я ж і пішов воювати для того, аби дітям не залишити цієї війни, їм не довелося здобувати незалежність країни і вони були в теплі й не переймалися тим, де провести свято. Заради них я й тиснув на гачок. Не раз, не два, а сотні разів за ці роки...

Анастасія ОЛЕХНОВИЧ

ОЦЕ БОЄЦЬ, ОЦЕ СИЛА ДУХУ!

Коли його вимінювали з полону, начальник контррозвідки незаконних збройних формувань «Хмурий» запитав: «Воювати ще будеш?»

— Буду! — відповів «Соболь».

— А чого ти такий наглий?

— Я чесний! — хрипло промовив полонений.

Завжди охайна форма, акуратна навіть тут, у полях, борідка срібліє на обличчі нашого героя, а козацький оселедець підтверджує статус справжнього запорізького воїна. Тільки очі, такі втомлені та сумні, виказують всю гіркоту пройденого та пережитого за три роки війни.

45-річний житель Бердянська не зміг спокійно дивитися на все, що відбувалося в сусідній області, адже розумів: якщо не почати діяти, то проросійські провокатори зі своїм «русским миром» та «мирними» демонстраціями, на яких нищилася державна символіка, розповзуться і по Запоріжжю. Тож без вагань пішов у батальйон «Донбас», який тоді формувався.

Потім були бої проти «лисичанського гарнізону великого війська донського», «казакі» якого за два дні здали Лисичанськ та тікали вглиб українського Донбасу, трохи згодом — визволення Попасної, а потім…

А потім — «кривавий коридор» Іловайська, де й потрапив до полону. «Наші хлопці там були легкою мішенню для російських підрозділів, але навіть у такій ситуації давали «кацапам» по зубах, — згадує «Соболь». — Я добре пам'ятаю, як у полоні разом з іншими бранцями виносив тіла російських солдатів і так званих ополченців. В полоні було важко… — продовжує боєць. — Ті вояки мислять так, як їм нав'язала російська пропаганда: «бендерівські фашисти прийшли вбивати жителів Донбасу», і їх не хвилює, що закривати кордон від Росії, яка на той момент вже «віджала» Крим, йшли люди з усієї України — з південних регіонів, центральних, західних, північних, навіть з Донецької та Луганської областей. Два місяці провів у «есбеушних» підвалах Луганська. Потім почали міняти. Мені пощастило — був серед перших».

Повернувся, побув на домашній реабілітації. Втім не зміг Валерій довго сидіти вдома, хоча й має дружину та дітей, адже відчував, що потрібен тут, щоб цей клятий «русский мир» не дістався його рідного українського Бердянська, мобілізувався. Трохи згодом підписав контракт. В 2014-му був снайпером, зараз — командир бойової машини. Виконує поставлені бойові завдання на складному напрямку, де постійно намагаються проникнути ворожі ДРГ, та в них це не виходить.

Боєць із позивним «Соболь»

Після Іловайська багато побратимів «Соболя» ще й досі вважаються зниклими безвісти, багато загинуло, ще більше поранено. Він знає, що завдяки тим хлопцям до його дому не дійшла «русская весна», яку зупинили в Донецькій області, де переважна більшість жителів саме через свої байдужість, пасивність та «нейтралітет» навесні 2014 тепер втрачають свої будинки, рідних та віру в мирне життя.

Війна триває, є поранені та загиблі наші хлопці є гірким підтвердженням того…

Іван БУРДЮГ

«ГУГЛ» ЗУПИНИВ ВОРОЖУ ДРГ

НЕЩОДАВНО ПІД ПАВЛОПОЛЕМ МОРСЬКІ ПІХОТИНЦІ УСПІШНО ВІДБИЛИ ЧЕРГОВУ АТАКУ РОСІЙСЬКИХ ОКУПАНТІВ

Матрос Михайло Шуліченко — він же «Гугл»

— Далі — пішки, — скомандував розвідник із позивним «Вуйко», якому було доручено нас супроводжувати. — Якщо вони помітять машину, то відразу відкриють вогонь. Прислуховуємось до «Вуйка» та вервечкою йдемо до позиції ледь помітною стежкою. Поля навколо заміновані, тож краще рухатися слід у слід за провідником, який знає безпечні проходи. 400–700 метрів попереду й ліворуч — «опорники» противника.

— Вони за нами зараз напевно спостерігають, — говорить «Вуйко». — Їхня позиція розташована трохи вище, тому ми знаходимось у них на прицілі. Але гадаю, що ворог стріляти не ризикне, побоїться. Адже ми їм вночі добру відповідь дали.

І ми таки без пригод подолали декілька сотень метрів шляху до ВОПу. На позиції нас зустрів командир опорного пункту сержант Андрій Нагорний. На наше запитання щодо подробиць бойового зіткнення, що відбулося минулої ночі, й як бійцям вдалося дати гідну відсіч ворогу, сержант відповів, що багато в чому успішне відбиття атаки ДРГ стало можливим завдяки грамотним діям одного з бійців підрозділу матроса Михайла Шуліченка з незвичайним позивним «Гугл».

— Він завжди перебуває напоготові та пильно несе службу. Ось і зараз за допомогою «теплика» він перший виявив просування диверсійної групи бойовиків у бік нашої позиції, завдяки чому нам вдалося знищити розрахунок протитанкового гранатомета разом з СПГ і боєкомплектом противника, — розповів сержант. — А згодом, коли окупанти відкрили вогонь з протитанкового гранатомета для прикриття диверсійної групи, «Гугл» швидко помітив місце розташування вогневої точки та миттєво спрацював на упередження, знищивши влучним пострілом ворожого гранатометника. Отже, вже за півгодини супротивники запросили в нашого командування перемир'я, щоб забрати своїх 200-х та 300-х.

«ВЖЕ ЗА ПІВГОДИНИ РОСІЙСЬКІ ОКУПАНТИ ЗАПРОСИЛИ В НАШОГО КОМАНДУВАННЯ ПЕРЕМИР'Я, ЩОБ ЗАБРАТИ СВОЇХ ДВОХ 200-х ТА ОДНОГО 300-го»

Схвально про Михайла Шуліченка відгукнувся і морпіх з позивним «Вишня». За його словами, коли розпочався обстріл, було вже темно й майже всі сховалися в укриття. Але саме «Гугл» першим зрозумів, що цей вогонь не є випадковим і почав дивитися в «теплик», через який побачив рух в напрямку стику позицій.

— Цю позицію окупантів я виявив ще кілька днів тому, — розповів сам «Гугл». — Спочатку звернув увагу, що вони риють траншею й ховають викопану землю, а потім «підтягують» туди боєприпаси і протитанковий гранатомет. Тож я відразу прорахував відстань до цілі, встановив приціл, замаскував свою позицію, а коли почався обстріл з боку ворога, запросив дозвіл на відкриття вогню на ураження цілі. Мені пощастило. Я з першого пострілу влучив туди, куди було потрібно.

Михайло залишив без вогневої підтримки диверсійну групу російських окупантів, якій довелося повернутися на попередні позиції. Окрім того, гранатою, випущеної ним, був знищений весь ворожий розрахунок та при відході зазнала втрат й їхня ДРГ.

— Хлопці кажуть, що «Гугл» ніколи не веде вогонь «абикуди», по площах, — каже морпіх з позивним «Юнга». — Навіть коли ситуація ускладнюється, все одно він залишається спокійним та зосередженим. Спочатку Михайло уважно аналізує, з якої зброї ведеться ворожий обстріл, а вже згодом систематизує та вирішує, як на нього ефективніше відповісти.

Олександр КІНДСФАТЕР

ФРОНТОВІ КАПЛИЧКИ ВІД КОЛИШНЬОГО СІЛЬСЬКОГО ГОЛОВИ

Такі імпровізовані каплички облаштовуються за лічені дні

Старшина «Батя»

Знайомтеся! Цей козарлюга — Михайло Перегінчук. За свої піввіку встиг і селом покерувати, і повоювати. У рідному селі Сороки на Івано-Франківщині чоловіка три скликання поспіль обирали головою, а на другому році війни його мобілізували до війська. Так він потрапив до 14-ї бригади, з якою згодом і підписав контракт. У підрозділі Михайла більше знають як «Батю» — чоловіка, який власноруч створює на передовій каплички.

— Нас змалку навчали, що діти з батьками мають відвідувати храм. Треба жити з Богом у серці, тому всюди, де зупиняється наш підрозділ, створюємо каплички. От, наприклад, у Красногорівці та Станиці Луганській вони з'явилися за лічені дні, — пригадує Михайло.

Необхідний інвентар, свічки-ікони привозять волонтери. Також допомагають земляки, які присилають на фронт частинку рідного краю — ікону. Бійці навідуються, сповідаються, приймають причастя. Одного з воїнів навіть у цій каплиці охрестили.

— Так склалося, що до війни він не був похрещений. Тож сам виявив бажання і пройшов цей обряд на передовій. На той час у Красногорівці був священик зі Львівщини. Він і охрестив бійця-розвідника.

«Батя» ще й вірші пише — кажуть про Михайла побратими. Цей талант у чоловіка виявився саме на війні.

— Почав писати в Красногорівці. Перший вірш присвятив дружині. Коли є час і натхнення, рядки швиденько лягають на папір. Пишу дітям, бійцям, місцевим мешканцям, тематичні вірші — до свят. На сьогодні маю в добірці з півсотні поезій.

Часу на улюблене заняття, зазвичай, бракує. Війна не питає, чи ти ситий, чи готовий до бою, чи боїшся, чи встиг зробити за життя щось значуще…

Ніколи не забуду очі нашого побратима Богдана Корнелюка. То було на початку цього року. Ішов бій. Після вогню ворожої артилерії підключилися снайпери. Одна з розривних куль уразила хлопця. До нього побіг боєць із позивним «Шумахер». Цей відчайдух неодноразово витягував поранених з-під вогню, проявив героїзм і цього разу. Коли ми виносили Богдана з машини, помітили, що він уже не дихає. А йому було трохи більше двадцяти…

Коли навколо нікого немає, серце просить миру, а душа спокою, тоді найкращою розрадою стає невеличка капличка на передових позиціях Луганщини.

Ярослава ЗОРІНА

«ЗАКІНЧІТЬ ЦЮ ВІЙНУ, ЩОБ ПЕРЕСТАЛИ ЛИТИСЯ МАТЕРИНСЬКІ СЛЬОЗИ»

ВОНА ВТРАТИЛА НА СХОДІ ЄДИНОГО СИНА, ЯКОГО ВИХОВУВАЛА САМА. У 14 РОКІВ ХЛОПЕЦЬ ПООБІЦЯВ, ЩО МАМІ НІКОЛИ ЗА НЬОГО НЕ БУДЕ СОРОМНО. І ВІН СТАВ ЇЇ ГОРДІСТЮ — У 17 СТОЯВ НА РЕВОЛЮЦІЙНОМУ МАЙДАНІ, У 18 ЗАХИЩАВ УКРАЇНУ НА ДОНБАСІ…

Завсідники київського парку давно помітили подвійний візок із малюками і немолоду, але завжди привітну, лагідну жінку біля них. «Мама чи молода бабуся?» — перешіптувалися жінки. Але коли помічаєш, як ця жінка світиться, дивлячись на діток, розумієш, що вона їм таки мама. Справжня, щира, найрідніша людина для маленьких Германа та Лізи. А ще — дуже смілива і сильна, адже народила їх у 48 років. Колись вона їм розповість про старшого брата — справжнього героя, борця за свою країну, за її гідність, незалежність і цілісність, вірного друга і люблячого сина для матері, якого їм, на жаль, не довелося знати…

Одне з останніх фото Тетяни Тороповської з сином Георгієм, м. Київ, квітень, 2014 рік.

Все почалося з Революції гідності. У розпал січневих протистоянь, раніше повертаючись з роботи, Тетяна зустріла сина біля будинку із захисними щитками в руках (він займався тхеквондо). На запитання, куди він йде, відповів, що скоро повернеться. Зрозуміла — пішов на Майдан.

— Я прийшла додому розгублена, сину було лише 17 років. Хоча й іншого від нього не сподівалася, він завжди був борцем за справедливість... — згадує Тетяна.

Удома на столі жінка знайшла записку: «Мамо, я знаю, ти будеш сердитися. Але я маю допомогти Україні й усім хлопцям, які прийшли на Майдан заради кращого майбутнього. Знаю, ти зрозумієш і пробачиш. Повернуся завтра».

Але «завтра» тривало з 22 січня по 5 березня. За кілька днів Георгій пішов у тренувальний табір добровольців, а наприкінці квітня вже був під Слов'янськом. Умовляння залишитися вдома не подіяли.

— Він мене запитував: «Хто ж буде захищати країну?» Що мені залишалося? Тільки підтримати його та чекати… — згадує Тетяна Тороповська.

У травні Георгій повернувся додому, аби скласти шкільні іспити та ЗНО. А після останнього тестування того ж дня поїхав до Десни, ще за два дні — на Схід.

Де воює і як, мамі не розповідав, беріг. Як вона його оберігала, виховуючи сама. Тетяна завжди хотіла, щоб він виріс справжнім чоловіком. Таким він і став.

— Якось у 14 років пообіцяв, що мені ніколи не буде за нього соромно. Так і сталося. Мій син — моя гордість, — говорить Тетяна.

Далі була засідка під Мар'їнкою, поранення. Потім Іловайськ. У серпні 2014-го група Георгія прикривала вихід наших бійців із оточення. Тетяна ледь не божеволіла, дивлячись новини, бо вже тиждень не було зв'язку із сином. Вона обривала телефони всіх можливих служб, знайомих, намагаючись хоч щось дізнатися про його долю. Жінка навіть помітила співчутливі погляди сусідів. Попри те, трималася. Всім серцем вірила, що з її сином усе буде гаразд. Однієї ночі задзвонив телефон, номер — незнайомий. Це Жора скористався телефоном командира: «Тут справжнє пекло, багато вбитих і поранених, але я вистою, молися за нас». І жінка молилася, просила Бога за свою дитину, якій у 18 років довелося побачити жахіття війни, і за синових товаришів.

Після Іловайська Георгій кілька разів бував удома, завжди підбадьорював маму, підтримував, допомагав по господарству і знову вирушав на Схід. Попри юний вік, він став дорослим, мужнім чоловіком — сміливим і відважним. Таким, яким вона його виховувала. Тетяна пишалася сином і хоч як хвилювалася, щоразу проводжала сина на Схід з усмішкою. Інакше не мала права. Адже розуміла, як важко сину бачити її сльози та біль. Тож мала бути сильною і терплячою. Заради нього.

Та одного разу Тетяна не провела його в дорогу, не змогла вирватися з роботи. А наступного дня їй повідомили, що син загинув... Тепер це її мука. Адже жінка переконана, що материнське благословення має величезну силу, воно оберігає і захищає дитину, як би далеко вона не була. А тоді вона не встигла поцілувати сина на прощання.

— Якось моя знайома сказала, щоб заспокоїти мене, що я маю дякувати Богу, що він дав мені такого сина, який, хоч і не надовго, але зробив мене щасливою, — ділиться Тетяна.

Жінка опанувала себе, знайшла сили жити далі. Заради пам'яті сина. У листопаді минулого року народила двійнят — Германа і Єлизавету. Вони наповнили її життя сенсом, додали в нього яскравих барв.

ІМЕНЕМ ЇЇ СИНА НАЗВАНО ДВІ ВУЛИЦІ: В БОРИСПОЛІ, БІЛЯ ШКОЛИ, ДЕ ХЛОПЕЦЬ НАВЧАВСЯ, Й У СТОЛИЦІ, ДЕ РОДИНА ЖИЛА ОСТАННІ РОКИ

— Навряд чи я забуду про втрату сина — ця рана назавжди залишиться в моєму серці. Однак, коли дивлюся, як мирно сплять Герман і Єлизавета, як вони мило позіхають, як дивляться на мене своїми великими оченятками, моя душа наповнюється безмежним щастям. Я завжди казала, що діти — це творчість, а материнство — це покликання. І, народивши двох янголяток, не змінила своєї думки, — запевняє Тетяна.

Іменем її сина названо дві вулиці: в Борисполі, біля школи, де хлопець навчався, й у столиці, де родина жила останні роки. Колись нею ходитимуть до школи її малюки. У кімнаті Георгія серед особистих речей жінка зберігає осколок, що поранив сина, і його нагороди — «За мужність», інші відзнаки. І молодших дітей Тетяна виховуватиме так само, як їхнього старшого брата.

Після загибелі Георгія його друзі запитали жінку, чи можуть їй чимось допомогти. Вона їм відповіла:

— Можете. Закінчіть цю війну, щоб перестали литися материнські сльози.

Ольга МОСЬОНДЗ

ДІТИ ЗАГИБЛИХ БІЙЦІВ ПОЇХАЛИ НА ВІДПОЧИНОК ДО ХОРВАТІЇ

45 військовослужбовців — учасників АТО та 105 дітей загиблих на Сході України бійців нині відпочивають на березі Адріатичного моря у хорватському місті Омиш

Це стало можливим завдяки запрошенню почесного консула України в Хорватії, відомого футболіста Івіци Пірича, який є організатором та спонсором цієї подорожі.

Хорватська Республіка не вперше приймає українців.

— Протягом трьох років майже тисячу українців змогли відпочити та пройти реабілітацію за нашою програмою. Для мене важливо допомогти бійцям та дітям адаптуватися до мирного життя, познайомити їх з Європою. На мою думку, це є найкращою реабілітацією, — поділився Івіца Пірич на своїй сторінці в соціальній мережі.

Оборонне відомство вже вдруге бере участь у організації поїздки військовослужбовців на оздоровлення до Хорватської Республіки. Восени минулого року цією програмою скористалися 45 військовослужбовців — учасників бойових дій.

— Витрати на оформлення документів та трансфер до берегів Адріатичного моря для військовослужбовців та дітей загиблих атовців профінансовано з оборонного бюджету. Проживання та оздоровлення — за рахунок хорватської сторони, — зазначає головний спеціаліст відділу соціальної політики Департаменту військової освіти науки та гуманітарної політики Міністерства оборони України Вікторія Трач.

Більшість військовослужбовців та дітей за кордон виїхали вперше, тож, як кажуть організатори, їх переповнюють емоції. Дорогою до морського узбережжя автобус із українцями проїхав мальовничими європейськими містами.

Івіц Пірич зустрічає у себе на батьківщині дітей з України

Наталія Ульянова з бійцями механізованої бригади, якими вона опікується

ЇЇ СИН ВОЮЄ В АВДІЇВЦІ

НАТАЛІЯ УЛЬЯНОВА ЩОМІСЯЦЯ НАВІДУЄ ПРОМЗОНУ З ДОПОМОГОЮ НАШИМ ЗАХИСНИКАМ. ЧАСОМ І НОЧУЄ ТАМ, ДЕ МАЙЖЕ ЦІЛОДОБОВО ЦВІРКОЧУТЬ КУЛІ, АЛЕ ЇЙ ТАК ЛЕГШЕ. БО ХОЧА Й НА МИТЬ, АЛЕ МОЖЕ ЗУСТРІТИСЯ ІЗ СИНОМ

— Ми саме довозили волонтерську допомогу у бригаду, майже дісталися КП. Як раптом почався обстріл. Нас далі не пускали: дуже небезпечно. Був початок лютого — розпал кривавого загострення ситуації. А там, де вибухали міни і «гради», був мій син. Мій любий Гліб, який кілька місяців поспіль воює на «промці». Блокпост я залишала останньою з нашої команди, бо не хотіла сприймати команду «Стоп!», що лунала з мобілки. Одягнена у бронежилет і каску, рвалася побачити рідну кровинку. Ставало гарячіше: почав стріляти ворожий танк. Раптом з-за розтрощеної хати вибігла маленька й сухенька бабця, кинулася в обійми, а я була в камуфляжі, і попросила: «Доню, врятуй стару! Так боюся й не знаю, що робити…» Це переключило увагу. Ми бігли до машин буквально на тлі бою — наші козаки саме давали відсіч. Зрештою група таки дісталася бази, ми передали благодійний вантаж. Було багато клопоту, але думка про сина не полишала…

Так розпочалася розмова журналіста «НА» із однією з десятків тисяч матерів наших бійців, які протистоять кремлівській агресії. Наталія Ульянова — голова Київської обласної організації Спілки жінок України. Має три вищі освіти — є фаховим філологом, спеціалістом з міжнародного права і юристом, свого часу керувала холдингом, тепер займається правозахисною діяльністю. Її син Гліб понад сім місяців служить в одному з батальйонів механізованої бригади, яка нині утримує оборонні рубежі під Авдіївкою.

З минулої осені пані Наталія щомісяця навідує «промку». Часом доводиться залишатися в цьому пеклі на кілька діб, ночувати там, де повсякчас свистять кулі…

Після ретельного аудиту потреб бійців її команда формує конкретне наповнення чергового рейсу. Це завжди ризиковано, але, на думку співрозмовниці, цілком виправдано. Приміром, у згаданій лютневій поїздці вона доправляла фронту необхідний там квадрокоптер. Аеророзвідка підрозділу тоді дуже потребувала такої техніки, оскільки їхні кілька безпілотників були збиті. Продукти, одяг, перфоратори (для відновлення позицій і пробиття у стінах бійниць), спальники, а ще буржуйки, надані спілчанкою зі Слов'янська, які тоді також були у «кейсі замовлення». Також мами передали дві автівки. Це перероблений джип УАЗ із мерседесівськими двигуном та Фольксваген Т-4. У Наталії Юріївни чимало друзів — етнічних українців з Італії, ФРН, Великобританії, Іспанії, США (Людмила Верчинська, Оксана Радивілова, Світлана Адарич тощо), які теж допомагають воякам у районі АТО.

— Я як мама помічаю все: в чому хлопці одягнені, чим харчуються, який у них побут, скрізь з'ясовую, чим можу зарадити, — розповідає Наталія Ульянова.

— Дуже вдячна дівчинці Маринці, яка всю душу вкладає у створення для побратимів буквально з нічого атмосфери домашнього затишку. Не менш вражена комбатом «Слов'янином» і його заступниками. Після нетривалого знайомства в мене зникли найменші сумніви щодо довіри до них. Для матері це важливо, адже ми довіряємо їм життя своїх дітей, нехай і дорослих.

А ще бійцям передали листівки із власноруч написаними молитвами — їх виготовляли вночі перед виїздом. Так само цілу ніч Наталія Юріївна випікала з подарованого фермером із Боярки кабана величезну вервечку ковбасок.

— Як вдається щоразу досягти материнського компромісу: провідати сина та їхати додому, залишивши його у вирі війни й випадковості провидіння?

— Коли приїхала вперше, була туга, бо усвідомлювала, в яких умовах залишається Гліб. Але зрозуміла: якщо даватиму слабину, то як зможу хлопців підтримати? Пишаюся подругами й колегами, які довірили координацію великої справи. Отже, розкисати ніколи.

— Невже емоційно не реагуєте?

— Під час найважчого обстрілу я не чула сина понад три доби. Було непросто, хвилювалася вся сім'я. Цікаво, що деякі знайомі, намагаючись мене заспокоїти, навіть плакали: довелося їх підтримувати (усміхається. — Авт.). А потім ходила вулицею до третьої ночі й молилася. Молитва стала єдиним ресурсним центром, де я знаходила втіху.

Консолідація родини Ульянових приголомшлива. Та й як інакше, адже в листопаді 2013-го вони вийшли на протести в центрі столиці і першого ж дня отримали порцію газу від міліції під Кабміном. З чоловіком і сином Наталія пройшла весь Майдан: носили шини, зводили барикади, привозили провізію.

24-річний Гліб — юрист. Майже рік тому підписав контракт із ЗСУ. Пройшов вишкіл у «Десні», ставши навідником БТР. Стало у пригоді те, що свого часу навчався у військовому ліцеї ім. І. Богуна. Із двома близькими друзями добровільно поїхав на «нуль», потрапивши на позицію «Бізон».

— Гліб — напрочуд гуманний. Ми не прищеплювали жорстокості, войовничості. Син багато читав, чудово знає англійську, він абсолютний гуманітарій. Якось я запитую: «Синку, а якщо вони підуть на тебе, ти зможеш вистрілити в людину?». А він відповів: «Мамо, не я ж до них пхаюся… Якби я нападав на чужу землю, то мав би вагання, а так захищаю свою країну, тебе зрештою, Полінку (сестра Гліба. — Авт.). Тому стрілятиму». Я була вражена, що говорить хлопець, який ще нещодавно цікавився театром, освітою, мріяв про юридичну стезю. Гліб розмірковує над перспективою офіцерської кар'єри. Принаймні з бригади не піде, доки з'єднання стоятиме на передовій. І я не заважаю, хоча родина спроможна влаштувати синові зовсім інше буття. Але для чого тоді ми виходили на Майдан, чому боремося за перспективи України?

ПІД ЧАС НАЙВАЖЧОГО ОБСТРІЛУ Я НЕ ЧУЛА СИНА ПОНАД ТРИ ДОБИ. БУЛО НЕПРОСТО, ХВИЛЮВАЛАСЯ ВСЯ СІМ'Я. ЦІКАВО, ЩО ДЕЯКІ ЗНАЙОМІ, НАМАГАЮЧИСЬ МЕНЕ ЗАСПОКОЇТИ, НАВІТЬ ПЛАКАЛИ: ДОВЕЛОСЯ ЇХ ПІДТРИМУВАТИ (УСМІХАЄТЬСЯ. — АВТ.). А ПОТІМ ХОДИЛА ВУЛИЦЕЮ ДО ТРЕТЬОЇ НОЧІ Й МОЛИЛАСЯ. МОЛИТВА СТАЛА ЄДИНИМ РЕСУРСНИМ ЦЕНТРОМ, ДЕ Я ЗНАХОДИЛА ВТІХУ

Насамкінець бесіди Наталія Ульянова сповістила, що в жіночих організаціях України нині розмірковують над започаткуванням спеціальної нагороди для вшанування наших захисників.

Геннадій КАРПЮК

У ДНІПРІ З ІНІЦІАТИВИ УЧАСНИКА АТО ВІДКРИЮТЬ ЦЕНТР МАТЕРІ ТА ДИТИНИ

У Дніпрі на базі платформи «Територія розвитку» відкривається перший безкоштовний простір для матусь із дітьми. Family room, тобто «Сімейне гніздечко», воно не тільки стане місцем відпочинку, а й допоможе молодим матерям соціально адаптуватися, повідомляє «Дніпроград».

Ідея проекту сімейного центру належить Ігорю Сулимі — учаснику АТО, який вийшов з оточення під Іловайськом та знайшов своє сімейне щастя у Дніпрі. Його дружина Оксана — дніпровська волонтерка, голова ГО «Спільними зусиллями».

— Я був в АТО. Мене поранили… Коли я лежав та стікав кров'ю, я подумав: якщо я повернуся живим, обов'язково створю сім'ю. Я хочу дитину, дружину, родину. Так сталося, що потім я потрапив до лікарні й саме там зустрів свою долю — волонтерку Оксану. Ми одружилися і саме в День незалежності в нас народилася донечка, — розповідає Ігор Сулима.

Їхній Зоряні 24 серпня виповниться рік. Своїм сімейним щастям Ігор і його родина хочуть ділитися з усіма — саме так і виникла ідея створення Family room.

— Сьогодні так мало центрів, які б допомагали родині на всіх її етапах. Тому ми відкриваємо абсолютно безкоштовний простір для мам із маленькими дітками, де вони зможуть разом відпочивати. За дітками будуть наглядати також досвідчені спеціалісти, тож мама може розслабитися й не хвилюватися за безпеку дитини. До того ж кожна матуся матиме змогу поспілкуватися з психологом. Допомога надаватиметься і вагітним підліткам, які часто покинуті напризволяще, — зазначає Оксана Сулима.

За її словами, Family room функціонуватиме за благодійні кошти, вхід буде вільним. Відкриття простору відбудеться 20 травня за адресою: місто Дніпро, просп. Слобожанський, 29.

«ТИ ДИВИШСЯ НА МЕНЕ, ЯК МОЯ МАМА...»

ТАК СКАЗАВ ПОРАНЕНИЙ БОЄЦЬ 19-РІЧНІЙ ДІВЧИНІ, ДЯКУЮЧИ ЯКІЙ ВІН ЗАЛИШИВСЯ ЖИВИЙ

«Мальва» — позивний тендітної дівчини Ганни Комар. Коли почалася воєнна агресія Росії на Сході України, Ганна вирішила призупинити навчання в Ужгородському державному університеті, у якому навчалася на фізико-математичному факультеті, і поповнила лави добровольчого батальйону «Карпатська Січ» як санітарка в медичній роті. Тоді їй виповнилося лише 19 років

— Мої тато й мама — медичні працівники, тож мій вибір був зрозумілий. Я була впевнена, що саме в медичній роті принесу найбільше користі, — розповідає Ганна.

Розрив першої міни кинув Ганну у вир війни.

— Це було в Пісках, — пригадує дівчина, — я вийшла з укриття й пішла по воду, аж раптом неподалік вибухнула міна. Автоматично я впала на землю. Опам’ятавшись, швидко кинулася в укриття й тільки там уже побачила свої здерті, як у дитинстві, коліна.

Потім були перші поранені. Найбільше Ганна запам’ятала бійця Василя, з артеріальною кровотечею. Після надання першої медичної допомоги його в супроводі «Мальви» евакуювали в Дніпро.

— Десь на половині шляху боєць прийшов до тями та попросив води, і тоді він сказав слова, які я запам’ятала на все життя: «Ти дивишся на мене, як моя мама». Від цих слів на моїх очах виступили сльози, — стримуючи емоції, пригадує Ганна.

Василя довезли до лікарні, у якій медики продовжили боротьбу за його життя. Але за свій порятунок він назавжди вдячний тендітній дівчині з великими гарними очима. На жаль, були й ті, яких не вдалося врятувати. Про це Ганна воліє не згадувати й тільки каже, що це її біль, котрий залишиться з нею назавжди.

Зі своїми побратимами «Мальва» визволяла та обороняла Добропілля, Водяне, Піски, Зайцеве й інші гарячі точки Донбасу.

У травні 2016 року Ганна підписала контракт, тепер вона служить у мінометній батареї однієї з механізованих бригад.

У хвилини затишшя дівчина мріє про перший день після закінчення війни. Як вона одягне гарне плаття, взує туфлі на високих підборах, за якими дуже скучила, і стане знову схожою на своїх одноліток. Принаймні зовнішньо, бо те, що довелося їй побачити й пережити на війні, назавжди змінило її внутрішній світ.

Ганна Комар

Анатолій ШТЕФАН,
Аркадій РАДКІВСЬКИЙ

ЗНОВУ ТРЕБА ВИГАНЯТИ КЛЯТУ ЛИХОДІЙКУ ВІЙНУ

Ветеран Другої світової війни Валентина Гаврилівна Кулініч у свої 96 років дивує енергійністю. Жінка не жаліється на поважний вік, недуги та хвороби. З її працелюбністю й непосидючістю їй бракує часу сидіти в кріслі, гортаючи сторінки фотоальбому. Весняний ранок вона починає з поливання квітника, де цієї весни цвітуть на диво гарні нарциси. Потім жінка йде годувати собаку Золю. А опісля порається на присадибній ділянці. Побувавши в неї на гостині, я побачив велику щирість цієї людини й дізнався про цікаві історії з її життя

Ветеран Другої світової війни Валентина Кулініч

Жінка вже багато років живе сама. У її оселі ідеальний порядок. Інтер’єр будинку облаштовано зі смаком. У кімнатах нічого зайвого, усе на своїх місцях. Словом, Валентина Гаврилівна — добра господиня.

— І що, ніхто не допомагає вам поратися в хаті й у садибі? — поцікавився в неї.

— Допомагають онуки та правнуки, саме для них я вирощую квіти й доглядаю сад, особливо яблуню. Цього року вона дуже рясно зацвіла. Сподіваюся восени зібрати хороший урожай і всіх пригостити смачними яблуками, — розповідає Валентина Гаврилівна.

Вона народилася й виросла на Черкащині. Там здобула професію педагога й там же познайомилася з майбутнім своїм чоловіком Петром — курсантом військового артилерійського училища. Молоді люди побралися, і після навчання чоловік дістав розподіл у місто Куйбишев.

Згодом у молодого подружжя народилася донечка Тамара, а незадовго до цього сім’я отримала квартиру. Але 1941 року їхнє щасливе життя зруйнувала клята лиходійка війна. Чоловік і дружина востаннє бачилися 22 червня. Петро з першого дня пішов на війну й загинув на фронті. Потім вона з дитиною поїхала в евакуацію в Ташкент. Дорогою смертельно захворіла й померла її донька. Поховавши її, Валентина вирішила піти на фронт. Після коротких курсів медичних сестер її направили у польовий госпіталь.

У фронтовій біографії жінки — участь у боях за Харківщину, порятунок поранених на полі бою під час Сталінградської битви. Згадуючи ті часи, Валентина Гаврилівна сказала, що це був один із найважчих періодів війни. І вдень, і вночі вона боролася за життя поранених. Під постійними обстрілами та розривами снарядів перев’язувала поранених бійців просто на полі бою й тягла їх до санчастини. Якось їхній батальйон потрапив в оточення. Більшість із батальйону таки прорвалася через вороже кільце. Серед них Валентини не було. Вона ще залишалася з пораненими у ворожому оточенні. Але не злякалася й не здалася. На щастя, їй удалося прорватися до своїх, навіть більше, вона ще й витягла кількох поранених хлопців. За це її було нагороджено медаллю «За бойові заслуги».

Валентина Гаврилівна пройшла санінструктором усю війну. Разом зі своїм батальйоном визволяла Україну, зазнала поранення. Перемогу зустріла під Берліном. Повернувшись додому на Черкащину, працювала педагогом. Удруге вийшла заміж і народила доньку, стала директором школи.

УЖЕ ЧЕРЕЗ ДЕСЯТИЛІТТЯ НА ОДНІЙ ІЗ ЗУСТРІЧЕЙ ВЕТЕРАНІВ СТАЛІНГРАДСЬКОЇ БИТВИ ДО НЕЇ ПІДІЙШОВ ЛІТНІЙ СИВИЙ ЧОЛОВІК І СКАЗАВ: «СЕСТРИЧКО, ДЯКУЮ ТОБІ, ЩО ВИТЯГЛА МЕНЕ, ПОРАНЕНОГО, ТОДІ В СТАЛІНГРАДІ». ОСЬ ТАК ЧЕРЕЗ РОКИ КОЛИШНІЙ СОЛДАТ УПІЗНАВ СВОЮ РЯТІВНИЦЮ. ДЛЯ ЖІНКИ ЙОГО СЛОВА СТАЛИ НАЙЦІННІШОЮ НАГОРОДОЮ

Уже через десятиліття на одній із зустрічей ветеранів Сталінградської битви до неї підійшов літній сивий чоловік і сказав: «Сестричко, дякую тобі, що витягла мене, пораненого, тоді в Сталінграді». Ось так через роки колишній солдат упізнав свою рятівницю. Для жінки його слова стали найціннішою нагородою.

Сьогодні вона каже, що кожен прожитий рік, місяць, день сприймає як дарунок долі. А коли почали з’являтися вікові проблеми зі здоров’ям, звернулася по допомогу у військовий госпіталь, що в Ірпені на Київщині. За її словами, саме тамтешні лікарі допомагають їй у її 96 років мати гарну форму. У госпіталі вона відчула справжню турботу лікарів і переконалася, що в усьому Ірпінському районі медичну допомогу такого високого рівня можна дістати лише тут.

— Перебуваючи на лікуванні, я бачила багато молодих хлопців, які зазнали поранень в районі АТО, спілкувалася з ними. Чула їхні історії, і тому серце болить, бо знову на нашій землі війна. Бачила, як ці хлопці раділи, коли їх виписували, і готувалися до повернення у свої військові частини. Я спостерігала велику силу духу й запал в їхніх очах. Раділа разом із ними, — каже жінка — ветеран Другої світової.

Колись Валентина Гаврилівна вже виганяла кляту лиходійку війну з рідної землі. Нині нашому поколінню випало таке випробування...

Ігор ПАРУБСЬКИЙ

До реєстру заноситимуть як персональні, так і службові дані військовозобов'язаних віком від 18 до 60 років

ПРИЗОВНИКА ЗНАЙДУТЬ

ЗА ЕЛЕКТРОННИМ «ДОСЬЄ»

СТВОРЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО РЕЄСТРУ У ВІЙСЬККОМАТАХ, ДО ЯКОГО ЗАНОСИТИМУТЬ ДАНІ ВІЙСЬКОВОЗОБОВ'ЯЗАНИХ ВІКОМ ВІД 18 ДО 60 РОКІВ, КАРДИНАЛЬНО ПОКРАЩИТЬ ВІЙСЬКОВИЙ ОБЛІК ТА ПРОВЕДЕННЯ МОБІЛІЗАЦІЇ (У РАЗІ ПОТРЕБИ) І ПРИЗОВ СТРОКОВИКІВ

Нещодавно Президент України підписав Закон «Про Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних». Ним визначено створення єдиної автоматизованої інформаційно-телекомунікаційної системи, де зберігатиметься інформація про всіх військовозобов'язаних (призовників). Про те, для чого потрібен цей реєстр, що він собою являє та як працюватиме, — у нашому матеріалі

— Аналіз проведення шести хвиль мобілізації виявив певні прогалини в системі військового обліку. Основною проблемою, з якою зіштовхнулися військові комісаріати, були неточні дані військовозобов'язаних. Так сталося через те, що нерідко громадяни нехтували вимогами закону, не надаючи в семиденний термін інформацію про зміну своїх персональних даних — освіту, стан здоров'я, сімейний стан тощо. Наприклад, громадянин ніколи не служив або служив років двадцять тому. Останні дані про нього у військкоматі були актуальні, коли він отримував приписне свідоцтво. Відтоді він змінив місце проживання, роботи тощо. Тож розшукати цю людину практично неможливо. А з уведенням Єдиного державного реєстру ми отримаємо про цю особу всі дані і зможемо викликати чоловіка у військкомат, — говорить тво військового комісара Київського міського військкомату полковник Валентин Кожуховський.

Загалом створення електронної бази військовозобов'язаних кардинально покращить військовий облік, скоротить терміни обробки інформації. Своєю чергою це дозволить значно покращити планування, проведення мобілізації, призову строковиків та набору контрактників, а також усунути певні корупційні чинники у військових комісаріатах (можна буде відстежувати діяльність усіх посадовців, пов'язаних із призовом) і виключити ухилення громадян від мобілізації та призову.

До реєстру заноситимуть як персональні, так і службові дані військовозобов'язаних віком від 18 до 60 років. Це прізвище ім'я та по батькові, дата народження, місце народження та проживання, стать, реквізити паспорта, місце роботи, цифрове фото обличчя особи, дані про виїзд за межі України, відомості про освіту, спеціальність тощо. Цю інформацію до бази буде перенесено із ЦВК, Держприкордонслужби, Міносвіти, міграційної та фіскальної служб.

До службових даних військовозобов'язаного належать відомості про виконання ним військового обов'язку та військово-облікові ознаки. Цим займатимуться працівники військкоматів.

При цьому згідно із законом згода громадян на обробку їхніх персональних даних не потрібна. Власником усієї інформації виступатиме Міністерство оборони, а розпорядником — Генеральний штаб.

Електронні бази даних Єдиного державного реєстру військовозобов'язаних будуть доступні посадовцям, пов'язаним із призовом, тільки в межах їхньої компетенції. Наприклад, у районних військкоматах зможуть оперувати даними лише стосовно свого району. А от на рівні Генерального штабу можна буде отримати доступ до всієї інформації, але не скопіювати її.

ЕЛЕКТРОННИЙ ОБЛІК МАЄ БУТИ СТВОРЕНИЙ У ВСІХ ВІЙСЬККОМАТАХ ДО 2019 РОКУ

Головні ж сервери перебуватимуть на території об'єкта Збройних Сил, а мережі передачі даних функціонуватимуть окремо від загальних телекомунікаційних систем та Інтернету. Тому викрасти дані про мобілізаційний ресурс України буде фізично неможливо. Доступ до формування реєстру матимуть тільки відповідні посадові особи за допомогою спеціальних електронних ключів.

Уже розроблено належне програмне забезпечення й систему поступово апробують у практичній діяльності. У травні в декількох військових комісаріатах розпочався експеримент із впровадження електронного реєстру військовозобов'язаних. Під час нього відбудеться тестування системи електронного обліку громадян. Таке випробування реєстру дозволить на ранніх етапах експлуатації виявити можливі недоліки у програмі й виправити їх. Заплановано, що електронний облік має бути створений у всіх військкоматах до 2019 року.

— У деяких військкоматах згадана система вже впроваджена. Ми вже отримали спеціальну техніку і після підготовки операторів впроваджуватимемо електронний реєстр і в себе, — каже полковник Валентин Кожуховський. — При цьому паперові документи як дублюючий елемент залишатимуться протягом певного часу. Адже треба передбачити можливу відсутність електропостачання та хакерські атаки, навіть попри надійний захист системи. Також варто бути готовими й до того, що на початку виникнуть проблеми з технічним обслуговуванням цієї системи.

Насамкінець хочу сказати, що на перетин українськими громадянами кордону, як пишуть деякі інтернет-видання, ця електронна база аж ніяк не вплине. Інформація з Державної прикордонної служби, яка там зберігатиметься, необхідна лише для того, щоб військові комісари чітко розуміли, можна розраховувати на певну особу чи ні, якщо вона за межами нашої країни.

Роман ВУС

КОДЕКС УКРАЇНИ ПРО АДМІНПРАВОПОРУШЕННЯ ПЕРЕДБАЧАЄ АДМІНІСТРАТИВНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВІЙСЬКОВОЗОБОВ'ЯЗАНИМИ ЧИ ПРИЗОВНИКАМИ ПРАВИЛ ВІЙСЬКОВОГО ОБЛІКУ

Неявка їх на виклик до військкомату без поважних причин або несвоєчасне подання в обліковий орган, де вони перебувають на військовому обліку, відомостей про зміну місць проживання, роботи, посади, освіти тягне за собою накладення штрафу від 5 до 7 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Повторне протягом року вчинення порушення, передбаченого ч. 1 цієї статті або ч. 1 ст. 211 цього Кодексу, за яке особу вже піддавали адміністративному стягненню, тягне за собою накладення штрафу від 10 до 15 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Кримінальну відповідальність за ухилення від призову окреслюють такі статті Кримінального кодексу України:

Ст. 335 Ухилення від призову на строкову військову службу карається обмеженням волі на строк до 3 років.

Ст. 336 Ухилення від призову за мобілізацією карається позбавленням волі на строк від 2 до 5 років.

До речі, відповідно до чинного законодавства, роботодавець зобов'язаний повідомляти військкомат про своїх працівників призовного віку (ст. 34 Закону України «Про військовий обов'язок та військову службу»).

У США ІСНУЄ П'ЯТЬ КАТЕГОРІЙ ПРИЗОВНИКІВ

Військовий облік у США здійснюється за допомогою так званої системи військового обов'язку для окремих громадян (Selective service system). Американські збройні сили комплектують винятково на контрактній основі з 1973-го, коли було скасовано призов, однак на випадок його відновлення Міністерство оборони веде постійний військовий облік чоловіків віком від 18 до 25 років — як громадян США, так і власників посвідки на проживання.

Постановка на військовий облік є обов'язковою. Громадяни, які не перебувають на ньому, ризикують потрапити під чималі штрафні санкції — до 250 тисяч доларів, або їм відмовлять у наданні низки пільг, стане неможливим вступ на державну службу тощо. Іммігрантам, які своєчасно не стали на військовий облік, можуть відмовити в наданні громадянства в разі подання заяви на його отримання.

Згаданий облік у США ведеться за категоріями придатності. До першої категорії належать особи, придатні до військової служби як комбатанти і некомбатанти (буквений індекс А, А-О), ті хто має відтермінування від призову на час навчання (SH, SC), придатні до альтернативної громадянської служби тощо. До другої категорії відносять осіб, які не підлягають призову першої черги через їхню професійну діяльність (зайнятість в оборонній промисловості, на державній службі або в сільському господарстві). Третя категорія включає тих, хто не підлягає призову першої черги як годувальник сім'ї. Четверту категорію становлять ті, хто відслужив у збройних силах США чи інших держав та особи з подвійним громадянством. Облік громадян не припиняється з досягненням ними граничного віку. Старших за 25 років обліковують за п'ятою категорією.

СТВОРЕНО ЦЕНТР ПІДГОТОВКИ БОЙОВИХ МЕДИКІВ ЗА СТАНДАРТАМИ НАТО

НА БАЗІ НАВЧАЛЬНОГО ЦЕНТРУ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ, ЩО НА ЧЕРНІГІВЩИНІ, ГОТУЮТЬ БОЙОВИХ МЕДИКІВ ТАКТИЧНОГО РІВНЯ «ВЗВОД–РОТА» В РЕЖИМІ «ПОЛЕ БОЮ»

В межах допомоги від країн НАТО Україні передано 10 багатофункціональних манекенів загальною вартістю 2,3 мільйона гривень. Вони розподілені між навчальними центрами та госпіталями для максимально ефективного використання в навчанні військових медиків

Начальник навчального центру Сухопутних військ Збройних Сил України полковник Віктор Ніколюк:

— Добре навчені іноземні військові спеціалісти в ході спільних тренувань враховують наш бойовий досвід, набутий в районі проведення АТО. Цей досвід унікальний, тому, навчаючи нас, вони водночас навчаються в нас. Своєю чергою ми допрацьовуємо та змінюємо навчальні програми підготовки військових спеціалістів, роблячи акцент на бойовому досвіді, за принципом навчати всьому тому, що необхідно на війні.

Координатор планування та реформи медичного напрямку Проектного офісу реформ Міністерства оборони України Мар'яна Безугла:

— Бойові медики — саме ті, хто організовує та надає медичну допомогу на полі бою, здійснює евакуацію поранених, тож їхня підготовка на сьогодні є для Збройних Сил України пріоритетною. В подальшому планується розширення центру на наступні рівні підготовки, і він стане платформою для надання безперервної медичної допомоги від місця отримання військовослужбовцем поранення — до лікаря.

За словами профільних фахівців, в арміях країн Північноатлантичного альянсу бойовий медик має знання й надає допомогу пораненим на рівні нашого нинішнього санінструктора роти. Але він працює, починаючи з рівня взводу, що наближає його безпосередньо до поранених і, що головне, значно підвищує шанси на збереження життя бійців. Бойовий медик перебуває безпосередньо на передовій: надає домедичну допомогу пораненим, організовує їхню евакуацію, а також допомагає медичним спеціалістам у щоденній діяльності. Для цього необов'язково мати кількарічну медичну освіту — достатньо 3–5 місяців інтенсивного навчання і постійної практики

Взводний бойовий медик постійно поряд з бійцями: вчить їх рятувати життя собі і товаришу, виявляє захворювання і відправляє до фельдшера або лікаря. Донині ця ланка надання медичної допомоги фактично була у Збройних Силах України відсутня, і 2014 року ми навіть не мали жодного навчального підрозділу з підготовки санінструкторів.

Зараз відбувається певне зміщення акцентів з безпосередньо підготовки лише медичних спеціалістів — лікар, медична сестра, фельдшер, яка триває роки, на підготовку фахівців базового рівня.

Завдяки впровадженню системи підготовки бойового медика в українській армії вибудовується чітка структура військово-медичного персоналу в ланці «відділення–взвод–рота» — це стрілець-рятувальник (остаточна назва визначається), який має працювати з розрахунку на 10 військовослужбовців підрозділу, бойовий медик та старший бойовий медик на 30 та 100 військовослужбовців відповідно.

Саме для підготовки таких спеціалістів і створено центр. Навчальний процес тут від початку до кінця побудовано за принципово новою для Збройних Сил України системою, яка базується на сучасних програмах підготовки, розроблених вітчизняними та іноземними спеціалістами.

За словами координатора планування та реформи медичного напрямку Проектного офісу реформ Міністерства оборони України Мар'яни Безуглої, першим етапом у створенні центру стало навчання кваліфікованого інструкторського персоналу за стандартами НАТО. Всі інструктори успішно закінчили американський курс тактичної медицини Combat Medic (68W). Після цього випускники курсу, здійснюючи регулярні ротації в район проведення АТО, застосовували набуті навички

ЗАВДЯКИ ВПРОВАДЖЕННЮ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ БОЙОВОГО МЕДИКА В УКРАЇНСЬКІЙ АРМІЇ ВИБУДОВУЄТЬСЯ ЧІТКА СТРУКТУРА ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНОГО ПЕРСОНАЛУ В ЛАНЦІ ВІДДІЛЕННЯ–ВЗВОД–РОТА

на практиці безпосередньо на передовій, у складі евакуаційних бригад та у військових госпіталях. Сьогодні центр уже приймає курсантів.

Після ретельного відбору курсантами І курсу стали 60 військовослужбовців частин Збройних Сил України, які вже набули чималий бойовий досвід. Більшість з них знають, як надавати першу медичну допомогу в бойових умовах, та розуміють, яких знань та навичок їм ще бракує.

Починається курс з теоретичних занять, але більша частина навчального процесу відводиться на інтенсивну практику. Тутешні інструктори максимально наближають практичні заняття до бойових умов. А застосування сучасних манекенів-тренажерів, імітаторів і фантомів, муляжів рваних ран, спеціальної рідини замість крові створює дуже реалістичну картину. На кожне практичне заняття витрачається чимало дорогих витратних медичних препаратів та матеріалів, але економія в цьому питанні недоречна, бо курсанти мають в повному обсязі оволодіти необхідними навичками надання медичної допомоги в режимі «поле бою».

Викладанням в кожній групі з 30 курсантів займаються по 5 інструкторів, що дозволяє при відпрацюванні практичних навичок приділяти увагу кожному та контролювати процес засвоєння інформації.

За умови вдалого опанування 16-тижневої програми експериментального навчального курсу курсанти набудуть кваліфікацію «бойовий медик» і продовжать службу у своїх частинах. Найкращі випускники курсу стануть інструкторами центру.

Представники профільних структур вітчизняного оборонного відомства відзначають, що створення навчального центру тактичної медицини стало ще однією складовою процесу досягнення сумісності нашої армії з арміями країн — членів НАТО.

Координатори цього проекту очікують, що вже до кінця цього року лави Збройних Сил України поповнять понад 200 висококваліфікованих бойових медиків, а в разі успішності програми в подальшому тут навчатимуть близько 600 фахівців на рік.

Вадим МИСНИК

Дизельно-електричний ударний підводний човен типу 209 успішно експортується Німеччиною в 13 країн світу. Між 1971 і 2008 роками побудовано і введено в експлуатацію 61 підводний човен

ЧИ ПОТРІБЕН УКРАЇНІ ПІДВОДНИЙ ФЛОТ?

ЕФЕКТИВНОЮ ЗБРОЄЮ НА ЧОРНОМУ МОРІ МОЖУТЬ БУТИ НАВІТЬ НЕВЕЛИКІ ПІДВОДНІ ЧОВНИ Й ПІДВОДНІ АПАРАТИ-РОБОТИ. НАЯВНІСТЬ ЛИШЕ КІЛЬКОХ СУБМАРИН МОЖЕ СТАТИ СЕРЙОЗНИМ СТРИМУВАЛЬНИМ ФАКТОРОМ ДЛЯ МОРСЬКИХ СИЛ ВОРОГА

Що ж таке підводний флот на Чорноморському театрі: панацея чи плацебо? На запитання кореспондента «Народної армії» відповідав Сергій Соколюк, капітан 1 рангу запасу, кандидат історичних наук, доцент кафедри Військово-Морських Сил Національного університету оборони України імені Івана Черняховського

— Стосовно потреби України в підводних човнах є різні думки. Сергію Михайловичу, як ви вважаєте, чи потрібен підводний флот Україні?

Капітан 1 рангу запасу Сергій Соколюк

— Відчутною відповіддю ворогові в Чорноморській акваторії може стати дія підводних човнів. Вони завжди були головним стримувальним чинником на морському театрі. Світовий досвід учить, що підводний флот, як і авіація та мінна зброя, — це завжди ефективна асиметрична відповідь сильнішому противникові. Це випливає з можливості його прихованої присутності біля ворожого узбережжя, військово-морських баз, на життєво важливих морських комунікаціях.

— А чи є можливості будівництва підводних човнів в Україні?

— Відродження підводної складової в Україні потребуватиме не тільки значних коштів, а й часу — від двох-трьох років і більше. А з урахуванням підготовки кадрів, створення берегової інфраструктури — щонайменше п'ять-шість років.

Нині побудувати високотехнологічні підводні кораблі самостійно Україна не має змоги. Лишається закуповувати за кордоном проекти, разом із технологіями будівництва або вже готові субмарини, що були в користуванні. Також можна розглянути питання оренди або лізингу в одній із країн-партнерів двох-трьох середніх підводних човнів, наприклад, проекту 209, оскільки передбачено їх заміну на більш сучасні.

Що таке проект 209, наприклад, 1200 модифікації? Це 56-метровий підводний човен, який має водотоннажність 990 т у надводному положенні й 1200 т — у підводному. Його швидкість — 10 вузлів у надводному положенні й 22 — у підводному. Озброєння човна становлять вісім 533-мм торпедних апаратів. Боєкомплект — до 20 торпед або відповідна кількість морських мін загородження. Екіпаж — 33 особи. Серед його основних переваг чи не найменша шумність з-поміж човнів такого класу.

На мій погляд, у найближчій та середньотерміновій перспективі ВМС України з урахуванням нинішнього базування доцільно озброїти малими та надмалими підводними човнами. Також перспективним є створення й застосування безекіпажних підводних апаратів-роботів, досвід проектування, створення й застосування яких вітчизняні фахівці вже напрацювали, наприклад, у Миколаєві.

— Що це дає?

— Наявність у складі ВМС України кількох боєздатних підводних човнів значно розширила б арсенал наших можливостей. А створення дивізіону з п'яти-шести підводних човнів стало б вагомим аргументом на Чорному морі.

Малі та надмалі субмарини можуть ефективно протидіяти кораблям і суднам противника в прибережних районах і в районах базування, здійснювати розвідку та приховане стеження на «обмежених морських театрах». Вони здатні вражати ракетною, торпедною й мінною зброєю, здійснювати приховану постановку мін на фарватерах, охороняти підводні або надводні споруди та об'єкти морської інфраструктури, наприклад, бурові платформи тощо.

Цьому класові субмарин притаманні виняткові переваги завдяки більшій прихованості й живучості в прибережних мілководних районах. Їхні малі розміри ускладнюють виявлення штатними гідроакустичними комплексами. Тож за бойовими можливостями надмалі підводні човни, за оцінками зарубіжних експертів, навіть наближаються до середніх підводних човнів.

— Що собою являє сучасний надмалий підводний човен? Яка його вартість?

— Це глибоководний, високоавтоматизований комплекс із екіпажем із двох-трьох осіб, який має достатню швидкість підводного ходу, дальність плавання та автономність, оснащений змінним озброєнням і спеціальним малогабаритним електронним обладнанням. У перерахунку на тонну водотоннажності сучасні надмалі підводні човни в рази дешевші за підводні човни звичайних розмірів.

— Які країни будують субмарини такого класу?

— Великобританія, Італія, Іспанія, Німеччина, Північна Корея та США. Вони здобули досить великий досвід застосування надмалих підводних човнів у роки Другої світової війни, а ВМС Італії — чи не найбільший.

ПІДВОДНИЙ ФЛОТ, ЯК І АВІАЦІЯ ТА МІННА ЗБРОЯ, — ЦЕ ЗАВЖДИ ЕФЕКТИВНА АСИМЕТРИЧНА ВІДПОВІДЬ СИЛЬНІШОМУ ПРОТИВНИКОВІ

У 1990-х роках ВМС США теж повернулися до створення надмалих підводних човнів. А 2011 року було повторно відновлено проектування цього типу субмарин, віднесених до групи розвідувально-диверсійних.

На початку XXI століття проектування й будівництво надмалих підводних човнів різних типів здійснював також Іран. ВМС Ірану, маючи 2011 року на озброєнні 11 підводних човнів типу Khadir, 2013-го збільшив їхню кількість до 20 одиниць, які успішно застосовуються у мілководній Перській затоці для виконання широкого кола завдань. Їхні можливості щодо транспортування сил спеціальних операцій доповнено трьома підводними засобами доставки бойових плавців Al-Sabehat-15 національної розробки, які надійшли на озброєння 2000 року.

Хоч би який напрямок відродження підводної складової морської могутності Україна обрала, розвиваючи власний потужний науковий і технічний потенціал або використовуючи можливості країн-партнерів, використання в складі ВМС ЗС України підводних човнів із високими тактико-технічними характеристиками може суттєво змінити конфігурацію протистояння на Чорному морі на нашу користь.

Бесіду вів Руслан СЕМЕНЮК

Перший заступник командувача ВМСУ контр-адмірал Андрій Тарасов:

— Підводні човни — важливий і обов'язковий компонент збалансованого флоту. Ми бачимо підводні човни у складі навіть невеликих флотів, як ВМС Польщі, Швеції та Нідерландів.

Вести мову про підводні човни у складі ВМС України необхідно. Ми повинні створити сучасний збалансований флот. Але його підводна складова, на жаль, не найближча наша перспектива. Нині необхідно зосередитися на створенні нашої ударної морської ракетної зброї, а це передусім ракетні катери.

Разом із тим оборона свого узбережжя починається від берегів противника, тому наступним етапом відновлення ВМС України стане створення їхніх підводних сил.

ЦІКАВІ ФАКТИ

■ Підводні човни в Азовському морі

Азовське море із середньою глибиною 8 м непридатне для бойового застосування підводних човнів. В історії зафіксовано лише один випадок, коли в листопаді 1941 року під час підготовки Керченсько-Феодосійської десантної операції три підводних човни типу «М» («Малютка») почергово заходили в Азовське море та в складних штормових умовах здійснювали розвідку противника на узбережжі північно-східної частини Керченського півострова. Але навіть такі човни шторм викидав на поверхню.

■ Одеса — місто підводників

1878 року уперше на Чорному морі під Одесою успішно випробував свій надмалий підводний човен «Подаскаф» інженер Стефан Джевецький, уродженець нинішньої Вінниччини. Триметровий човен занурювався до рівня герметично облаштованого ковпака. Гвинт приводився в дію педальним приводом. Човен пройшов 200 м, і через гумові рукави конструктор прикріпив подвійну міну до дна баржі-плашкоута. Відійшовши на безпечну відстань, він підірвав міну електрогальванічним способом.

Уже в післявоєнний час у Практичній гавані Одеського порту базувався 131-й дивізіон підводних човнів, які порізали на брухт у 1990-х роках.

■ Перший підводний мінний загороджувач збудовано у Миколаєві

1915 року на Миколаївському суднобудівному заводі було побудовано перший у світі підводний мінний загороджувач «Краб». У 1950-ті роки в Миколаєві побудовано 76 середніх субмарин проекту 613 (Whiskey, за класифікацією НАТО). Ця серія стала найбільшою в радянському підводному флоті.

■ Туреччина має найсильніший підводний флот на Чорному морі

На сьогодні в складі ВМС Туреччини 14 підводних човнів, які діють у Середземному, Чорному та Егейському морях. Проекти підводних човнів 209 і 214 озброєно ракетами типу «Гарпун». У 214-му проекті реалізовано новітню повітрянонезалежну енергетичну установку, яка в замкненому циклі під водою працює до двох тижнів.

РФ ПРОГРАЛА У ФРАНЦІЇ,
АЛЕ СПРОБУЄ ВІДІГРАТИСЯ В НІМЕЧЧИНІ

Переможець президентських виборів у Франції Еммануель Макрон

Американські дослідники зауважують, що вибори в Німеччині можуть стати останнім шансом Кремля для спроби розхитати Європейський Союз

Експерти переконані, що перемога Еммануеля Макрона, здобута на президентських виборах у Франції, навіть і тепер видається настільки впевненою, що стала для багатьох символом поразки Росії в цій країні. Втручання Кремля в західні вибори мало суттєво попсувати перспективи Євросоюзу й демократії в усьому світі.

Як зауважує науковий співробітник Програми з національної безпеки американського Інституту міжнародних досліджень із питань Близького Сходу Клінт Воттс, французькі вибори й сам виборчий процес стали цінним уроком, який демонструє, як можна вберегти західні демократії від російських маніпуляцій.

Зокрема, у своїй нещодавній статті в The Daily Beast (США), присвяченій висновкам президентських виборів у Франції, він радить Заходу тішитися, що Франція зуміла успішно чинити опір російському впливу, зауважуючи, що Кремль у своїй азартній грі не стерпів повної поразки, що боротьба Росії за вплив закінчиться нескоро та що ця боротьба не обмежиться Францією.

Дослідник зазначає, що, проштовхуючи впродовж довгих місяців Марін Ле Пен, Росія відкрито підтримувала її штаб методами дипломатичного впливу, надавала їй таємне сприяння за допомогою хакерських зломів, публікацій та кібервпливу. Водночас компромат на суперників у вигляді розрахованої за часом публікації став важливим інструментом російського впливу на цих виборах.

«Якби росіяни опублікували «компромат» на Макрона до першого туру голосування, Кремль міг би істотно послабити позиції його головної суперниці Ле Пен, але в той же час посилив би інших його реальних опонентів, таких, як Франсуа Фійон і Жан-Люк Меланшон, які отримали б голоси Макрона», — стверджує автор.

І варто зауважити, що сенсаційного компромату так і не з'явилося. На переконання експертів, це доводить, що Кремль не мав негативної інформації. Дослідник звертає увагу на опублікування вкраденого листування в останній момент гри, що засвідчило про те, що Кремль має наміри послабити переконливу перемогу Макрона з використанням традиційного другорядного інструменту російського арсеналу активних заходів.

ФРАНЦУЗЬКІ ВИБОРИ Й САМ ВИБОРЧИЙ ПРОЦЕС СТАЛИ ЦІННИМ УРОКОМ, ЯКИЙ ДЕМОНСТРУЄ, ЯК МОЖНА ВБЕРЕГТИ ЗАХІДНІ ДЕМОКРАТІЇ ВІД РОСІЙСЬКИХ МАНІПУЛЯЦІЙ

Склад набору інтернет-інструментів для втручання у вибори вже добре відомий. Як зауважують американські експерти, механізм впливу дуже простий: безліч акаунтів у соціальних мережах, як реальних, так і керованих ботами (програми, що імітують людське спілкування, їх зазвичай використовують для спаму. — Ред.), провадить агітацію за популістського кандидата й проти його центристського суперника, публікуючи меми та історії, які часто є фейковими, але водночас видаються цілком достовірними людям, які перебувають у певному інформаційному середовищі. Тим часом хакери здійснюють фішингові атаки (вид інтернет-шахрайства з використанням соціальної інженерії для отримання доступу до конфіденційної інформації користувачів — логінів і паролів. — Ред.) проти представників передвиборного штабу центристського кандидата, а потім зливають у мережу свої знахідки, у чому їм знову ж допомагає мережа активістів і пошукових роботів. Саме так усе й відбувалося під час президентських виборів у США 2016 року та у Франції 2017-го. Застосування інструментів із цього арсеналу під час французької президентської кампанії ретельно задокументували експерти з кібербезпеки й ті, що займаються перевіркою достовірності інформації.

Мовчання ЗМІ напередодні дня виборів також обмежило руйнівний вплив російського втручання. Адже провідні французькі засоби масової інформації, на відміну від американських 2016 року, не клюнули на російську наживку й твердо виступили проти спроб Кремля нацькувати західні демократії одну на одну шляхом публікації скандальних секретів.

У кінцевому підсумку, на переконання експерта, багатопартійний політичний ландшафт Франції, двоступеневі вибори, а також короткий проміжок часу між першим і другим турами голосування допомогли цій країні протистояти російському впливу набагато рішучіше, як це було в США з їх двопартійною системою або в Британії під час голосування щодо виходу з ЄС.

«Захід може радіти з приводу того, що йому вдалося зупинити російське втручання. Але він має без ілюзій усвідомити те, що виграв тільки один бій у війні з Кремлем», — зазначає Клінт Воттс і додає, що Росія із самого початку зрозуміла: відродження активних заходів у кіберпросторі є кампанією, розрахованою на багато років. Завдання цієї кампанії — зруйнувати Євросоюз і НАТО не політикою сили, а силою політики.

«2016 року Росія здійснювала політику, спрямовану проти ЄС і НАТО. Тепер Росії потрібна ще одна перемога на виборах, щоб домогтися розпаду цих західних союзів. Франція стала для неї втратою, але у вересні 2017 року мають відбутися вибори в Німеччині, й це буде для Москви останнім шансом розчленувати Європейський Союз», — каже дослідник Клінт Воттс, який до того, як стати науковим співробітником інституту, служив офіцером сухопутних військ армії США та спеціальним агентом ФБР в Об'єднаній цільовій групі з боротьби з тероризмом (JTTF).

Він зауважує, що проти німецького парламенту вже відбуваються хакерські атаки, а Росія активно й досить ефективно поширює в Німеччині історії проти Меркель і про злочини іммігрантів.

«У Франції було здобуто перемогу, але війна аж ніяк не закінчилася. Кремль не зупиниться, якщо йому не кинути виклик», — наголошує він.

Підготував Вадим КОВАЛЬОВ

ЕКСПЕРТНА ДУМКА

Незалежний аналітичний центр геополітичних досліджень «Борисфен-інтел»:

«У разі збереження переваги чинної парламентської коаліції на чолі з А. Меркель ФРН дотримуватиметься нинішнього курсу як у рамках ЄС, так і стосовно Росії й України. З огляду на це спецслужби ФРН передбачають пожвавлення намагань Росії впливати на хід передвиборної кампанії в Німеччині.

Обрання президентом Франції Е. Макрона вкотре підтверджує, що плани Росії щодо зміни на свою користь політики США та ЄС провалилися. Це, а також фактична відмова Москви виконати Мінські домовленості й повернути законному власникові Крим, створюють патову ситуацію в розвитку подій довкола України на кшталт конфлікту з Нагірним Карабахом. Особливістю такого конфлікту порівняно з Придністров'ям, Абхазією та Південною Осетією є продовження вже близько 30 років збройного протистояння на кордонах самопроголошеного Нагірного Карабаху».

«НИНІ НАСТАВ ЧАС ДЛЯ СОЮЗНИКІВ ПО НАТО НАДАТИ УКРАЇНІ ОБОРОННУ ЛЕТАЛЬНУ ЗБРОЮ»

Таке переконання висловив під час нещодавнього інтерв'ю спеціальному кореспондентові Укрінформу Андерс Фог Расмуссен — радник Президента України з міжнародних питань, який був генсеком НАТО у 2009–2014 роках.

«Нині настав час для союзників по НАТО, і особливо для США, надати Україні оборонну летальну зброю. Це матиме ефект стримування для збройних сил, які підтримує Росія», — зазначив радник Президента. Також він обстоює позицію, щоб США надали Україні особливий статус — головного союзника (MNNA) поза членами НАТО.

За його словами, це не надасть безпекових гарантій для України, але забезпечить потенційний доступ до деяких видів озброєнь, а також, що найважливіше, це стане потужним сигналом Росії про зобов'язання Вашингтона стосовно України.

«Якщо особливий статус головного союзника поза членами НАТО буде надано, це також означатиме з боку Вашингтона підтримку членства України в НАТО й безальтернативність цієї перспективи», — зауважив він.

У Рочестері (США) кожен десятий мешканець, а це 10 тис. людей, — українець

ДІАСПОРА — КАНАЛ ПРОСУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ІНТЕРЕСУ

«ГОЛОС АМЕРИКИ» В УКРАЇНІ МИ ЧУЄМО І БАЧИМО ДАВНО. ТЕПЕР ЧАС ПОЧУТИ Й ПОБАЧИТИ «ГОЛОС УКРАЇНИ»

У світі існує величезна українська діаспора — щонайменше кожний десятий етнічний українець є громадянином іншої країни, причому значна частина цього люду є вже нащадками кількох хвиль переселенців. Є дані, що загалом це 10 мільйонів осіб. Це культурно-історичний феномен, який відображає неабияку мобільність і здатність народу пристосовуватися й виживати у надскладних умовах. Зараз наша молода держава знову відстоює право на існування і, вочевидь, вона це вперше робить успішно. Україна акумулює для протистояння тривалій кремлівській агресії весь наявний ресурс. Її у цій справі підтримують впливові держави з клубу країн розвиненої демократії. Звісно, що тут не обійшлося без участі українців, які осіли на згаданім закордоннім терені, але не забули про долю батьківської землі. Але ця діаспора як інструмент впливу ще перебуває в зародковому стані

Українська діаспора завжди плекала надію, що колись на світовій мапі нарешті з'явиться в міжнародно визнаних політичних кордонах оспівана Тарасом Шевченком «сім'я вольна, нова» — від Карпат до Дону. Будемо справедливі: чимало українців Канади, США, Західної Європи, Австралії значно свідоміше й палкіше прагли тієї незалежності, що стала реальністю для Києва 1991-го, аніж пострадянські українці. Діаспора активно долучилася до процесу українського державотворення — фінансовими ресурсами, промоцією нашої культури і автентичності, нашої геостратегічної важливості для світу. Українські політикум та суспільство радо відгукувалися на будь-які ініціативи діаспори, але тоді вони покладали на неї завищені сподівання. Виховані в коконі державної парадигми патерналізму, чимало наших співвітчизників вважали, що діаспора має виконати за них важливу і важку роботу. І, звісно ж, повинна «поділитися» певним ресурсом. Так зійшлися у клінчі непорозуміння дві полярні світові моделі — цивілізація миру й примноження та беззахисного втікача зі зруйнованої червоної імперії — сиротинця для сотень націй. Української зокрема.

Період охолодження стосунків із закордонними українцями тривав до Помаранчевої революції, коли наші єдинокровні брати і сестри вкотре показали свій потенціал і ділом посилили той вітер змін. Так само щиро зустріла мільйонна діаспора (особливо на Заході) й Революцію гідності. Знову переказувати, скільки українців Лондона, Берліна, Лісабона, Рима, Вашингтона стали волонтерами, збирачами коштів та матеріальних ресурсів для потреб АТО — вишукували можливості для придбання амуніції, рацій, автівок, медикаментів, реабілітації поранених, не варто.

СВІТ НЕ МАЄ ВІДМАХУВАТИСЯ ВІД НАШИХ ПРОБЛЕМ, ЙОМУ ТРЕБА ЧІТКО РОЗУМІТИ: ВСЕ, ЩО КРЕМЛЬ ЧИНИТЬ ІЗ НАМИ, ВСЕ, ЩО ВИБУХАЄ ТУТ, МОЖЕ ВИБУХНУТИ БУДЬ-ДЕ

Очевидно, що в умовах, коли Україні за допомогою друзів у всьому світі вдалося локалізувати, капсулювати ареал фізично «гарячої», збройної компоненти гібридної агресії, все актуальнішою стає тема глобального просування українського інтересу. Світ не має відмахуватися від наших проблем, йому треба чітко розуміти: все, що Кремль чинить із нами, все, що вибухає тут, може вибухнути і там — у спільноті країн вільного світу. Нам конче необхідно, щоб Україну зрозуміли. І зрозуміли не заради пізнання, а заради допомоги й співчасті. **Так, у нас є дипломатія — серйозний, підготовлений, забезпечений ресурсами механізм відстоювання національних інтересів. Але без лобі в різноманітних суспільних прошарках, без ефективного просування українського порядку денного у впливових інституціях наших партнерів, без щоденних новин про Україну та агресивно-переконливої стратегії в медіа про цю територію, як надзвичайно перспективну й цікаву, ми не зможемо капіталізувати нинішній інтерес до нас. І тоді він перетвориться на таку собі колективну фрустрацію щодо «поганого учня».**

Сегментом такого іміджевого наступу обов'язково має стати українська діаспора — вона ще розпорошена, її не враховують як реальну силу. А дарма. Українці за кордоном стають урядовцями, успішними бізнесменами, керівниками громад, знаними діячами креативних індустрій. І вони можуть допомогти історичній Батьківщині. Але за однієї умови. Нам треба самим створити власну діаспору в світі як економічно та політично сильне явище — завдання, варте вкладених зусиль. Тому ще вчора потрібно було формувати своєрідний бюджет майбутнього України, обов'язковим складником якого мала стати організація українських медіа за кордоном, представництв, створення інформаційного продукту про Україну як територію безпеки, партнерства, бізнесу і нових можливостей. Складно про те говорити, коли знищену 2014 року телевежу на Карачуні, й те не на повний «зріст», вдалося відновити аж наприкінці 2016-го. Однак привчаймося мислити стратегічно: крім програм розвитку галузей національної економіки, сектору безпеки, сьогодення просто вимагає якомога скоріше забезпечити нам надійний як внутрішній, так і зовнішній інформаційний тил.

Наскільки ефективною може бути емігрантська консолідованість, показує приклад США, де певні етнічні групи створили впливові інститути інтеграції та реалізації своїх інтересів. Приміром, Республіканську партію формують переважно представники англосаксів-протестантів, німецької громади та більшість українських мігрантів. А от демократів підтримують зазвичай неанглосаксонські етногрупи (ірландська, афро-американська, іспаномовна, єврейська, польська, грецька, вірменська). Від того, яка політична партія перебуває при владі, певні групи можуть сподіватися на врахування своїх інтересів у процесі реалізації федеральної нормотворчої політики.

Цікаво, що кандидати у президенти США, які найбільше симпатизували Ізраїлю, мали суттєву підтримку єврейської громади. Так, за Кеннеді проголосувало 82% американських євреїв, за Трумена — 75%, а за Картера — 68%. Зрозуміло, це результат зусиль лобістських етнічних груп, які відіграють роль координатора процесу. Українцям варто повчитися не тільки єврейському досвіду, а й вірменському. Вірменські лобістські організації за рівнем впливу в США поступаються лише єврейським. Примітно, що у світі тільки 10 млн вірмен, і лише третина з них живе безпосередньо у Вірменії. А кількість американських конгресменів, які належать до так званої вірменської групи, становить у різні періоди від 100 і більше осіб! Результат — отримання Вірменією великої економічної допомоги від США (за розміром є другою після економічної допомоги Америки Ізраїлю), ухвалення ст. 907 Акта підтримки свободи 1992 року, згідно з яким Азербайджан вилучено з переліку пострадянських держав, які претендують на отримання американської допомоги, офіційне визнання турецького геноциду щодо вірмен у часи Першої світової війни. 2008-го Вірменія створила Міністерство з питань діаспори. На жаль, українські закордонні лобістські структури мають відчутно менший вплив, передовсім через брак внутрішньої єдності, хоча в останні кілька років Україна почала відчувати позитивну динаміку в цій темі. У світі стрімко сформувався пул професійних лобістів українських інтересів, хоча й діаспорна складова в ньому і досі не надто потужна.

Деякі друзі України з-за кордону підказують, що варто робити. Так, професор філології Інституту славістики Віденського університету, президент Міжнародної асоціації україністів Михаель Мозер цілком слушно зауважив, що в незначній кількості україністів по світу винна сама Україна. Вона не створює такої мовної ситуації, коли як у самій державі, так і у світі виникає значна потреба у знанні української мови. Поки ж ми маємо лише два потужні осередки україністики за кордоном — Канадський інститут українознавчих студій в Торонто і Гарвардський інститут українознавчих студій. У Європі такі заклади порівняно зі згаданими просто карликові.

Отже, майбутній зиск від капіталовкладень у фундаменталізацію духовного зв'язку українців усього світу із власним національним простором — через створення медіа-проектів, фільмів, телепрограм, туристичних маршрутів для українців і про Україну в країнах, від яких залежить буквально «наше все», очевидно перевершує будь-яку бюджетну жертву зараз. Принаймні в Кремлі це зрозуміли багато років тому…

Геннадій КАРПЮК

ДЕ І ЯК РОДИНІ ВІЙСЬКОВОГО ОЗДОРОВИТИ ДИТИНУ ВЛІТКУ

ЗА ДВА ТИЖНІ — ЛІТНІ ШКІЛЬНІ КАНІКУЛИ. ДЕ ЗМОЖУТЬ ОЗДОРОВИТИСЯ ДІТИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ І ЯК ЦЕ ПОЗНАЧИТЬСЯ НА СІМЕЙНОМУ БЮДЖЕТІ?

Для прикладу — середньостатистична сім'я військового. Він — військовослужбовець за контрактом, учасник АТО. Його дружина — бухгалтер в одній із приватних фірм. У родині зростає восьмирічна донька. На прикладі цієї родини, розглянемо декілька варіантів оздоровлення їхньої дитини і підрахуємо, скільки ж цього року коштуватиме такий відпочинок для родини військовослужбовця

Витрати на оздоровлення дітей загиблих учасників АТО держава бере на себе

ВІДПОЧИНОК ПОБЛИЗУ МОРЯ В ДИТЯЧОМУ ТАБОРІ

Перший варіант, звичайно, відправити дитину до моря. В арсеналі Міністерства оборони щодо цього пропозицій небагато — лише Дитячий оздоровчий табір імені Юрія Гагаріна. В розпорядженні юних «гагарінців» — тритижневий комфортний відпочинок на морському узбережжі. Для дітей, батьки яких захищають Україну на Сході, тут навіть розроблена спеціальна психологічна програма «Кольорова веселка», яка через проведення тестів та тренінгів сприяє психологічному розвантаженню і реабілітації тощо.

До цього табору направляють дітей віком від 8 до 15 років. Тож якщо у вашої дитини немає протипоказань за станом здоров'я, вже з 2 червня й до кінця літа — чотири зміни можливо оздоровити дитину на одеському морському узбережжі.

Безкоштовно один раз на рік такий вид відпочинку нині надається лише дітям, один із батьків яких загинув під час виконання службових обов'язків чи помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, а також внаслідок захворювання, набутого в період участі в АТО тощо.

Для дітей учасників бойових дій путівку можна придбати за 25% від її вартості — 1750 грн. Якщо ж ваша дитина захоче залишитися на другу зміну, доведеться заплатити 100% вартості.

Для дітей інших військовослужбовців (не учасників бойових дій) путівка до одеського дитячого табору Міноборони обійдеться у півціни (3500 грн), але за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величину доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу. В бюджеті країни цього року ця сума становить 2240 грн. Тож якщо розмір місячного доходу на одну особу перевищує цю суму, право на пільгу не виникає.

Для дітей тих військових, хто не має пільг, путівка коштуватиме 7000 гривень. Для порівняння: в дитячій оздоровниці «Артек Буковель» за 2 тижні відпочинку необхідно сплатити близько 14 тисяч гривень. Погодьтеся, різниця для сімейного бюджету суттєва.

Щоб отримати путівку, батькам необхідно подати заявку за місцем служби, а також надати такі документи: копію свідоцтва про народження дитини; копію посвідчення учасника бойових дій; копію довідки про безпосередню участь особи в АТО, довідку про склад сім'ї (форма 9).

ДЛЯ ДІТЕЙ УЧАСНИКІВ АТО ПУТІВКУ ДО ДИТЯЧОГО ТАБОРУ МОЖНА ПРИДБАТИ ЗА 25% ВІД ЇЇ ВАРТОСТІ

ДО САНАТОРІЮ РАЗОМ ІЗ БАТЬКАМИ

Другий варіант — не відпускати дитину одну до табору без нагляду дорослих і відпочити всією сім'єю.

У зв'язку з анексією Криму медична служба війська втратила шість оздоровниць на морському узбережжі, тож на сьогодні в Міноборони залишилося три санаторно-курортні заклади і одне санаторне відділення.

За даними Військово-медичного департаменту Міноборони України вартість путівок до військових санаторіїв така: в Центрі медичної реабілітації та санаторного лікування «Пуща-Водиця» ви заплатите за путівку по собівартості 8316,00 грн (21 день), у Центрі медичної реабілітації та санаторного лікування «Трускавецький» — 8190,00 грн, Центральний військовий клінічний санаторій «Хмільник» запропонує свої послуги за 8316,00 грн, а відпочинок у санаторному відділенні Військово-медичного клінічного центру Центрального регіону, що на Вінниччині, коштуватиме 6751,29 грн.

Як відомо, учасники бойових дій за наявності медичних показань не більше одного разу на рік отримують санаторне курортне лікування на безоплатній основі, проте на дружин (чоловіків) та дітей військовослужбовців це право не поширюється.

Пільги для членів сімей у розмірі 50% існують, але доступні вони не всім. Уже декілька років поспіль діють певні обмеження, пов'язані із сукупним заробітком родини.

Так, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців перевищує три прожиткові мінімуми, путівки до санаторію ви зможете придбати без знижок, тобто за собівартістю.

Грошове утримання нашого контрактника протягом півроку змінювалось і, з урахуванням доплат за АТО, в середньому становило більше 10 тисяч гривень, а дружина-бухгалтер заробляє близько п'яти тисяч. У такому випадку середній сукупний дохід сім'ї із трьох осіб становить 15 тисяч, а на одного — 5 тисяч гривень. Прожитковий мінімум з 1 травня поточного року для дитини від 6 до 18 років — 1777 грн (якщо помножимо на 3 отримуємо суму 5331,00 грн), а для дружини (як для працездатної особи) — 1684 грн (5052 грн). Як бачимо, ця родина має право на пільгу, тобто путівки для дружини учасника АТО і для його доньки можна буде придбати за півціни.

Проте, якщо родина учасника АТО права на пільгу не має, вигідніше оплатити вартість проживання та харчування дитини безпосередньо в санаторії. За наявності таких можливостей в обраному оздоровчому закладі відпочинок без оздоровлення коштуватиме дешевше.

СКОРИСТАЙТЕСЯ МІСЦЕВИМИ ПРОГРАМАМИ ПІДТРИМКИ УЧАСНИКІВ АТО

Є й третій варіант. Майже в усіх областях України діють різноманітні програми підтримки учасників АТО, де за рахунок коштів обласних та місцевих бюджетів також надають путівки до оздоровниць для дітей або виплачують грошову допомогу на оздоровлення.

Наприклад, у столиці учаснику АТО, який має дитину до 7 років, за програмою «Турбота. Назустріч киянам» можна один раз на рік скористатися путівкою на санаторне-курортне лікування в супроводі одного дорослого. На ці цілі цього року заплановано витратити з міського бюджету більше 8,6 млн гривень.

А у Львові надають грошову допомогу на оздоровлення за рахунок місцевих бюджетів: 4 тис. грн виплатять цього року на дитину загиблого учасника АТО, дітям учасників АТО — інвалідів війни — 3 тис. грн, 2 тис гривень виплачуватимуть і дітям тих бійців, які впродовж цього року брали участь у проведенні АТО не менше 45 днів, а також тим сім'ям ветеранів АТО, які виховують чотирьох і більше дітей віком до 18 років тощо.

Тетяна МОРОЗ

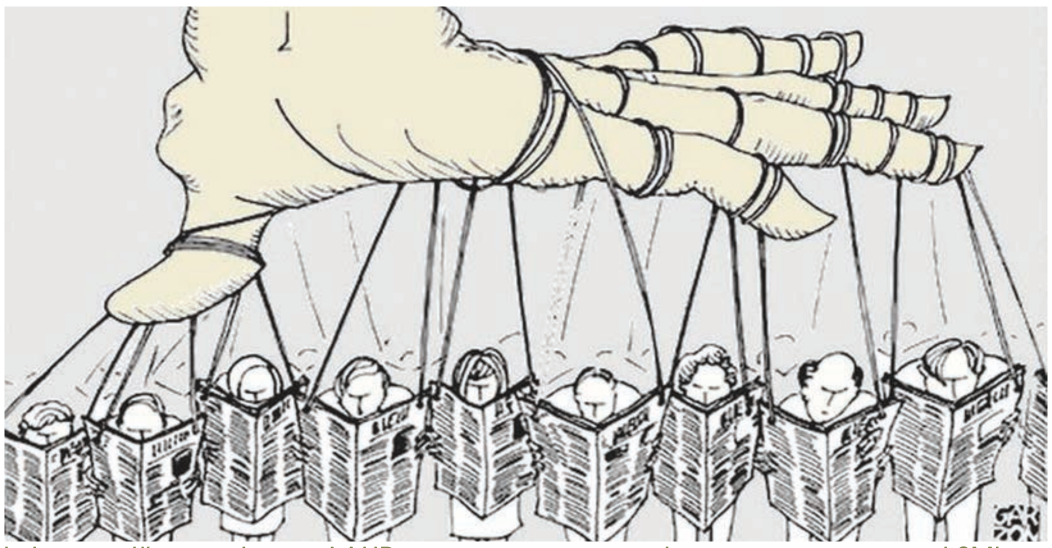
НА ДНІПРОПЕТРОВЩИНІ НА ОЗДОРОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ЗАПЛАНОВАНО 98,5 МЛН ГРН

З початку року вже понад 1100 дітей Дніпропетровщини відпочили в дитячих центрах області та України. Загалом 2017-го оздоровляться близько 190 тис. хлопців і дівчат, чимало з них — діти учасників АТО, сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, повідомляє прес-служба ДніпроОДА.

Готовність оздоровчих закладів області до зустрічі дітей з 1 червня перевірятиме комісія оперативного штабу при ДніпроОДА. Цьогоріч на Дніпропетровщині діятимуть 855 пришкільних і позашкільних таборів. Найбільше — у Дніпрі, Кривому Розі, Кам'янському та Павлограді.

Дозвілля юних жителів регіону організують також у двадцяти заміських таборах, у п'ятнадцяти — за межами області.

2017 року на оздоровлення дітей заплановано 98,5 млн грн. Це кошти обласного й місцевих бюджетів, а також профспілок, батьків, підприємств, установ та організацій.

Інформаційна політика «ЛДНР» нагадує театр маріонеток, де ляльки — і ЗМІ, і місцеві мешканці

ФЕЙКИ —

СНАРЯДИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ,

АБО ПРО ДЕЯКІ ЗАКОНОМІРНОСТІ ПОШИРЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ РОСІЙСЬКОЇ БРЕХНІ

Коли на Україну полився інформаційний бруд, а ворог застосував усі види гібридної агресії, ми зрозуміли: війна буває різною. Так виникли терміни «інформаційна боротьба», «фейк» тощо

Перші прояви російської інформаційної агресії українське суспільство не зауважило. Ми виявилися неготовими до того, що натовп керуватиметься не логікою, а примітивним «одна баба сказала». Це сталося ще 2004-го, під час першого Майдану. Пам'ятаєте «наколоті апельсини»… У це тоді на Донбасі повірили масово. У Свердловську (Луганська область) знайомі підприємці скаржилися, що навіть на новорічні свята вони не можуть продати апельсини: люди боялись їх купувати, аби не отруїтися. Тоді ми просто сміялись, а в той час у місцевих газетах безкарно публікували свідчення «очевидців», які були на Майдані й бачили, як люди божеволіють, коли їдять апельсини, як їм роздають гроші. Більшість населення була переконана, що в газеті не писатимуть брехню та що Майдан створили штучно із заокеанською допомогою.

Другий Майдан 2013 року багато хто сприйняв на Донбасі вже як остаточну підробку, спрямовану проти України. До того ж керманичі області через ЗМІ використали інший новаційний збудник — «каву та чай із наркотиками й пігулки, через які люди не сплять місяцями».

Ніхто не боровся з фейками й не мав відповідальності за їх поширення. У свідомість населення втовкмачували інформацію про російське коріння «народу Донбасу», велич краю, промислову залежність України тощо.

А скільки створено історичних фейків? Наприклад, про Велику Вітчизняну війну, УПА, УНСО, Степана Бандеру… Якщо дослідити весь період СРСР, то знайдемо величезні пласти викривленої інформації про історію, науку, культуру.

ФЕЙКИ «РУССКОЙ ВЕСНЫ»

На початку «русской весны», щоб збурювати населення, застосовували такі інформаційні маркери, як «Правий сектор», «бандерівці», «Америка хоче нас посварити з Росією», «на Донбасі буде полігон військ НАТО». Тобто створювали зовнішнього ворога Донбасу. І це було неважко, адже ми вийшли з СРСР і звикли до холодної війни, зовнішніх ворогів.

Першим збудником, яким озброїлися сепаратисти, було таке твердження: «Бандерівці їдуть руйнувати пам'ятники Леніну». «Бандерівців» бачили на кожному кроці. Люди кидалися на незнайомих людей, були вороже налаштовані до будь-яких змін. Зупиняли на дорогах міжнародні рейси, шукали «бандерівців» навіть в автобусах «Москва — Луганськ», «Ростов — Луганськ»…

Уже потім, коли хвиля «бандерівців» та «правосеків» так і не докотилася до Донбасу, було запущено новий фейк: «Западенці захоплять усі наші шахти, виженуть шахтарів із роботи та працюватимуть самі». Саме цей фейк став машиною для формування ненависті, однак абсолютна більшість жителів ОРДЛО усвідомила це тільки тепер, коли їхні шахти націоналізували «освободители».

Дуже прикро, але ми й досі недооцінюємо вплив інформації на соціальне середовище та не розуміємо, яка це могутня зброя. Натомість у Кремлі це добре розуміють і щедро витрачають на це мільярди.

ФЕЙКИ СЬОГОДЕННЯ

Населення ОРДЛО продовжують бомбардувати брехнею. Наведемо топ-фейки, які нині масово поширюють у соцмережах та ЗМІ так званих «ЛНР» і «ДНР»:

— В Україні закривають усі вугільні підприємства та звільняють шахтарів.

Створення цього фейка пов'язано з тим, що після того, як терористи «націоналізували» вугільні підприємства, багато шахтарів намагається виїхати на територію, яку контролює Україна, де безпечне життя і є робота. Аби запобігти масовому відтоку спеціалістів, тамтешні ЗМІ вдаються до цілого комплексу заходів. Використовують як російські ЗМІ, що «беруть інтерв'ю в Києві», так і умовно українські ресурси, якими керують із Кремля.

— У Франції виявлено органи, вилучені в убитих і поранених українців у Дніпропетровському військовому шпиталі.

Цей фейк пов'язаний із бажанням ватажків «ЛДНР» показати неймовірно збільшений показник загиблих солдатів ЗСУ й таким чином приховати їхні втрати.

На жаль, за час війни населення ОРДЛО так і не навчилося відрізняти новини від відвертої великої брехні. Дослідивши створення й застосування інформаційних фейків, з'ясували таку річ: якщо в лавах «армії «ЛНР» є проблеми — пияцтво, наркоманія, скінхеди, неонацисти або люди з кримінальним минулим, — то одразу цю проблему ЗМІ в ОРДЛО подають як проблему Збройних Сил України.

Перед початком обстрілів чи будь-яких військових дій з'являються фейки про порушення Мінських угод із боку ЗС України. Тож ЗМІ в ОРДЛО масово застосовують дзеркально спотворену інформацію. Тому перше слово, яке потрапляє до людини, створює емоційне підґрунтя для сприйняття події у вже звичний для її свідомості інтерпретації.

Олена СТЕПОВА

«ЄВРОБАЧЕННЯ-2017»: ЩО ВПЕРТО НЕ БАЧАТЬ У КРЕМЛІ

«Збій у програмах російських пропагандистів: Путін заявив, що ми «не здатні» провести «Євробачення-2017», а Україна його вже успішно провела!» — відповів російському президенту на критичні закиди в наш бік віце-прем'єр із гуманітарних питань В'ячеслав Кириленко.

Водночас соціальні мережі переповнені позитивними відгуками росіян щодо українського «Євробачення». Зокрема, користувач ВК москвич Євгеній Ванін написав свій пост українською: «Незважаючи на безліч оповідей про жахи, які відбуваються в Україні, я не зіткнувся із жодним із них». Натомість москвич побачив те, що справило на нього незабутнє враження: «Дякую за те, що тепер у моїй пам'яті на все життя залишиться казка — «Євробачення-2017» у Києві. Цілий рік невдоволень, скандалів, заздрісних заголовків у газетах та Інтернеті, і ось нарешті можна сказати: «Браво, Україна! Спасибі, Київ!»

Тисячам європейських гостей Києва «Євробачення» також припало до смаку. «Євробачення» — чудова нагода подивитися не тільки шоу, а й нову країну, — зазначив 41-річний іспанець Маріо Гарсія. — Усе дуже сподобалося». «Київ — це великий сюрприз. Квартира комфортабельна, таксі дешеве, атмосфера чудова», — не приховував своїх позитивних емоцій італієць Доменіко. — Я міг би тут пожити якийсь час». Перед поїздкою в Україну він чув про війну, але був здивований, що на вулицях Києва спецпризначенців з автоматами набагато менше, аніж, наприклад, у Франції.

Те, як оцінила конкурс офіційна Москва, не стало несподіванкою. Зокрема, шведське видання Dagens Industri зауважує, що Росія спеціально вибрала Самойлову як привід не долучатися до «Євробачення» й намагання дискредитувати Київ в очах західних країн. «Це частина російської гібридної війни проти України», — резюмує авторитетне видання.

На реакцію Кремля емоційно відгукнулися в Литві. Як відомо, під час оголошення результатів конкурсу литовська ведуча привітала українців гучним «Слава Україні!», на що в Києві радісно відповіли: «Героям слава!» «Якби в Росії була пряма трансляція українського «Євробачення», то «за поребриком» була б ніч інфарктів!» — пишуть прибалти. До речі, рішення російської влади заборонити трансляцію «Євробачення-2017» викликало змішані почуття в громадян РФ. 41% росіян не підтримує таке рішення. Про це свідчать результати опитування «Левада-Центру».

Руслан ТКАЧУК

НЕ ЗАХОТІЛИ СЛУЖИТИ ЗА 500 КМ ВІД ДОМУ — ПОЇХАЛИ ЗА 10 000 КМ

У березні 2014 року багато хто з колишніх українських офіцерів переконував, що Україна про них не подбає, що Крим — для них батьківщина, а Одеса дуже далеко. Тому, власне, вони й вирішили поміняти однострої з тією самою легкістю, з якою примхлива дівчина міняє рукавички.

Зрештою, усі зрадники, навіть, не усвідомлювали до кінця, який злочин вони скоюють. Утім дуже добре все розуміли самі росіяни й віддячили «новобранцям» сповна.

Розпочнімо з «бійця» інформаційного фронту. Капітан 3 рангу Руслан Рубан був кореспондентом газети «Флот України», під час анексії він обстоював проукраїнську позицію й зі сльозами на очах обіцяв приїхати в Одесу. Але через кілька днів на його акаунті в одній із соціальних мереж було змінено головне фото. На ній Руслан у новенькій формі окупанта та з прапором агресора з пропагандистським гаслом. Наразі зрадник служить у якомусь навчальному центрі на посаді замполіта в… Хабаровському краї. Звісно, родина не захотіла міняти теплий Крим на суворі хабаровські зими, тож на нове місце служби він поїхав сам. Тепер колишній український військовий журналіст розповідає слухачам далеко за Уралом про те, як погано було в Криму за України…

До речі, окупанти обіцяли всім тим, що перейдуть на їхній бік, не відправляти нікого з Криму протягом п'яти років. Що ж, як відомо росіяни обманюють усіх. Майор Сергій Олімпіюк і капітан Андрій Зайчук служили в 36-й бригаді берегової оборони в Перевальному. Росія «дотримала» своїх обіцянок: один служить на кордоні з Китаєм, а другий — знову ж таки в Хабаровському краї.

Треба сказати, що всі перелічені вище особи є фігурантами кримінальних проваджень, які відкрила військова прокуратура України. Їх позбавлено військових звань і нагород України.

Олександр ЗАВТОНОВ

ТІНА КАРОЛЬ: «Я ПОСТАВИЛА ІНТЕРЕСИ УКРАЇНИ ВИЩЕ ЗА СВОЇ»

Українська співачка Тіна Кароль розповіла, чому не їздить на гастролі в Росію, попри те, що її там чекають шанувальники.

«Цього року ми змогли дати в Україні 97 концертів, і мені не довелося прогинатися під мінливий світ, як співає Андрій Макаревич. Гадаю, ви розумієте, про що я. Мені не потрібно загравати ні з ким. Мої гастролі в Росії нині недоречні, але коли-небудь настануть інші часи…» — сказала Кароль, повідомляє ТСН.

«Ми повинні цінувати свою національну ідентичність. У найвідповідальніший момент я підтримала нашу країну, написавши пісню «Україна — це ти», яка стала тією частинкою ідентичності, про яку я кажу», — стверджує Тіна Кароль.

Коли співачку запитали, у який момент в її житті настав переломний момент у вияві любові до України, вона відповіла:

«Переломний момент — коли я поставила інтереси України вище за свої. Це дійсно був переломний момент, адже, якщо ви помітили, я не наводитиму приклади, хтось вибрав гроші, хтось вибрав країну. Хтось вибрав себе в суспільстві, а хтось вибрав сіре. Хоча я вважаю, що такого не існує: є біле та чорне», — сказала співачка.

КІНОСФЕРА

«ПІРАТИ КАРИБСЬКОГО МОРЯ». ЧАСТИНА П’ЯТА

Минулого тижня у світовому прокаті стартував фільм «Пірати Карибського моря: Мерці не розповідають казки». Показ однієї з найочікуваніших картин весни розпочався в Китаї, куди приїхали Джонні Депп та Орландо Блум, які виконали в продовженні піратської саги головні ролі.

Актори постали перед шанувальниками на прем’єрі в Шанхаї. Орландо Блум, який зіграв роль Вілла Тернера, не знімався в четвертому фільмі. Однак у п’ятій частині глядачі знову побачать героя Блума.

Джонні Депп залишився вірним своєму стилю, з’явившись у жилеті поверх сорочки, чорних джинсах та із численними прикрасами на грудях і руках.

В Україні прем’єра фільму відбудеться 25 травня.

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

НАЙПОПУЛЯРНІШІ СМАРТФОНИ

Компанія Strategy Analytics опублікувала рейтинг п’яти смартфонів, які найактивніше продаються у світі за підсумками I кварталу цього року.

За даний період було реалізовано 353,3 млн смартфонів, що на 6% більше, ніж за I квартал 2016-го. Лідером продажів став Apple iPhone 7 — 21,5 млн одиниць. На другому місці iPhone 7 Plus — 17,4 млн.

Уперше в рейтинг Топ-5 потрапив китайський смартфон OPPO R9s. Продано 8,9 млн екземплярів. На четвертому й п’ятому місцях смартфони фірми Samsung^ Galaxy J3 та Galaxy J5. Їх було продано 6,1 та 5 млн одиниць відповідно.

УКРАЇНЦІ СТВОРИЛИ ГАРНІТУРУ ДЛЯ СЕКРЕТНОГО СПІЛКУВАННЯ

Унікальна гарнітура Hushme для смартфона робить розмови нечутними для оточення. Проект розробив киянин Роман Сакун разом із конструкторським бюро ARTKB, повідомляє hi-tech.ua

Розмови через Hushme не чутні, навіть якщо навколишні перебувають на відстані метра. Правда, виглядає пристосування досить дивно — гарнітура прикриває практично всю нижню частину обличчя. Користувач чує співрозмовника через навушники-вкладиші.

Це дивне на перший погляд пристосування орієнтоване на мандрівників, офісних працівників, які хочуть зберегти конфіденційні дані. Цікаво, що маска передбачає також режим маскування голосу та генерує звуки при розмові.

Орієнтовна ціна гарнітури Hushme — від $129.

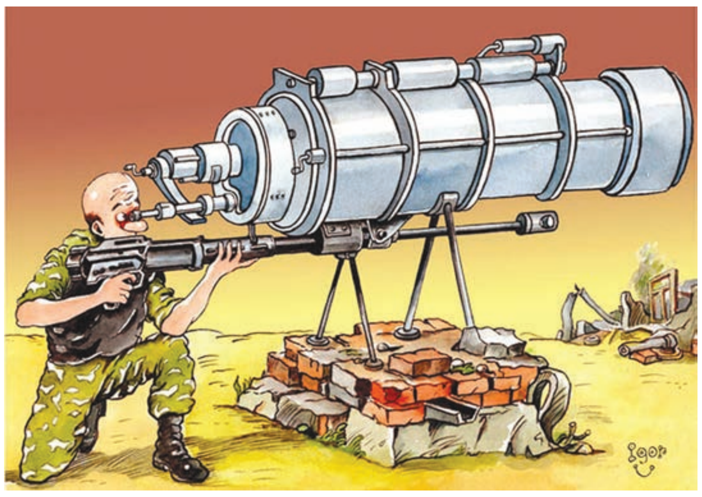
TOYOTA РОЗРОБЛЯЄ ЛІТАЮЧИЙ АВТОМОБІЛЬ

Автоконцерн Toyota планує виділити $375 тис. для розвитку стартапа Cartivator. Як наголошує Toyota, інвестиції виділяються на проект зі створення першого у світі серійного літаючого автомобіля Skydrive.

Проект із розробки Skydrive ще 2012 року започаткувала група молодих інженерів та фахівців Toyota, він реалізовувався на суто добровільних засадах. Тестові випробування літаючих прототипів заплановані на 2018 рік. 2020-го Toyota, яка є партнером Олімпіади в Токіо, планує задіяти літаючий автомобіль в церемонії запалювання олімпійського вогню, повідомляє hi-tech.ua

Довжина автомобіля становитиме 2,9 м, ширина — 1,3 м. У нього три колеса й чотири ротори по периметру корпуса. Прогнозована максимальна швидкість польоту — 100 км за годину, максимальна висота польоту — 10 м.

СМІЄМОСЬ РАЗОМ

«СНАЙПЕР»

Перший раз у тир прийшли молоді солдати.
Жвавий, бравий старшина учить їх стріляти:
— Ти чого в «молоко» палиш? Недотепа!
Дай рушницю, покажу, як стріляти треба.
Раз пальнув і не попав...
— Що ти там киваєш?
Це тобі я показав, як ти сам стріляєш.
Вдруге стрельнув — промахнувсь.
— Не хіхікай, — каже. —
Я наочно показав, як дружок твій маже.
Втретє стрельнув і таки влучив по мішені.
— От стріляти треба як, лопухи зелені!

Павло ГЛАЗОВИЙ

Квартирно-експлуатаційний відділ м. Біла Церква оголошує конкурс з відбору суб’єктів оціночної діяльності, які будуть залучені до проведення незалежної оцінки нерухомого військового майна

Об’єкт оцінки: нерухоме військове майно — нежитлове приміщення в будівлі інв. №139 військового містечка № 1 площею 19,00 кв. м, частина даху 4,0 кв. м.

Місцезнаходження об’єкта оцінки: Київська обл., м. Біла Церква, бульвар Олександрійський, 54 Г.

Балансоутримувач: 7 Спортивний клуб МОУ.

Мета проведення незалежної оцінки: визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати з метою продовження договору оренди.

Орієнтована дата оцінки: 31.05.2017р.

До участі в конкурсі залучаються суб’єкти оціночної діяльності — суб’єкти господарювання, які відповідають та виконали вимоги пункту 9 розділу І Положення про конкурсний відбір суб’єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 06.04.2015 № 156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції 11.06.2015 за № 699/27144.

Учасники конкурсу для участі в ньому надсилають (або подають особисто) до комісії конкурсну документацію в запечатаному конверті з описом документів, що там містяться. Копії документів, що подаються у складі конкурсної документації, завіряються позначкою «Згідно з оригіналом» із зазначенням назви посади, ініціалів та прізвища особи, яка завіряє копію, її особистого підпису, дати завірення копії, засвідченої печаткою (за наявності).

Конкурсна документація включає: заяву про участь у конкурсному відборі суб’єктів оціночної діяльності (додаток 1 до Положення про конкурсний відбір суб’єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна); копії установчих документів суб’єкта оціночної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб’єкта оціночної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб’єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

Конкурсна пропозиція подається в окремо запечатаному конверті з позначкою «Конкурсна пропозиція» і має містити пропозиції щодо вартості виконання робіт, калькуляцію витрат, пов’язаних з виконанням робіт, строку виконання робіт, який не повинен перевищувати 7 календарних днів, а також умови розрахунків (відстрочки платежів).

Конкурсна документація повинна надійти до Квартирно-експлуатаційного відділу м. Біла Церква не пізніше ніж за чотири робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно).

Конкурс відбудеться об 11 год. 00 хв. через 14 календарних днів після опублікування цієї інформації в офіційних друкованих засобах масової інформації за адресою: Київська обл, м. Біла Церква, вул. Ярмаркова,1, каб. 18.

Документи надсилати поштою на адресу: 09107, Київська обл., м. Біла Церква, вул. Ярмаркова, 1; надавати особисто за адресою: 09107, Київська обл., м. Біла Церква, вул. Ярмаркова, 1, каб. 18.

Телефон для довідок: (068) 739–99–94 або (04563) 5–30–00.

***

На виконання доручення державного секретаря Міністерства оборони України від 26.04.2017 № 17797/з/19–2016 та від 28.04.2017 №503/2/3246 Міністерством оборони України оголошується конкурс на заміщення вакантних посад керівників державних підприємств, що належать до сфери управління Міністерства оборони України та функціональне управління якими покладено на Головне управління майна та ресурсів.

Державне підприємство «Івано-Франківський військовий ліспромкомбінат»

Юридична та фактична адреса підприємства: 76014, м. Івано-Франківськ, вул. Л. Ребета, 6.

Телефон: (03422) 3–25-02–ф.

Основні напрямки діяльності:

лісове господарство та пов’язані з ним послуги; лісництво та лісозаготівлі, одержання продукції лісового господарства, надання послуг у лісовому господарстві, виробництво дерев’яної тари, столярні та теслярські роботи, виробництво інших виробів з дерева.

Державне підприємство Міністерства оборони України «Дружбівський кар’єр нерудних копалин «Кварц»

Юридична та фактична адреса підприємства: 11024, Житомирська обл., Олевський р-н, смт Дружба, вул. Леніна, 1.

Тел. Концерну «Військессетменеджмент», до складу якого входить підприємство: (044) 500–23–93–ф.

Основні напрямки діяльності:

Добування піску та гравію, видобуток каменю будівельного та переробка його на щебінь, надання в оренду нерухомого майна, оренда інших машин та устаткування.

Перелік документів, що надаються комісії разом із заявою на ім’я голови постійно діючої комісії із проведення конкурсного відбору керівників суб’єктів господарювання державного сектору економіки, що належать до сфери управління Міністерства оборони України:

2 фотокартки 3х4 см;

автобіографія, написана власноручно, резюме;

конкурсна пропозиція;

належним чином завірені: копія документа, що посвідчує особу, копія картки фізичної особи — платника податків, копія військового квитка (для військовозобов’язаних), копія трудової книжки, копії посвідчень про нагородження державними нагородами, копії посвідчень про присвоєння почесних звань, копія документа про повну вищу освіту, науковий ступінь, вчене звання, підвищення кваліфікації;

згода на обробку персональних даних;

заповнений аркуш обліку кадрів (особова картка працівника ф. № П-2);

довідка про стан здоров’я Ф 133/о;

довідка про відсутність судимості;

інформація про досвід успішної роботи з управління підприємством;

рекомендації та інші документи на розсуд претендента.

Кваліфікаційні вимоги до претендентів:

повна вища освіта відповідного напряму підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за професіями керівників нижчого рівня — не менше 5 років.

Вимоги до конкурсної пропозиції:

відповідно до пункту 18 постанови Кабінету Міністрів України від 3 вересня 2008 р. № 777 «Про проведення конкурсного відбору керівників суб’єктів господарювання державного сектору економіки».

Термін подання документів до конкурсної комісії — до червня 2017 року за адресою:

03168, м. Київ-168, Повітрофлотський проспект, 6, Департамент кадрової політики Міністерства оборони України, електронна адреса:dkp2016@ukr.net.

Місце проведення конкурсного відбору — приміщення № 223 Головного управління майна та ресурсів за адресою: м. Київ, вул. Перемоги, 55/2.

Дата проведення конкурсного відбору — протягом 30 календарних днів після дати засідання комісії з розгляду заяв претендентів і доданих до них документів, дата оголошення результатів конкурсного відбору — протягом 3 днів після його завершення.

За довідками звертатися за телефонами:

у Департаменті кадрової політики Міністерства оборони України — (044) 454–43–97.

У Головному управлінні майна та ресурсів — (044) 454–74–36.

Інформацію, що стосується фінансово-економічного стану підприємств — баланс (форма №1), звіт про фінансові результати (форма № 2), звіт про рух коштів (форма № 3), звіт про власний капітал (форма № 4), примітки до річної фінансової звітності (форма № 5) надано на WEB-сторінці інтернет-порталу Міністерства оборони України у розділі «Кадрова політика, відбір керівників ДП МОУ, оголошення».

***

Касаційною інстанцією надано роз’яснення щодо розгляду цивільних справ, предметом спору в яких є стягнення моральної шкоди

Юридичною службою Міністерства оборони України організовано роботу щодо захисту інтересів держави під час розгляду судами справ про відшкодування моральної шкоди громадянам, які проходили строкову військову службу у країнах, де велися бойові дії, у 1981–1989 роках.

Так, протягом 2016–2017 років значно зросла кількість цивільних справ, предметом спору в яких є стягнення з Міністерства оборони України моральної шкоди згаданою категорією громадян.

На розгляді районних судів перебуває 121 цивільний позов зазначеної категорії на суму 3,5 млн грн, по яких винесено 62 судових рішення про задоволення позовних вимог. За результатами перегляду рішень в апеляційному порядку зазначені судові рішення набрали законної сили.

Водночас 26.04.2017 р. ухвалою Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ у справі № 331/74859/16-ц задоволено касаційну скаргу Міністерства оборони України та скасовано судове рішення першої і апеляційної інстанцій, а справу передано на новий розгляд.

При цьому касаційною інстанцією надано роз’яснення судам першої та апеляційної інстанцій про необхідність дослідження наявності причинно-наслідкового зв’язку між заподіяною шкодою здоров’ю позивачів та протиправними діями органу державної влади як відповідача.

Судом касаційної інстанції зазначено, що відповідно до статті 4 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» до ветеранів війни належать: учасники бойових дій, інваліди війни, учасники війни.

Також суд касаційної інстанції вказав судам попередніх інстанцій, що їхнє рішення ухвалені на припущеннях, що заборонено законом (частини четверта статті 60 ЦПК України).

Після скасування зазначених рішень судів першої та апеляційної інстанцій на підставі статті 380 Цивільного процесуального кодексу України Міністерством оборони України сплановано роботу щодо повороту виконання скасованих рішень та примусового стягнення з фізичних осіб безпідставно отриманих грошових коштів.

***

Міністерство оборони України оголошує конкурс на заміщення вакантної посади начальника Національного університету оборони України імені Івана Черняховського, ШПК «генерал-полковник», посадовий оклад — 2320 грн.

Кваліфікаційні вимоги: військовослужбовці, які мають науковий ступінь, вчене (почесне) звання, вислугу років на військовій службі на посадах наукових або науково-педагогічних працівників не менше десяти років, оперативно-стратегічний рівень військової освіти, або особи, які мають досвід проходження військової служби на посадах керівного складу в органах військового управління (не менше десяти років), оперативно-стратегічний рівень військової освіти та досвід безпосереднього керівництва (забезпечення) ведення бойових дій та статус учасника бойових дій.

Для участі в конкурсі надсилаються такі документи: рапорт кандидата про участь у конкурсі; автобіографія; копії документів про вищу освіту; службова та медична характеристики; завірена копія службової картки; письмова згода на збір та обробку персональних даних; копії документів про науковий ступінь, вчене (почесне) звання, список наукових праць (винаходів), а також документи, що підтверджують підвищення кваліфікації протягом останніх п’яти років (дипломи, сертифікати, свідоцтва), надаються кандидатами за наявності.

Термін подання документів — 60 днів з дня опублікування оголошення в газеті.

Дата проведення конкурсу — 01.08.2017 р.

Документи надсилаються на адресу: 03168, м. Київ-168, Повітрофлотський проспект, буд. 6, голові конкурсної комісії Міністерства оборони України.

***

Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка (далі — Військовий інститут) згідно з вимогами Інструкції про порядок заміщення на конкурсній основі вакантних посад науково-педагогічних працівників у вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів, що належать до сфери управління Міністерства оборони України, затвердженої наказом Міністерства оборони України, Міністерства освіти і науки України від 19.10.2016 № 542/1255 та зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 10.11.2016 за № 1461/29591, оголошує конкурс на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників Військового інституту:

1. Посади, які заміщуються військовослужбовцями:

1.1. Військовий факультет фінансів і права.

1.1.1. Кафедра тактики та загальновійськової підготовки:

старший викладач — начальник служби пожежної безпеки,

ШПК «підполковник», посадовий оклад 1380 — 1460 грн.

1.2. Факультет військової підготовки:

начальник факультету, ШПК «полковник», посадовий оклад 1640–1740 грн.

2. Посади, які заміщуються працівниками Збройних Сил України:

2.1. Військовий факультет фінансів і права:

2.1.1. Кафедра фінансового забезпечення військ:

професор (0,5 ставки), посадовий оклад 3348 грн.

Кваліфікаційні вимоги:

Посаду начальника (декана) факультету Військового інституту можуть обіймати особи, які мають, як правило, досвід учасника бойових дій, ступінь вищої освіти «магістр»; або досвід військової служби на командних посадах та посадах керівного складу в органах військового управління тактичного та вищих рівнів (не менше десяти років) та оперативно-тактичний рівень військової освіти; або науковий ступінь (за профілем діяльності), вчене звання, оперативно-тактичний рівень військової освіти, стаж науково-педагогічної (наукової) роботи не менше трьох років, а також досвід військової служби на посадах керівного складу в органах військового управління (військових частинах).

На посаду старшого викладача Військового інституту можуть призначатися, як правило, особи, які мають досвід учасника бойових дій, ступінь вищої освіти «магістр»; або досвід військової служби на посадах за фахом, ступінь вищої освіти «магістр»; або вчене звання доцента (старшого наукового співробітника, старшого дослідника) або науковий ступінь; або викладач без наявності наукового ступеня і вченого звання, який має не менше п’яти років стажу науково-педагогічної (педагогічної, наукової) роботи та видані навчально-методичні посібники, наукові праці.

За умови відповідності кандидатів вимогам до посади, встановленим для науково-педагогічних працівників, перевага надається особам, які мають статус учасника бойових дій відповідно до законодавства.

На посаду професора Військового інституту можуть призначатися особи, які, як правило, мають досвід учасника бойових дій, ступінь вищої освіти «магістр»; або вчене звання професора або науковий ступінь доктора наук зі стажем науково-педагогічної (наукової) роботи не менше трьох років; або вчене звання доцента (старшого наукового співробітника, старшого дослідника) і науковий ступінь та стаж науково-педагогічної (наукової) діяльності п’ять років; або вчене звання доцента (старшого наукового співробітника, старшого дослідника) без наукового ступеня зі стажем науково-педагогічної (наукової) роботи не менше десяти років.

Особи, які бажають взяти участь у конкурсі, подають до конкурсної комісії:

військовослужбовці — рапорт про участь у конкурсі, автобіографію, копії документів про вищу освіту, службову та медичну характеристики, завірену копію службової картки, довідку про проходження військової служби, письмову згоду на збір та обробку персональних даних;

цивільні особи — заяву про участь у конкурсі, автобіографію, копії документів про вищу освіту, копію трудової книжки, характеристику з місця роботи, копію паспорта, письмову згоду на збір та обробку персональних даних.

Копії документів про науковий ступінь, вчене (почесне) звання, список наукових праць (винаходів), а також документи, що підтверджують підвищення кваліфікації протягом останніх п’яти років (дипломи, сертифікати, свідоцтва), надаються кандидатами за наявності.

Особи, які проходять військову службу (працюють) у Військовому інституті Київського національного університету імені Тараса Шевченка, подають рапорт (заяву), автобіографію, службову характеристику, список наукових праць (винаходів) та звіт про науково-педагогічну (наукову) діяльність.

Останній день прийому документів кандидатів для участі в конкурсі на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників Військового інституту — 19.06.2017 (включно).

Дата проведення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників Військового інституту — 27.06.2017 р.

Документи подавати за адресою: 03189, м. Київ, вул. Ломоносова, 81.

***

Квартирно-експлуатаційний відділ м. Чернігів ЗС України оголошує конкурс з відбору суб’єктів оціночної діяльності, які будуть залучені до проведення незалежної оцінки з метою визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати при укладанні договору оренди нерухомого військового майна, що перебуває на балансі КЕВ м. Чернігів, а саме:

Об’єкт: нежитлові приміщення будівлі бойлерна загальною площею 145,4 кв. м, за адресою: м. Чернігів, вул. Стрілецька,1, в/м № 1, буд. № 40.

Орієнтовна дата оцінки: 12.06.2017 р.

До участі в конкурсі залучаються суб’єкти оціночної діяльності — суб’єкти господарювання, які відповідають та виконали вимоги пункту 9 розділу І Положення про конкурсний відбір суб’єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 06.04.2015 № 156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції 11.06.2015 за № 699/27144.

Учасники конкурсу для участі в ньому надсилають (або подають особисто) до КЕВ м. Чернігів конкурсну документацію в запечатаному конверті з описом документів, що там містяться. Копії документів, що подаються у складі конкурсної документації, завіряються позначкою «Згідно з оригіналом» .

Конкурсна документація включає: заяву про участь у конкурсному відборі суб’єктів оціночної діяльності; копії установчих документів претендента; копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб’єкта оціночної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб’єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

Конкурсна пропозиція подається окремо в запечатаному конверті з позначкою «Конкурсна пропозиція» і має містити:

1. Вартість виконання робіт.

2. Строки виконання робіт з оцінки (після отримання в повному обсязі необхідної документації та інформації про об’єкт оцінки) — не більше семи днів (у разі необхідності — три дні для доопрацювання звіту).

3. Умови розрахунків: оплату виконаних робіт здійснює третя сторона згідно з укладеним тристороннім договором, а саме платник (потенційний орендар).

Конкурсна документація повинна надійти до комісії не пізніше ніж за чотири робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно) за адресою: м. Чернігів, вул. В. Дрозда (Любченка), 19, каб. № 8 до 16:00 год.

Конкурс відбудеться через 14 к/днів після опублікування цієї інформації в газеті о 10 год. за адресою: м. Чернігів, вул. В. Дрозда (Любченка), 19, тел./факс для довідок: (04622) 5–30–27.

***

Інформація КЕВ м. Харків МОУ про підсумки конкурсу з відбору суб’єктів оціночної діяльності, проведеного 11.05.2017 р.:

№ з/п	Найменування об'єкта оцінки, площа, місцезнаходження (адреса, в/м), балансоутримувач (назва, код за ЄДРПОУ, контактний телефон)	Переможець конкурсу
1.	Частина нежитлового приміщення будівлі № 7 нерухомого військового майна загальною площею 15,0 $м^2$ за адресою: м. Харків, вул. Кримська, 5, в/м № 215, що перебуває на балансі ХУПС ім. Івана Кожедуба, 24980799, тел. (057) 704–96–29	ПП «УКРСПЕЦЕКСПЕРТ»

***

КЕВ м. Тернопіль оголошує конкурсний відбір суб’єктів оціночної діяльності з метою визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати:

для продовження договору оренди нерухомого військового майна, що знаходиться на балансі КЕВ м. Тернопіль

№ з/п	Опис об’єкта оцінки	Площа, кв.м	Адреса об’єкта оцінки	Запланована дата оцінки
1	Нежитлове приміщення будівлі № 69, в/м №1 під розміщення об’єкта поштового зв’язку	35,8	Львівська обл., м. Броди, вул. Гр. Храпая,7А	На фактичну дату

Назва і місце розташування органу, що проводить конкурс: КЕВ м. Тернопіль, адреса: 46000, м. Тернопіль, вул. Галицька,1

Основні умови конкурсу:

У конкурсі беруть участь суб’єкти оціночної діяльності, які отримали сертифікат суб’єкта оціночної діяльності, мають чинне кваліфікаційне свідоцтво оцінювача за відповідними напрямами оцінки майна та спеціалізаціями в межах таких напрямів, мають свідоцтво про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб’єктів оціночної діяльності та у визначений термін надали необхідні документи.

Кінцевий термін прийому документів на конкурс:

Конкурсні пропозиції подаються в окремому конверті з написом «На конкурс», запечатаному печаткою учасника конкурсу. Кінцевий термін прийняття документів на конкурс — за 4 робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно). *Конкурс буде проведено о 10.00 через 14 календарних днів після публікації повідомлення в газеті* в КЕВ м. Тернопіль, за адресою: 46000, м. Тернопіль, вул. Галицька, 1.

Телефон для довідок: (0352) 52–52–74;

Для участі в конкурсі учасник подає на розгляд конкурсної комісії такі документи:

1. Копії документів, що подаються у складі конкурсної документації, завіряються позначкою «Згідно з оригіналом» із зазначенням назви посади, ініціалів та прізвища особи, яка завіряє копію, її особистого підпису, дати завірення копії, засвідченої печаткою (за наявності).

2. Документація подається в запечатаному конверті з описом документів, що в ньому містяться, та включає: заяву про участь у конкурсному відборі суб’єктів оціночної діяльності за встановленою формою; копії установчих документів суб’єкта оціночної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб’єкта оціночної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб’єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

3. Конкурсна пропозиція подається в окремо запечатаному конверті з позначкою «Конкурсна пропозиція» і має містити пропозиції щодо ціни виконання робіт, калькуляції витрат, пов’язаних з виконанням робіт, а також строк виконання робіт.

Інститут Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія» оголошує конкурс на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників. Для участі в ньому особи, які бажають взяти участь у конкурсі, подають до конкурсної комісії:

військовослужбовці — рапорт про участь у конкурсі, автобіографію, копії документів про вищу освіту, службову та медичну характеристики, завірену копію службової картки, довідку про проходження військової служби, письмову згоду на збір та обробку персональних даних;

цивільні особи — заяву на участь у конкурсі, автобіографію, копії документів про вищу освіту, копію трудової книжки, характеристику з місця роботи, копію паспорта, письмову згоду на збір та обробку персональних даних.

Копії документів про науковий ступінь, вчене (почесне) звання, список наукових праць (винаходів), а також документи, що підтверджують підвищення кваліфікації протягом останніх п’яти років (дипломи, сертифікати, свідоцтва), надаються кандидатами за наявності.

Особи, які проходять військову службу (працюють) у ВВНЗ, ВНП ВНЗ, у якому проводиться конкурс, подають рапорт (заяву), автобіографію, службову характеристику, список наукових праць (винаходів) та звіт про науково-педагогічну (наукову) діяльність.

Строк подання документів для участі в конкурсі кандидатами на заміщення вакантних посад — тридцять днів з дня опублікування оголошення про конкурс.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТОК

конкурсу на заміщення вакантних посад в Інституті Військово-Морських Сил

Національного університету «Одеська морська академія»:

№ з/п	Найменування посади	Штатно-посадова категорія	Посад. оклад (грн)	Освітньо-кваліфікаційний рівень, наявність наукового ступеня (вченого звання)
Офіцерський склад				
1	Викладач кафедри корабельної енергетики та електроенергетичних систем	капітан 3 рангу	1180–1250	Кандидати на посади науково-педагогічних працівників у ВВНЗ, ВНП ВНЗ повинні бути громадянами України та вільно володіти державною мовою. Офіцери, які мають ступінь вищої освіти магістр/спеціаліст та/або досвід військової служби на посадах в органах військового управління тактичного та вищих рівнів (не менше 3 років)
2	Молодший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії	капітан-лейтенант	1135–1160	Кандидати на посади науково-педагогічних працівників у ВВНЗ, ВНП ВНЗ повинні бути громадянами України та вільно володіти державною мовою. Офіцери, які мають ступінь вищої освіти спеціаліст та/або досвід військової служби на посадах в органах військового управління тактичного та вищих рівнів (не менше 3 років)
3	Науковий співробітник науково-дослідної лабораторії	капітан 3 рангу	1180–1250	Кандидати на посади науково-педагогічних працівників у ВВНЗ, ВНП ВНЗ повинні бути громадянами України та вільно володіти державною мовою. Офіцери, які мають ступінь вищої освіти магістр/спеціаліст та/або досвід військової служби на посадах в органах військового управління тактичного та вищих рівнів (не менше 3 років)

«ДИНАМО» (КИЇВ): 60 ТРОФЕЇВ ЗА 90 РОКІВ

НАЙТИТУЛОВАНІШИЙ ФУТБОЛЬНИЙ КЛУБ УКРАЇНИ ВІДЗНАЧИВ 90-РІЧЧЯ

Засноване 13 травня 1927 року київське «Динамо» — єдина футбольна команда, яка провела всі сезони у вищій лізі колишнього СРСР, а потім України. За 90 років існування київський клуб виборов 60 почесних трофеїв

Першу офіційну гру «Динамо» провело в Білій Церкві проти збірної цього міста. Кияни вже на п'ятій хвилині забили гол, однак у підсумку поступилися з рахунком 1:2.

1 вересня 1928 року кияни в товариській грі прийняли чемпіонів Москви — динамівців. Гості розгромили українців 6:2. Визнання в команди з'явилося 18 листопада після перемоги з рахунком 1:0 над загальновизнаним лідером київського футболу — «Желдором».

14 вересня 1929 року «Динамо» провело свій перший міжнародний матч із робітничою командою Нижньої Австрії «Дойч Ваграм», поступившись із рахунком 3:4. Футболісти «Динамо» в складі збірної України 1935 року здійснили поїздку в Францію та Бельгію, де в товариській грі розгромили чотириразового володаря кубка Франції «Ред Стар» із рахунком 6:1.

Дебют команди в чемпіонаті СРСР відбувся в Києві 24 травня 1936 року, коли московське «Динамо» розгромило господарів із рахунком 5:1. Єдиний гол нападника Миколи Махині став для українського клубу першим голом у чемпіонатах Радянського Союзу.

Уперше київське «Динамо» виграло чемпіонат СРСР у сезоні 1961 року, порушивши гегемонію московських команд. На чотири очки команда зі столиці України випередила московське «Торпедо». Динамівці провели тридцять матчів, і лише в трьох із них вони зазнали поразки, а дев'ять закінчили внічию.

У січні 1964 року посаду головного тренера київського «Динамо» зайняв Віктор Маслов. 27 вересня 1964 року «Динамо» виграло Кубок СРСР, перемігши у фіналі самарські (тоді — куйбишевські) «Крила Рад» із рахунком 1:0.

Маслову та його підлеглим довірили стати першим радянським клубом, який мав виступити в клубному європейському турнірі. Ним став розіграш Кубка кубків 1965–1966 років. Під керівництвом Маслова кияни тричі поспіль стали чемпіонами — 1966-го, 1967-го й 1968 року.

У жовтні 1973-го перед матчем із «Карпатами» у Львові футболістам київської команди представили нового головного тренера. Ним став 34-річний Валерій Лобановський. Під керівництвом видатного тренера динамівці вісім разів вигравали чемпіонат СРСР, шість разів — Кубок, п'ять разів — чемпіонат України й тричі ставали володарями Кубка. 1975-го та 1986-го динамівці вигравали Кубок володарів кубків, а 1975-го — ще й Суперкубок УЄФА. Того ж року нападника динамівців Олега Блохіна було визнано найкращим футболістом Європи з врученням йому «Золотого м'яча». Такого ж успіху досягнув Ігор Бєланов 1986 року, а колишній київський динамівець Андрій Шевченко отримав «Золотий м'яч», виступаючи за італійський «Мілан».

Загалом «Динамо» (Київ) має в активі п'ятнадцять чемпіонських титулів, одинадцять національних Кубків, шість Суперкубків України. Крім того, за радянський період історії команда виборола тринадцять чемпіонських титулів, дев'ять Кубків СРСР, три Суперкубки СРСР, один Суперкубок УЄФА й два Кубки володарів кубків, що робить її найтитулованішою командою в історії радянського футболу. «Динамо» (Київ) — перша немосковська команда, що здобула титул чемпіона СРСР, і перший представник Радянського Союзу, який здобув європейський трофей.

За всю історію клубу головними тренерами працювало 34 футбольних фахівці.

Підготував Володимир РУДЬКОВ

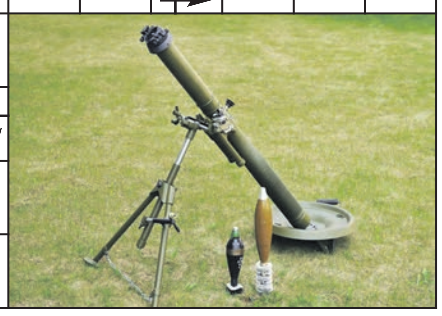
«Динамо» (Київ) зразка 1986 року. У складі цієї зіркової команди одночасно грали два володарі «Золотого м'яча» — Олег Блохін та Ігор Бєланов

ЗА РАДЯНСЬКИЙ ПЕРІОД ІСТОРІЇ КОМАНДА ВИБОРОЛА ТРИНАДЦЯТЬ ЧЕМПІОНСЬКИХ ТИТУЛІВ, ДЕВ'ЯТЬ КУБКІВ СРСР, ТРИ СУПЕРКУБКИ СРСР, ОДИН СУПЕРКУБОК УЄФА Й ДВА КУБКИ ВОЛОДАРІВ КУБКІВ, ЩО РОБИТЬ ЇЇ НАЙТИТУЛОВАНІШОЮ КОМАНДОЮ В ІСТОРІЇ РАДЯНСЬКОГО ФУТБОЛУ

Прадавні слов'яни
Самохідна гармата
Жіночий одяг у Китаї
Одна з молитв у мусульман
Німецький фізик
Американський вертоліт
Духовий муз. інструмент
Голландський художник
Місто в Франції
Марка пістолета
Місто в Німеччині
Крупнокаліберний кулемет
Шикування за зростом
Орган зору
Христос у Корані
Самохідна гармата
Власовська армія
Курорт в Україні
Держава у Вест-Індії
Наперед умовлене побачення
Країна в Африці
Персонаж Ж.Верна
Холодна страва
Крок у балеті
Великий хижий птах
Ріка в Сибіру
Поразка у боксі
Митець
Американський письменник
Місто в Грузії
Укр. муз. гурт
Іспанський сценарист
Перша рад. вантажівка
Президент США
Багаторічний морський лід
Урочистий вірш
Лікарська рослина
Символ папської влади
Гірський кряж
40 снарядів «Града»
Краплі на траві
Міцний алк. напій
Полігон у Казахстані
Український письменник
Родюче місце в пустелі
Богиня у етрусків
Органічна речовина
Столиця європейської держави
Забава
Нота
Корінний народ Криму
Жіноче ім'я
Місто у Франції
Пустельник
Релігійний культ в Африці
Містечко в Білорусі
Картина Тіціана
Розмінна монета в Лаосі
Міжнародна організація
Тимчас. корист. будівлею

Сканворд підготував Олексій ТРИГУБ

РЕДАКЦІЙНА КОЛОНКА

ЗАСНОВНИК – МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Реєстраційне свідоцтво КВ № 2026 від 25.06.1996 р.

Газета надрукована у друкарні ТОВ «Мега-Поліграф» (вул. Марка Вовчка, 12/14, м. Київ, 04073).

Наклад 29866 Замовлення 53992

Ціна вроздріб – договірна

НАРОДНА АРМІЯ

Головний редактор Роман ДРАПАК

Чергові по номеру — Сергій ВОРОНКОВ, Вадим КОВАЛЬОВ

Провідний літературний співробітник — Наталія ШАРОЙКО

Адреса редакції: вул. Мельникова, 24, м. Київ, 04050

e-mail: n_army@army.kiev.ua

http://www.na.mil.gov.ua

Відділ передплати: тел.: (044) 489-50-12

Рр — Реклама редакції (подається безкоштовно)

Р — Реклама платна

Листування з читачами тільки на сторінках газети. Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці. Редакція може не поділяти погляди автора. При передруку матеріалів посилання на «Народну армію» обов'язкове.

ISSN 1029-9114